

- for retten til lige muligheder

Danske Handicaporganisationer

Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Social- og indenrigsministeriet
Att.: Christina Hviid

E-mail: boern@ism.dk

Hvidovre, den 29. januar 2010
Sag 10/59 – Dok. 780/10 SL/kp/ck

Høringssvar fra Danske Handicaporganisationer (DH) vedr. forslag om lovændring af Barnets Reform

DH finder det meget positivt, at det af aftalen om Barnets Reform blandt andet fremgår, at anbringelse på døgninstitution er væsentlig forskellig afhængig af, om der er tale om børn udelukkende med nedsat funktionsevne eller børn med sociale vanskeligheder.

"Partierne bag aftalen ønsker, at lovgivningen tilpasses, således at den afspejler disse forskelle og de deraf følgende forskellige mål med anbringelsen. Partierne er derfor enige om, at der til brug ved satspuljeforhandlingerne for 2011 senest den 1. september 2010 skal foreligge en afdækning af konsekvenserne ved at adskille reglerne om anbringelse af børn alene med nedsat funktionsevne fra reglerne om anbringelse af børn med sociale vanskeligheder."

DH ser frem til denne adskillelse af reglerne. Da bestemmelserne om anbringelse ikke er udarbejdet med sigte på børn og unge med handicap, kan de medvirke til at undergrave børnenes rettigheder i forhold til at bevare kontakten til forældrene og familielivet - som beskrevet i Handicapkonventionen, art. 23, nr. 3, og Børnekonventionen, artikel. 9, nr. 3. DH har ved flere lejligheder gjort opmærksom på disse problemstillinger.

Men så længe reglerne om særlig støtte også dækker børn og unge med handicap, må DH insistere på, at det fremgår tydeligt af lovgrundlaget. En del af DH's bemærkninger til lovforslaget skal derfor ses i dette lys.

Formålsbestemmelse

Lovforslaget indeholder en præcisering af den eksisterende formålsbestemmelse. Men netop fordi støtten både retter sig mod omsorgssvigtede børn og unge med handicap, er det nødvendigt at nuancere formålet med indsatsen. DH repræsenterer begge grupper; Både sindslidende forældre, der måske periodevis ikke magter forældrerollen, og børn og unge, der anbringes alene på grund af deres handicap. Denne dobbelthed er afspejlet i DH's høringssvar.

Et godt eksempel på virkningen af de to vidt forskellige situationer er det ene af formålsbestemmelsens 5 opmærksomhedspunkter. Det fremgår, at støtten skal "sikre et trygt om-

sorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne... ”. Når det handler om omsorgssvigtede børn, er det et meget relevant opmærksomhedspunkt. Men i familier, med et multihandicappet barn, kan samme formulering virke direkte stødende og ude af trit med familiens virkelighed.

På den ene side er det således yderst positivt, at formålet med ændringerne er at skabe bedre kontinuitet ved at understøtte, at anbragte børn og unge kommer til at opleve færre genanbringelser, skift, flytninger og brud i deres tilværelse. På den anden side er børn og unge med handicap ikke reflekteret i regelgrundlaget.

Støtten til familier med handicappede børn er i dag opdelt i 3 forskellige målsætninger:

- 1) Kompenserende ydelser i form af merudgifter, tabt arbejdsfortjeneste, hjælpemidler m.v.,
- 2) Personlig og praktisk hjælp
- 3) Særlig støtte efter de bestemmelser, der er omfattet af barnets reform.

Men kun formålsbestemmelserne til ydelser efter 1) tager højde for de særlige vilkår, der gør sig gældende for familier med børn og unge med handicap.

Konkret mener DH, at der er brug for en tilføjelse i § 46, stk. 3, efter første punktum, hvor det fremgår, at barnets eller den unges synspunkter skal inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. I bestemmelsen skal det fremhæves, at denne forpligtelse også gælder, selvom inddragelse forudsætter særlig ekspertise, særlig tolkning eller særlige hjælpemidler i forhold til børn og unge med nedsat funktionsevne.

Derudover mener DH, at formålsbestemmelsen svækkes på to væsentlige områder. Det ene punkt vedrører barnets inddragelse, som er meget centralt for DH. I den nuværende lovgivning står der i § 46, stk. 3: *”Barnets eller den unges synspunkter skal **altid** inddrages og tillægges passende vægt i overensstemmelse med modenhed.”* I lovforslaget er **altid** blevet fjernet, hvilket DH opfatter som en svækkelse. DH ønsker, at ordet **altid** fastholdes i lovgivningen.

Det andet punkt vedrører udeladelse af formuleringen om, at støtten ydes ud fra barnets eller den unges bedste. DH finder det positivt, at det fremgår, at hjælpen skal bygge på barnets eller den unges ressourcer, men ønsker samtidig opretholdt formuleringer om barnets bedste. Formuleringen stammer fra Børnekonventionens artikel 3. Konkret foreslår DH derfor, at første sætning i § 46, stk. 3, ændres til nedenstående sætninger:

”Hjælpen skal ydes ud fra barnets eller den unges bedste og skal bygge på barnets eller den unges egne ressourcer. Barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed.”

Samvær og netværk

Det præciseres i de almindelige bemærkninger, at samvær med familie, venner og andre i netværket er en del af den samlede indsats over for barnet. *”Der skal lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har en familie og netværk at støtte sig til, så barnet eller den unge også på sigt har familie og netværk at støtte sig til, så barnet eller den*

unge kan bevare forholdet til fx bedsteforældre og søskende, der også i tiden inden anbringelsen har spillet en stor rolle i barnets liv.”

DH savner, at det her beskrives, at dette også er en vigtig del af formålet, når børn og unge med handicap anbringes. Der skal derfor tages højde for dette aspekt, når den konkrete indsats i forbindelse med anbringelse skal vurderes. Her tænker DH eksempelvis på, at støtte til køb af bil ofte bortfalder i forbindelse med anbringelse, hvilket vanskeliggør familiens mulighed for samvær med barnet.

Støtte til forældrene

Her præciseres kommunens eksisterende forpligtelse til at tilbyde en støtteperson og til at tilbyde en særskilt handleplan for støtten til forældrene, herunder pligt til at skabe sammenhæng mellem den hjælp, som tilbydes efter serviceloven og eventuelt anden lovgivning. Endelig foreslås en præcisering af kommunens mulighed for at tilbyde støtte til forældrene under anbringelsen efter § 52, stk. 3 – støtte som familiebehandling og forældrekurser m.v.

Som noget nyt foreslås, at der skal træffes en afgørelse om støtten til forældrene. Hvis der træffes afgørelse om støtte, skal der udarbejdes en plan for støtten. Afgørelsen kan påklages til de sociale nævn.

På den ene side er det positivt at præcisere pligten til at træffe afgørelse om støtten til forældrene. På den anden side savner DH, at der gives eksempler på behov for støtte til forældre med børn og unge med handicap.

Center for Ligebehandling af Handicappede foretog i 2005 en interviewundersøgelse blandt forældre til børn med handicap på døgninstitution. Flere af forældrene i interviewundersøgelsen gjorde opmærksom på, at de havde brug for anden vejledning end bare den juridiske og den praktiske. De havde også brug for blandt andet hjælp og rådgivning i forhold til at tackle de følelsesmæssige problemer, der knytter sig til, at ens barn flytter hjemmefra, før det er blevet voksent.

De forældre fra interviewundersøgelsen, der gav udtryk for, at det gik rigtig godt i forbindelse med anbringelsen, er samtidig også dem, der mener, at de fik vejledning om de følelsesmæssige problemer.

Det er også DH's erfaring, at behovet for at komme på forældrekursus ikke forsvinder, fordi barnet/den unge er flyttet hjemmefra. De fleste familier har stadig tæt kontakt til barnet/den unge og har altså også brug for at kunne deltage i kurser, når samværet med barnet/den unge giver behov for ny viden, fx i forbindelse med pubertet, seksualitet m.m.

Børns klagerettigheder

DH mener, det er positivt, at lovforslaget vil styrke børns og unges retssikkerhed ved at give dem bedre mulighed for at klage over afgørelser om særlig støtte. Aldersgrænsen for klagemuligheder skal nedsættes fra 15 år til 12 år, hvilket DH principielt er helt enig i. I den for-

bindelse er det også rigtigt at give klagen over hjemgivelse opsættende virkning. Når det eksempelvis handler om børn af personer med sindslidelser, er børnene ofte familiens "voksne barn", der i en meget tidlig alder er overladt til at tage ansvar for både sig selv og de voksne i familien.

I forhold til børn og unge med handicap knytter der sig allerede i dag uløste juridiske problemer i forhold til udøvelsen af denne klageret. Det gælder i de tilfælde, hvor den unge, på grund af funktionsnedsættelse, ikke selv er i stand til at klage. Hvordan sikrer man barnets eller den unges retssikkerhed i de tilfælde? Hvordan er retsstillingen for eksempel, hvis der er pårørende med forskellige holdninger?

Når det således handler om at sikre, at der er personer, som kan hjælpe barnet eller den unge under sagens behandling, kan det samtidig være nødvendigt at overveje et eventuelt afgrænset værgemål.

Udvidede myndighedsbeføjelser

Flere forslag har til hensigt at give myndigheden øgede muligheder på trods af manglende samarbejde med forældre. Et af forslagene handler om udveksling af oplysninger om rent personlige forhold. Som udgangspunkt mener DH, det er ømfindtligt at lette i adgangen til at videregive personfølsomme oplysninger. I forhold til gruppen af omsorgssvigtede børn erkender DH dog, at manglende eller forsinkede oplysninger kan medvirke til, at foranstaltningerne enten ikke iværksættes rettidigt eller slet ikke iværksættes. Det er naturligvis dybt problematisk. Set i lyset heraf kan en lettere adgang til nødvendige oplysninger og informationer være nødvendig. Men den skal anvendes med stor forsigtighed.

Samtidig er det problematisk, at de samme regler gælder i forhold til socialt velfungerende familier med børn med handicap. Udover mulighed for at indhente private oplysninger om familien ophæves kravet om samtykke til en børnefaglig undersøgelse, og der indføres muligheder for at begrænse samværet med barnet. Når det handler om samvær, skal man være opmærksom på, at der i mange tilfælde vil være tale om børn, som ikke har verbalt sprog og derfor ikke selv klart kan bidrage i vurderingen af, om kontakten er ønskelig.

Økonomisk støtte

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at tildele økonomisk støtte uden en forudgående børnefaglig undersøgelse efter § 50. Her savner DH en uddybning af muligheden for at yde handicapkompenserende støtte til forældre i forbindelse med, at deres børn og unge er hjemme på besøg fra et anbringelsessted. Ankestyrelsen har i sin seneste praksis på området lagt vægt på, om forældre i forvejen havde en stabil kontakt til deres børn og unge, jf. principafgørelserne 12-09 og 171-09. Med andre ord, kan afgørelserne læses som om, at kun forældre, der ikke vil deres børn og unge, kan få støtte efter § 52, stk. 5. Det kan vel næppe være meningen.

Konsulentbistand uden forudgående børnefaglig undersøgelse

Formålet med forslaget er at gøre det lettere at hjælpe familier med mindre støttebehov, uden først at skulle iværksætte en undersøgelse efter § 50. I forhold til gruppen af omsorgs-svigtede børn kan det være positivt og give mulighed for en hurtigere indsats.

Men DH finder det dybt betænkeligt, at konsekvensen ved at flytte foranstaltningen ”konsulentbistand” fra § 50, stk. 3, til § 11, stk. 3, er, at der ikke kan klages over afgørelsen. Det er et uacceptabelt retssikkerhedsmæssigt tilbageskridt.

I øvrigt savner DH, at der nævnes eksempler på, at også børn og unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsnedsættelse og kroniske lidelser kan have brug for denne støtte.

I forhold til rådgivning om familieplanlægning har DH erfaret, at der i forhold til personer, fx med en vis grad af udviklingshæmning og blinde, er rådgivet om ikke at få børn i stedet for tilbud om den nødvendige støtte. Lovgivningen må ikke kunne anvendes til at lægge pres på mennesker med handicap for ikke at få børn, hvilket må præciseres i lovbemærkningerne. Her kunne det bemærkes, at såfremt en kommune er i tvivl, skal man inddrage relevante fagpersoner, psykologisk udredning, undersøge støttemuligheder m.v., inden man rådgiver mennesker med handicap om ikke at få børn.

Efterværn

Det foreslås at styrke alle udsatte unges overgang til voksenlivet ved, at der stilles krav om, at handleplanen for unge på 16 år eller derover skal opstille konkrete mål i forhold til den unges overgang til voksenlivet (§ 140). Formålet er at sikre en mere sammenhængende og langsigtet indsats i den unges overgang til voksenlivet. Ændringen understreger således, at indsatsen i disse år skal have et indhold, der giver den unge en god forberedelse til et selvstændigt voksenliv. Desuden vil kommunen tidligere i forløbet skulle overveje, hvilken støtte den unge kan og bør have, før og efter sin 18 års fødselsdag, og eventuelt kunne sætte konkrete initiativer i værk for at støtte den unges overgang til voksenlivet.

Netop overgangen fra barn til voksen medfører problemer for børn og unge med handicap. Det juridiske og organisatoriske skift til at blive voksen stiller store krav til planlægningen heraf i rigtig god tid. Netop derfor undrer det, at man ikke har benyttet lejligheden til at tage stilling til den situation, unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne står i ved overgangen til voksentilværelsen.

Der er ingen forpligtelse til at udarbejde en handleplan efter § 140 for disse unge. Der er alene en forpligtelse til at tilbyde at udarbejde en handleplan for den unge efter § 141, når denne er fyldt 18 år. Men det sikrer jo på ingen måde overgangen. Alle erfaringer viser, at denne overgang er et stort problem, og at mange familier oplever, at støtten til den unge overhovedet ikke er på plads ved det fyldte 18. år.

Handleplaner

Ifølge lovforslaget skal handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, indeholde konkrete mål i forhold til den unges overgang til voksenlivet. Formålet er at sikre en mere sammenhængende og langsigtet indsats i forhold til den unges overgang til voksenlivet, hvilket er fornuftigt, jf. bemærkningerne under foregående afsnit om Efterværn.

Som nævnt mener DH, at en sådan handleplan er utrolig vigtig, når det drejer sig om unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne. Da en handleplan efter § 140 imidlertid kun skal indeholde mål for indsatsen i forhold til særlig støtte, er denne bestemmelse slet ikke fyldestgørende for disse unge, hvor støtte også ydes efter andre bestemmelser. DH kræver derfor, at det skal være en forpligtelse at udarbejde en handleplan, der ligesom for § 141 skal inddrage alle relevante behov for støtte.

Målrettet brug af børnefaglige undersøgelser ved børn med handicap

Ifølge dette forslag skal aflastning til familier med børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne også kunne ydes efter § 84, stk. 1. Aflastningen forudsætter ikke en børnefaglig undersøgelse og udarbejdelse af handleplan. Da § 84, stk. 1, ikke er en del af reglerne om støtte til børn og unge, med særligt behov for støtte, forudsætter aflastning til børn og unge efter denne bestemmelse dog, at det er familien, der har behov for aflastning.

DH finder, at dette forslag skaber flere problemer, end det løser. Som udgangspunkt er DH enig i, at aflastning ikke behøver at forudsætte en socialfaglig undersøgelse. Men ved at flytte aflastning til § 84, skal man i sagsbehandlingen anvende skemaer (fælles sprog), der er udarbejdet til voksnes behov. Det kan vel ikke kaldes afbureaukratisering, at man nu skal til at bruge redskaber, der slet ikke er udviklet til børn og unge.

Derudover er der en lang række andre problemer:

- Der kan ikke som i § 41 om merudgifter udbetales et kontant tilskud til afløsning efter § 84.
- Klagereglerne ændres, idet klage skal behandles i klagerådet før en klage kan sendes til Det Sociale Nævn.
- Hvilke døgnaflastningssteder skal kunne modtage børn efter § 84? De skal ikke være optaget på tilbudsportalen, så hvordan sikrer man, at de kan dække barnets behov?
- Hvem fører tilsyn? Det er vel næppe meningen, at børn og unge, med en varig og betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kunne komme i aflastning hvor som helst?
- Hvordan sikres det, at barnet og den unge høres, når der ikke er et krav til en børnesamtale?

DH finder, at der i stedet bør indsættes en bestemmelse, der specielt er rettet i forhold til børn, hvor aflastning kan ydes, uden at der udarbejdes en socialfaglig undersøgelse, ligesom § 52, stk. 4 og 5.

Skolegang

Behovet for at sikre barnets skolegang er nævnt flere steder. Blandt andet i formålsbestemmelsen § 46, stk. 1, nr. 3. Handicaporganisationerne har imidlertid eksempel på, at undervisningssektoren og socialektoren indbyrdes kan være uenige om, hvor barnet skal gå i skole og hvem der har beslutningskompetencen. Vejen gennem klagesystemet efterlod borgeren med to forskellige afgørelser i de respektive klageorganer.

Derfor er der behov for i teksten at tydeliggøre, at de sociale myndigheders opgave, i denne sammenhæng, alene er at sikre deltagelse i skolegang. Den faglige vurdering af hvor barnet skal gå i skole (fx specialskole frem for almindelig folkeskole) må foretages af undervisningssektoren i samarbejde med de sociale myndigheder – men med klar beslutningskompetence i undervisningssektoren.

Med udgangspunkt i denne erfaring skal vi erindre om, at den særlige tilrettelagte ungdomsuddannelse kan påbegyndes frem til det 25. år, hvilket gerne skal harmonere med de hensigter, som bl.a. kommer til udtryk i § 76 om Efterværn.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Vedrørende svar på høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Indenrigs- og Socialministeriet har ved e-mail fra den 14. januar 2010 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform). Høringssvaret skal være Indenrigs- og Socialministeriet i hænde senest den 29. januar 2010, kl. 12. KL vil gerne påpege, at der er tale om en meget kort høringsfrist på et omfattende lovforslag. På grund af den korte tidsfrist fremsender KL et foreløbigt høringssvar. Der kan efter politisk behandling af sagen i KL blive fremsendt supplerende bemærkninger, da det ikke har været muligt at få høringssvaret politisk behandlet inden fristen.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet. Det vurderes, at flere forslag kan virke udgiftsdrivende og på flere punkter begrænser kommunernes råderum og styringsmuligheder.

KL har følgende generelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale området (Barnets Reform.):

KL hilser overordnet set Barnets Reform velkommen. KL finder det positivt, at reformen ser mere på barnets rettigheder end på forældrenes. At fx forældrenes samtykke ikke i alle sager er nødvendig for at komme videre, vil vise sig at være givtigt for både det tværfaglige samarbejde og for den tidlige og rettidige indsats over for barnet. KL vil særligt fremhæve de mange forslag om afbureaukratisering, der vil få betydning for sagsbehandlingens arbejde og samtidig skabe mere tid til den personlige kontakt med både barnet, forældrene og barnets netværk. KL kan derfor kun hilse velkomment, at regeringen nu omsætter de mange hensigtserklæringer om regelforenkligning til reel handling.

Den 29. januar 2010

Jnr 03.06.06 P05
Sagsid 000213052

Ref JBS
jbs@kl.dk
Dir 3370 3276

Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/7

Med Barnets Reform er der fokus på fire centrale indsatsområder, der samlet set skal styrke kvaliteten af indsatsen over for børn og unge med særlige behov:

1. Nærhed og omsorg
2. Børn og unges klagerettigheder
3. Tidlig indsats
4. Kvalitet i indsatsen

Ad 1: Nærhed og omsorg

Barnets Reform indeholder nye tiltag, der styrker både nærhed og omsorg for børn og unge med særlige behov.

Styrkelse af plejefamilieområdet

Forslaget indebærer blandt andet, at plejefamilieområdet styrkes. Der oprettes i den forbindelse en ny type plejefamilie "kommunale plejefamilier", hvis opgave er at tage sig af de behandlingskrævende børn. Den nye type plejefamilie kan enten ansættes af kommunen eller indgå aftale med kommunen, dog således at der i sidstnævnte tilfælde skal tages stilling til familiens arbejdsvilkår i plejeaftalen. Dernæst styrkes plejefamilieområdet ved, at der indføres en ret og en pligt for plejefamilierne generelt, herunder også netværksplejefamilier til at deltage i efteruddannelse svarende til minimum 2 kursusdage om året samt et antal timers supervision.

KL hilser velkomment, at plejefamilieområdet generelt styrkes ved mere efteruddannelse og supervision. KL kan dog fortsat ikke bakke op om, at der oprettes en ny type plejefamilie "kommunale plejefamilier". KL er ikke overbevist om, at en ansættelse af den enkelte plejefamilie vil styrke barnets tarv. Dog ser KL det som positivt, at kommunerne selv kan vælge, om de ønsker at godkende en plejefamilie som "kommunal plejefamilie" eller som traditionel plejefamilie. Dernæst er det positivt, at kommunen, hvis den ønsker at anbringe et barn i en "kommunal plejefamilie", kan vælge om plejefamilien skal ansættes, eller om der i kontrakten blot skal tages stilling til den "kommunale familieplejes" arbejdsvilkår.

I bemærkningerne fremgår, at den nye type plejefamilie "kommunal plejefamilie" skal tage sig af de behandlingskrævende børn. KL har vanskeligt ved at se konkret, hvor skillelinjen skal gå mellem en anbringelse i en traditionel plejefamilie og en anbringelse i en "kommunal plejefamilie". Hvor behandlingskrævende skal barnet eller den unge være, og hvilken form for behandling er der tale om, hvis barnet skal anbringes i en "kommunal plejefamilie"? I bemærkningerne fremgår, at det bør vurderes, om opgavens art kræver en sådan behandling, at det nødvendiggør, at plejeforældrene skal stå til rådighed helt eller delvist. KL kan i den forbindelse oplyse, at der i dag er mange plejefamilier der ifølge aftale med den anbringende kommune står til

rådighed helt eller delvist. Der kan blandt andet være tale om børn og unge, hvis adfærd kræver en socialpædagogisk indsats. KL ser en risiko for, at der vil blive et stort pres fra de traditionelle plejefamilier i forhold til at blive kategoriseret som ”kommunal plejefamilie”. KL er imod, at der indenfor plejefamilieområdet laves en A og en B gruppe.

Godkendelse som konkret egnet plejefamilie

Forslaget medfører også, at plejefamilier og ”kommunale plejefamilier” som alternativ til en generel godkendelse kan godkendes i egen eller andre kommuner som konkret egnede til et konkret barn eller en ung af den anbringende kommune. Godkendelse af en plejefamilie som konkret egnet betyder, at andre kommuner som udgangspunkt ikke kan anbringe børn i den familie.

KL mener ikke, at dette forslag er gavnligt for hverken barnets tarv eller plejefamilieområdet generelt. Familieplejeområdet risikerer at blive meget skrøbeligt, hvis der godkendes mange konkret egnede familier. De kan ikke tage imod andre børn end det eller de børn, som plejefamilien er konkret egnet til og kun børn fra anbringende kommune. Dermed risikerer man, at plejefamilier i perioder står uden et plejebarn. Desuden kan man risikere, at de kommuner, der betaler mest, har mulighed for at opbygge et særligt korps af plejefamilier, som kun netop den kommune kan anvende. Andre kommuner kan på den anden side ikke finde kvalificerede plejefamilier til deres børn, idet mange plejefamilier af anbringende kommune er godkendt som konkret egnede til kun at modtage konkrete børn.

Samvær med udgangspunkt i barnets behov

Forslaget indebærer endvidere, at afgørelser om samvær alene vil skulle tage udgangspunkt i det enkelte barn eller den unges konkrete situation og behov og ikke i forældrenes ret til samvær.

KL er enig i, at hensynet til barnets bedste skal være afgørende, når der træffes afgørelse om samvær. Det bør dog sikres, at barnet ikke får en følelse af selv at have ansvar for, om det ønsker samvær med slægtninge og/eller netværk.

Støtte til forældre, hvis børn er anbragt

Forslaget indebærer også, at der skal træffes afgørelse om støtte til forældrene, når barnet eller den unge er anbragt (frivilligt eller tvangsmæssigt), uanset om forældrene har behov for støtte eller ej. Dertil kommer, at afgørelse om støtte til forældrene altid skal træffes under hensyntagen til muligheden for, at støtten kan bidrage til, at barnet udvikler sig positivt. Med forslaget lægges der op til, at støtte til forældrene også kan

gives efter anden lovgivning, fx alkoholbehandling, en arbejdsmarkedsindsats o.l.

KL ser det som positivt, at kommunen forpligtes til at samarbejde på tværs af de enkelte forvaltninger. En forældrehandleplan der går på tværs kan være forudsætningen for at få familien bragt tilbage i en position, hvor de kan varetage en større del af eller hele omsorgen for deres barn. Dog skal KL gøre opmærksom på, at forslaget bør være afstemt med andre lovgivninger, så de enkelte lovgivninger ikke går forud for andre. KL kan se en risiko for, at der hos borgerne opstår forvirring og uklarhed om, hvordan de forskellige lovgivninger spiller sammen, og hvilken lovgivning der går forud for den anden.

Ad 2: Børn og unges klagerettigheder

Barnets Reform indeholder en række nye tiltag, der styrker både børn og unges klagerettigheder men også andre aktørers mulighed for aktivt at spille en rolle i barnets eller den unges sag.

Klageadgang for børn og unge fra og med 12 år

Med forslaget får børn og unge fra og med 12 år en adgang til at klage over afgørelser om iværksatte foranstaltninger.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår, at der som følge af Ankestyrelsens praksisundersøgelser om kommunernes fejl i sagsbehandlingen indføres en klageadgang for 12-årige. Hvis man ønsker at komme fejl i kommunernes sagsbehandling til livs, er yderligere kontrolmekanismer efter KL's opfattelse ikke vejen frem. Der bør tages fat helt andre steder. Blandt andet i form af den netop i gangværende afbureaukratisering.

Høringsret for anbringelsesstederne

Forslaget indebærer endvidere, at kommunerne får en pligt til at høre anbringelsesstederne i forbindelse med afgørelser om samvær, hjemgivelse og ændring af anbringelsessted.

KL mener ikke at dette forslag tilgodeser barnets tarv. En høringsret for anbringelsesstederne som leverandører vil kunne flytte fokus fra barnets tarv ved fx at fastholde barnet i et anbringelsessted ud fra nogle andre hensyn end barnets tarv, fx anbringelsesstedets økonomiske interesse. Derudover mener KL, at det bør tydeliggøres, at anbringelsesstederne ikke tillægges partsstatus, og at selve den faglige beslutning fortsat ligger i kommunen.

Udvidelse af Ankestyrelsens egne drift kompetence

Med forslaget skærpes fagpersoners underretningspligt. Samtidig får fagpersoner mulighed for at få en tilbagemelding fra kommunen i forhold til, om underretningen har givet anledning til handling. Desuden indebærer forslaget, at der som led i det tidlige og forebyggende arbejde bliver muligt for myndighederne at udveksle oplysninger om rent private forhold om det enkelte barn eller den unge (benævnt som SSD-samarbejdet – Skole-, Sundhedspleje- og Dagtilbuds-samarbejdet).

KL stiller sig umiddelbart positiv over for disse ændringer. Dog bør rækkevidden af udvekslingen af oplysninger fremgå mere klart af forslaget, ligesom det bør beskrives, hvorledes barnet og forældrenes retssikkerhed tilgodeses ved de foreslåede ændringer. KL skal også bemærke, at ordningen om udveksling af oplysninger ikke må give licens til at forsinke inddragelsen af forældrene. Forældrene bør fortsat være de første til at blive delagtiggjort i en bekymring. Endelig skal KL gøre opmærksom på det besynderlige i, at benævne samarbejdet som et SSD-samarbejde. Særligt når henses til, at man andet steds i Barnets Reform som afbureaukratisering ophæver bestemmelsen om oprettelse af en tværfaglig gruppe, således at kommunalbestyrelsen nu selv kan vurdere, hvordan det tværfaglige samarbejde bedst organiseres.

Ad 4: Kvalitet i indsatsen

Reformen indeholder en række nye tiltag, herunder nogle af regeringens afbureaukratiseringstiltag, der samlet set vil kunne skabe mere kvalitet i indsatsen for børn og unge med særlige behov.

KL hilser i det store hele velkomment, at rammerne og kvaliteten i indsatsen styrkes. Særligt er det positivt, at kommunerne gennem afbureaukratisering af en række procesregler får mere tid til kerneopgaven. Forslagene om afbureaukratisering drejer sig blandt andet om lempelse af kravene til både § 50-undersøgelsen og handleplanen og afskaffelse af krav om standarder for sagsbehandlingen.

Nye proceskrav

Samtidig med afbureaukratiseringsforslagene indeholder reformen dog også en række nye proceskrav, herunder blandt andet forslag om minimum to børnesamtaler årligt, krav om at der skal følges op på handleplanen mindst 2 gange årligt samt mindst ét årligt uanmeldt tilsynsbesøg på anbringelsesstederne. Disse nye proceskrav hænger efter KL's opfattelse ikke umiddelbart sammen med, at satspuljepartierne har lagt vægt på, at reformen ikke medfører yderligere bureaukrati i kommunerne. Krav om uanmeldte og flere tilsynsbesøg er efter KL's opfattelse unødvendige procesregulerende regler, der kan medføre et uhensigtsmæssigt tidsforbrug i den kommunale administration.

Ret for unge, der har været anbragt, til at få en kontaktperson

Herudover giver forslaget unge, der har været anbragt uden samtykke, en ret til at få en kontaktperson. KL mener ikke, der skal være en lovgivningsmæssig ret hertil. Det bør, som i alle andre sager, være en konkret individuel vurdering, der ligger til grund for, om den unge skal have en kontaktperson.

Ankeadgang for anbringelsessteder ved afslag på godkendelse

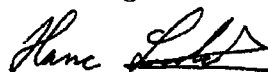
Endvidere giver forslaget de forskellige anbringelsessteder mulighed for at klage til det sociale nævn over afslag på henholdsvis konkret og endelig godkendelse. KL mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at anbringelsesstederne får en klageret. Det er vanskeligt at se, at det sociale nævn vil have de rette kompetencer i forbindelse med fx vurderingen af, om en familie skal være konkret eller generelt egnet som plejefamilie.

Ændring af børn og unge-udvalgene

Endelig ændres børn- og unge-udvalgenes sammensætning, således at der nu kun vil være to medlemmer fra kommunalbestyrelsen i stedet for som i dag 3. Til gengæld udvides antallet af børnesagkyndige fra 1 til 2 medlemmer. Med en sammensætning som den foreslåede, vil lægmandsbetragtningen, efter KL's opfattelse, i de enkelte sager tilsvarende blive svækket. Dette finder KL ikke hensigtsmæssigt. Dernæst mener KL ikke, at det er nødvendigt med to børnesagkyndige. Den oprindelige tanke har været, at den børnesagkyndige skulle sikre, at den faglige indfaldsvinkel indgår i den endelige beslutning. Det behøver der efter KL's opfattelse ikke to børnesagkyndige til.

- ./.
- KL's bemærkninger til de enkelte forslag i udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform) er vedlagt som bilag.

Med venlig hilsen

Hanne Lumholt

BILAG

Hørings svar til de enkelte forslag i udkast til forslag til Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

KL har følgende konkrete bemærkninger til de enkelte forslag i den del af forslaget i Barnets Reform der vedrører forslag til lov om ændring af lov om social service:

Forslag nr. 3

- om afløsning og aflastning

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan, præciseres det i § 44, at afløsning og aflastning efter § 84 også kan gives til forældre, der passer et barn eller en ung under 18 år med funktionsnedsættelse i hjemmet. Bestemmelsen kan kun anvendes, hvis det er familien, der har behov for aflastning.

KL's bemærkninger

Det er umiddelbart svært at se, hvilket afbureaukratiseringstiltag der er tale om. Hvis behovet for aflastning skyldes barnets behov, vil det fortsat skulle etableres med hjemmel i § 52, stk. 3, nr. 5. KL vil foreslå, at "forenklingen" kommer til at gælde begge typer sager (både ved barnets behov og familiens behov), således at ingen af sagerne skal vurderes på baggrund af en § 50-undersøgelse.

Forslag nr. 6 og nr. 28

- om børnesamtale i forbindelse med afgørelse om økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren

Det indføres i § 48, at der også skal gennemføres en børnesamtale inden der træffes afgørelse om økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren efter den nye § 52a. (forslag nr. 28).

Den 29. januar 2010

Jnr 03.06.00 P22
Sagsid 000196750

Ref JBS
jbs@kl.dk
Dir 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/24

KL's bemærkninger

En børnesamtale om økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med en foranstaltning eller støtte til udgifter i forbindelse med konsulentbistand efter den nye § 11, stk. 3, som ikke er en afgørelse men alene baserer sig på rådgivning og vejledning giver på ingen måde mening. Det er fornuftigt, at lade barnet eller den unge udtale sig i forbindelse med en afgørelse om hvilken foranstaltning, der ønskes iværksat. Men at et barn eller ung skal kunne udtale sig om økonomien i forbindelse med foranstaltningen giver ingen mening.

Ex. udgifter i forbindelse med konsulentbistand efter den nye § 11, stk. 3. For det første er støtte i form af konsulentbistand ikke en foranstaltning, der er truffet afgørelse om. Støtte til udgifter i forbindelse med konsulentbistand er derimod en afgørelse. Det ville have givet mere mening med en børnesamtale i forbindelse med selve konsulentbistanden, som jo så altså med Barnets Reform ikke længere er en foranstaltning endsige afgørelse.

Hvorledes en sådan børnesamtale om økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren skal foregå har KL vanskeligt ved at forestille sig. Hvilke spørgsmål skal barnet eller den unge stilles, og hvad er det helt konkret lovgiver ønsker barnet eller den unge skal tage stilling til?

Forslag nr. 8

– om kommunalbestyrelsens pligt til at oprette tværfaglige grupper

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan ophæves servicelovens § 49 om kommunalbestyrelsens pligt til at oprette tværfaglige grupper. Der er således ikke længere et krav om at oprette tværfaglige grupper, men det er nu i stedet op til kommunalbestyrelsen selv at fastlægge rammerne for det tværfaglige samarbejde.

KL's bemærkninger

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der her ikke er tale om et afbureaukratiseringsforslag. Kommunalbestyrelsen er nemlig stadig ifølge sundhedslovens § 123 forpligtet til at oprette tværfaglige grupper med henblik på at tilgodese børn og unge med særlige behov. Dertil kommer reformens forslag om fagpersoners mulighed for at udveksle oplysninger med hinanden i det tidlige eller forebyggende arbejde. Her præciseres det, at der er tale om et samarbejde bestående af Skole-, Sundhedspleje- og Dagtilbud også kaldet SSD-samarbejdet. På baggrund af ovenstående kan KL således ikke få øje på, hvori afbureaukratiseringsforslaget foreligger. Ej heller at kommunalbestyrelsen selv kan fastlægge rammerne for det tværfaglige samarbejde.

Forslag nr. 9

- om udveksling af oplysninger i det tidlige og forebyggende arbejde

Den nye bestemmelse i servicelovens § 49a omfatter udveksling af oplysninger om rent private forhold i forbindelse med det tidlige og forebyggende arbejde. Med forslaget lægges der op til at kommunerne etablerer tværfaglige samarbejder mellem de myndigheder, der løser opgaver indenfor området udsatte børn og unge. Udveksling af oplysninger kan kun finde sted én gang. Dog kan der finde et opfølgende møde sted, der indbefatter flere fagpersoner. Hvis der videregives oplysninger mere end én gang vil der være tale om brud på tavshedspligten. Dette er strafbart efter straffelovens § 152.

KL's bemærkninger

KL kan overordnet set støtte intentionerne med forslaget. Dog skal KL gøre opmærksom på, at der med bestemmelsen vil være en pligt for kommunerne til at etablere en række tværfaglige samarbejder. Hvis ikke der er etableret noget sådant, vil bestemmelsen ikke give mening. Dertil kommer, at forslaget sætter rammerne for det påtænkte samarbejde. Således lægges der med forslaget op til, at samarbejdet skal bestå af Skole-, Sundhedspleje- og Dagtilbud - også kaldet SSD-samarbejdet. KL mener ikke det er hensigtsmæssigt, at der fremsættes forslag om afbureaukratisering ét sted (ophævelse af servicelovens § 49 - se under forslag nr. 8), hvorefter man et andet sted i samme forslag sætter ind med nye krav om tværfagligt samarbejde og rammer herfor.

KL finder det derudover væsentligt, at det i lovteksten og i bemærkningerne tydeliggøres, hvorledes forældrene og barnets retssikkerhed tilgodeses ved de foreslåede ændringer. Dette bør sammenholdes med persondatalovens og retssikkerhedslovens regler om underretning og inddragelse af borgeren.

Endelig vil KL foreslå, at det i lovgivningen bør fremgå klart og tydeligt, hvorledes kommunerne sikrer sig, at der ikke udveksles oplysninger mere end én gang. KL ønsker ikke at kommunernes medarbejdere skal være nervøse for, om de har brudt tavshedspligten.

Forslag nr. 10-11, forslag nr. 14 og nr. 17

- om krav om samtykke og § 50-undersøgelsens gennemførelse

§ 50 undersøgelsen får ny overskrift - "Børnefaglig undersøgelse". Dernæst lempes kravet om samtykke i § 50, stk. 1, 2. pkt. Det bliver nu kun et krav, at undersøgelsen "så vidt muligt" gennemføres i samarbejde med forældrene og den unge, der er fyldt 15 år. Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, der foreslår, at krav om formelt samtykke fra forældre og den unge, der er fyldt 15 år, ophæves. Herudover præciseres, at undersø-

gelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader og ikke må være mere omfattende, end formålet tilsiger.

KL's bemærkninger

KL kan støtte dette forslag.

Forslag nr. 12

– om § 50 om undersøgelsens seks faste punkter

Kommunalbestyrelsen skal nu i den konkrete sag vurdere, om og i hvilket omfang hvert enkelt af de seks punkter er relevant at undersøge for det enkelte barn eller ung. Kommunalbestyrelsen skal dog kort begrunde, hvorfor et forhold ikke indgår i undersøgelsen. Præciseringen er et led i regeringens afbureaukratiseringsplan.

KL's bemærkninger

KL kan støtte dette forslag.

Forslag nr. 16

– om én samlet §50-undersøgelse af flere børn i samme familie

Det bliver nu muligt at udarbejde én samlet undersøgelse for flere børn i samme familie, dog således at det sikres, at der tages højde for børnenes individuelle støttebehov. Der bevares stadig mulighed for selvstændig undersøgelse af hvert barn. Forslaget er del af regeringens afbureaukratiseringsplan.

KL's bemærkninger

KL kan støtte dette forslag. Dog skal KL for en god ordens skyld påpege, at der i dag er en del sager, hvor samme børn i en familie ikke nødvendigvis har de samme forældremyndighedsindehavere. Dette skyldes de mere komplicerede familiestrukturer, man har i dag. Denne problematik kan gøre det meget vanskeligt for sagsbehandlerne. Særligt i forhold til reglerne om aktindsigt. I den forbindelse er det også værd at nævne, at problematikken kan blive yderligere kompliceret af, at nu også 12-årige med Barnets Reform får mulighed for at søge om aktindsigt. Dette vil medføre en væsentlig større arbejdsbyrde i forhold til de juridiske vurderinger af, hvilke oplysninger, der skal undtages fra partsaktindsigten. Skal en 12-årig for eksempel have aktindsigt i en forældrekompetence-undersøgelse, der indeholder personfølsomme oplysninger?

Forslag nr. 19

- om foranstaltninger efter § 52, der altid skal være egnet til at løse det formål, de skal opfylde

Der indsættes en ny formulering i § 52, stk. 1, om proportionalitetsprincippet – at en foranstaltning altid skal være egnet til at løse det formål, den skal

opfylde og ikke mere eller mindre end det. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at afgørelsen som middel er egnet til at opnå målet. Sagsbehandleren pålægges med bestemmelsen at afveje de forvaltningsretlige og faglige hensyn nøje.

KL's bemærkninger

KL kan støtte dette forslag.

Forslag nr. 21 og forslag nr. 15

– om iværksættelse af støtte efter § 52 og § 50 om begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte særlig støtte

Det præciseres i § 52, stk. 2, at støtte kun kan iværksættes efter en undersøgelse, og at der kan iværksættes foreløbig eller akut støtte sideløbende med undersøgelsen. Afgørelse om foreløbig eller akut støtte er omfattet af de samme samtykkeregler, der gælder for endelige afgørelser. Det præciseres herudover i § 50, stk. 5 (tidligere stk. 6), at der udover stillingtagen til iværksættelse af særlig støtte også tages stilling til, om foreløbig eller akut støtte, der er iværksat sideløbende med gennemførelsen af undersøgelsen, jf. den nye § 52, stk. 2, skal videreføres. Dette vil sikre, at foreløbig eller akut støtte ikke automatisk videreføres uden først at have fortaget en vurdering heraf.

KL's bemærkninger

KL kan støtte dette forslag.

Forslag nr. 25, forslag nr. 20, forslag nr. 22 og forslag nr. 23

– om foranstaltningstyperne i § 52, "personlig rådgiver" og "fast kontaktperson"

Støtteformerne "personlig rådgiver" efter § 52, stk. 3, nr. 6 og "fast kontaktperson" efter § 52, stk. 3, nr. 7 skrives sammen i én. Personlig rådgiver kan nu gives som fast kontaktperson efter ny nr. 6 i § 52, stk. 3. Som noget nyt kan den faste kontaktperson få som opgave at være mentor for en ung, som er kriminel. Mentoren har ikke nogen tilsynsforpligtelse og er ikke forpligtet til at foretage indberetning, hvis barnet eller den unge overtræder aftaler, vilkår o.l. Mentoren skal udelukkende fungere som positiv rollemodel. Mentoren er et tilbud, som barnet eller den unge kan modtage eller fravælge. Barnet eller den unge skal have indflydelse på, hvem der udpeges som mentor. Mentoren kan også tildeles som et led i den unges efterværn efter § 76. Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan.

KL's bemærkninger

KL kan til dels støtte dette forslag. Det er vanskeligt at se, hvori afbureaukratiseringen ligger, idet der med forslaget er indført en ny type kontaktperson, en mentor for unge kriminelle. KL vil i den forbindelse påpege, at der vil være et ekstra ressourceforbrug i forbindelse med udpegning af en mentor, idet barnet eller den unge ifølge forslaget skal have indflydelse på, hvem

mentoren er. Dernæst vil der være en administrativ belastning, idet barnet eller den unge kan afslå at få en mentor, hvilket bevirker, at kommunen skal finde en anden foranstaltning, der kan opfylde barnet eller den unges behov.

Herudover er KL betænkelige ved forslaget om, at mentoren ikke har indberetningspligt. Det er problematisk særligt i forhold til at sikre en sammenhængende indsats i forhold til den unge. KL finder det problematisk, at man vælger at lovgive om, at nogen er stillet uden for underretningspligten.

Forslag nr. 28 og forslag nr. 26 (se også forslag nr. 6 om børnesamtale før afgørelse i ny § 52a om økonomisk støtte)

- om økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaverne

§ 52, stk. 4 og 5 om økonomisk støtte ophæves. Indholdet i § 52, stk. 4 og 5 flyttes til ny § 52a. Forslaget er et led i regeringens afbureaukratiseringsplan. Efter bestemmelsen kan der nu træffes afgørelse om økonomisk støtte uden forudgående undersøgelse efter § 50 og udarbejdelse af handleplan efter § 140. Det nye i den nye bestemmelse er, at kommunen får mulighed for at afholde udgifter til prævention.

KL's bemærkninger

KL hilser overordnet set forslaget velkomment. Se KL's bemærkninger til forslag nr. 6 om børnesamtale før afgørelse om økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaverne.

Forslag nr. 30

- om støtte efter § 54 til forældrene, når barnet eller den unge er anbragt

Det præciseres, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om støtte til forældrene, når barnet eller den unge er anbragt (frivilligt og under tvang). Både i form af støtte til at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved evt. hjemgivelse og i at have samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Støtte skal altid gives under hensyntagen til muligheden for, at barnet udvikler sig positivt. Den nye bestemmelse bevirker, at kommunalbestyrelsen udover at tilbyde forældrene en støtteperson, når barnet eller den unge er anbragt også skal træffe afgørelse om, hvorvidt forældrene har behov for anden støtte. Anden støtte kan fx være alkoholbehandling, beskæftigelsesindsats o.l. Afgørelse skal træffe uanset om forældrene har behov for støtte eller ikke.

KL's bemærkninger

KL ser det generelt som positivt, at kommunen forpligtes til at samarbejde på tværs af de enkelte forvaltninger. En forældrehandleplan der går på tværs kan være forudsætningen for at få familien bragt tilbage i en position, hvor de kan varetage en større del af eller hele omsorgen for deres barn. Dog

skal KL gøre opmærksom på, at forslaget bør være afstemt med andre lovgivninger, så de enkelte lovgivninger ikke går forud for andre. KL kan se en fare for, at børneforvaltningen med serviceloven i hånden kan gennemtvinge foranstaltninger for forældrene gennem arbejdet i en anden forvaltning - og vise versa.

Endelig vil KL pointere, at der med forslaget vil være en række nye arbejds-gange; ikke kun for børneforvaltningen men også for resten af kommunens forvaltninger, der beskæftiger sig med det sociale område, herunder blandt andet uddannelse, sundhed og beskæftigelse. Der vil være et stort behov for sagsbehandlere, der kan orientere sig i den kolossale lovjungle på tværs af faglige skel.

Forslag nr. 32

- om blandt andet iværksættelse af behandling af barnets eller den unges problemer uden samtykke fra forældrene

Det bliver nu muligt efter ny § 52, stk. 3, nr. 3 at iværksætte en behandling af barnets eller den unges problemer uden samtykke fra forældrene, hvis der er behov herfor. Dette gælder uanset om barnet eller den unge er anbragt. Tidligere kunne dette kun lade sig gøre, hvis barnet eller den unge var tvangsanbragt. Der bliver alene tale om behandling uden samtykke efter servicelovens regler. Der vil således stadig skulle indhentes samtykke, hvis dette er et krav i anden lovgivning.

KL's bemærkninger

KL hilser forslaget velkomment.

Forslag nr. 35 og forslag nr. 36

- om indstilling til børn og unge-udvalget ved anbringelse uden samtykke efter § 59

Indstillingen til børn og unge-udvalget skal med forslaget ikke længere indeholde en redegørelse for de foranstaltninger, der tidligere har været iværksat. Til gengæld skal indstillingen nu omfatte § 50 undersøgelsen. Det bliver nu tydeligere, at § 50 undersøgelsen skal kobles med indstillingen til børn og unge-udvalget. Kommunen skal således ikke længere producere nyt materiale til indstillingen men i vidt omfang anvende materiale, som ligger i forbindelse med undersøgelsen. Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsforslag.

KL's bemærkninger

KL hilser forslaget velkomment. Dog skal det bemærkes, at der ikke med forslaget ses at være den store tidsmæssige endelige arbejdsmæssige besparelse.

Forslag nr. 39

- om Ankestyrelsens beføjelser uden klage efter § 65

Ankestyrelsens egen drift beføjelse udvides til at omfatte alle sager om særlig støtte til børn og unge efter servicelovens kapitel 11 og 12. Ankestyrelsen kan i sager, hvor kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser, eller hvor foretagne sagsskridt og truffede afgørelser ikke er foretaget eller truffet i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser. Til gengæld ophører det sociale nævns egen drift kompetence med forslaget.

KL's bemærkninger

KL mener stadig (ligesom i tidligere høringssvar om Ankestyrelsens egen drift beføjelse), at en udvidelse (og denne gang en udvidelse der omfatter alle sager om særlig støtte til børn og unge) af Ankestyrelsens egen drift beføjelse vil indskrænke kommunernes handle- og råderum. Forslaget bygger efter KL's opfattelse på manglende tillid til kommunerne og de kommunale ledere og medarbejdere på børneområdet. Med Anbringelsesreformen blev der lagt op til, at Ankestyrelsen skulle følge kommunernes sagsbehandlingspraksis gennem nye og udvidede kontrolforanstaltninger, blandt andet ved hjælp af praksisundersøgelser og målrettede stikprøveundersøgelser. Det kan derfor undre, at der lovgivningsmæssigt indføres yderligere kontrolmekanismer for Ankestyrelsen.

Forslaget vil efter KL's opfattelse forrykke balancen mellem det lokale og det centrale niveau. Dernæst mener KL, at det er uhensigtsmæssigt, at en myndighed, som senere kan blive inddraget i forbindelse med en evt. klagesag, selv har været involveret direkte i sagsbehandlingen.

En børnesag kan med forslaget risikere at blive afgjort indtil flere gange – først af kommunen, dernæst af Ankestyrelsen, der har taget sagen op af egen drift som følge af, at fx en plejefamilie har henvendt sig om sagens afgørelse og så igen af kommunen, som af Ankestyrelsen er blevet bedt om at træffe fornyet afgørelse. Herefter kan forældremyndighedsindehaveren eller den unge der er fyldt 12 år anke sagen både til det sociale nævn og endelig til Ankestyrelsen, hvis styrelsen mener, at sagen har generel eller principiel betydning. Med forslaget skabes for KL at se dels en ankeadgang ad bagvejen for de parter, som ikke har partstatus, dels en forlængelse af sagens endelige afgørelse til gene for de involverede parter. Efter KL's bedste overbevisning er dette i modstrid med hele tankegangen bag borgerens retssikkerhed i den sociale lovgivning.

For KL er det vanskeligt at se, at Ankestyrelsen er mere kvalificeret til at vurdere, hvad der i en børnesag tager mest hensyn til barnets bedste. Modsat den kommunale medarbejder, som kender både familien, anbringelsesstedet og som den, der har talt med barnet eller den unge, har Ankestyrelsen med sin juridiske tilgang ikke samme konkrete og faglige indsigt i, hvordan barnets eller den unges behov bedst muligt imødekommes.

Endelig mener KL, at det er vigtigt, at barnets tarv er i centrum. Barnets tarv kommer ikke i centrum ved, at flere aktører får mulighed for at kigge hinanden over skuldrene. Med forslaget vil der være stor risiko for, at Ankestyrelsen vil blive brugt som løftestang i sager, hvor forskellige aktører, herunder anbringelsessteder og fagpersoner er fagligt uenige om mål og midler.

Forslag nr. 40

– om ny type plejefamilie "kommunal plejefamilie" i § 66 om anbringelsessteder for børn og unge

Der indføres en ny type plejefamilie, "kommunale plejefamilier". Kommunale plejefamilier skal varetage plejen og omsorgen for børn og unge, der har tungere problemer, end børn i plejefamilier normalt har. Familiens kompetencer og kvalifikationer gør, at de kan løfte en større indholdsmæssig opgave end de almindelige plejefamilier. Den nye familietype vil typisk være de familier, der i dag har en aftale om hel eller delvis erhvervsbe-grænsning som følge af arbejdet med den plejeaanbragte. Dernæst vil det være akut plejefamilier, der står til rådighed døgnet rundt.

De kommunale plejefamiliers arbejdsvilkår skal være tilrettelagt på en sådan måde, at plejefamilien får mulighed for bedst muligt at yde plejebarnet den nødvendige støtte. Der skal tages stilling til familiens arbejdsvilkår senest i forbindelse med indgåelse af den konkrete plejeaftale.

De kommunale plejefamilier skal have mere efteruddannelse og supervision end andre plejefamilier.

KL's bemærkninger

KL forholder sig umiddelbart kritisk til, at der oprettes en ny type plejefamilie "kommunale plejefamilier". KL mener ikke at en "professionalisering" af familieplejeområdet vil styrke barnets tarv. Dog ser KL det som positivt, at der i bemærkningerne til forslaget lægges op til, at kommunerne selv kan vælge, om de kommunale familieplejere skal ansættes, eller om man i kontrakten vælger at tage stilling til de kommunale familieplejeres arbejdsvilkår, således at den kommunale plejefamilie får mulighed for bedst muligt at yde plejebarnet den nødvendige støtte.

I bemærkningerne fremgår, at den nye type plejefamilie får som opgave at tage sig af behandlingskrævende børn. KL har vanskeligt ved konkret at pege på, hvilken behandling et barn skal have for at blive betragtet som behandlingskrævende. Er der fx tale om behandling, hvis barnet med jævn mellemrum skal på sygehuset, at barnets adfærd kræver en socialpædagogisk indsats, at barnet jævnligt tilses af en læge i hjemmet, at barnet behandles for alkoholskader o.l., eller er der udelukkende tale om børn, hvor behandlingen er så gennemgribende, at det vil være bedst for barnet at blive behandlet på et behandlingssted med flere kompetente fagfolk omkring sig? KL har vanskeligt ved at se, hvor skillelinien skal gå mellem på den ene side de traditionelle plejefamilier og på den anden side de nye plejefamilier "kommunale familieplejere"?

I bemærkningerne til forslaget fremgår også, at det udover barnets behandlingsbehov skal vurderes, om opgavens art kræver en sådan behandling, at det nødvendiggør, at plejeforældrene skal stå til rådighed helt eller delvist. KL kan i den forbindelse oplyse, at der i dag sagtens kan være plejefamilier, der ifølge aftale med den anbringende kommune skal stå til rådighed på hel eller fuld tid, uden at plejebarnet er så behandlingskrævende, som forslaget lægger op.

Efter KL's opfattelse, vil der blive et stort pres fra de traditionelle plejefamilier om at blive kategoriseret som "kommunal plejefamilie". Der lægges i aftalen op til, at der for de "kommunale familieplejere" skal gives øget supervision og efteruddannelse. Dernæst at der skal skabes klarhed over deres arbejdsvilkår. Der vil efter KL's vurdering være en fare for, at de traditionelle plejefamilier vil forsøge at gøre deres plejebørn så dårlige, at behandling umiddelbart synes påkrævet.

Forslag nr. 44

- om opbør af foranstaltninger og videreførelse af anbringelser efter § 68

Hvis en ung, der har været anbragt indtil sit 18. år eller har haft en kontaktperson indtil sit 18. år skifter opholdskommune, skal den hidtidige opholdskommune forud for skiftet (hvis den får kendskab hertil) sende den reviderede handleplan til den unges nye opholdskommune, jf. stk. 68, stk. 12. Den hidtidige opholdskommune kan således ikke i forbindelse med sin revision 6 måneder før den unges 18. år træffe afgørelser, der binder den kommende opholdskommune. Den nye opholdskommune har herefter 30 dage til at træffe afgørelse om efterværn efter § 76 og udarbejde ny handleplan. Oversendelse af den reviderede handleplan fra den unges opholdskommune til ny opholdskommune kan kun ske med den unges udtrykkelige samtykke, jf. persondataloven.

KL's bemærkninger

KL kan til dels støtte forslaget. KL mener ikke det er hverken hensigtsmæssigt eller forsvarligt at pålægge den nye opholdskommune en frist på 30 dage efter modtagelsen af handleplanen til at træffe afgørelse om efterværn. Det er alt for kort tid til at foretage en på samme tid grundig og forsvarlig afgørelse. De mange indlagte frister, der efterhånden er indarbejdet i lovgivningen (samt Ankestyrelsens mulighed for at sætte en frist for kommunens afgørelse, jf. § 65, stk. 4), skævvrider, efter KL's opfattelse, fokus på barnets og den unges tarv. Derudover ser KL forslaget som en central prioritering, der indskrænker det kommunale selvstyre.

Forslag nr. 45

- om kommunens opgaver i forbindelse med anbringelsen efter § 68a

Med en ny § 68a samles kravene til kommunalbestyrelsen i forbindelse med etableringen af en anbringelse i én bestemmelse. Som noget nyt skal kommunalbestyrelsen tage stilling til, om anbringelsesstedet kan tilbyde nære og stabile omsorgsrelationer. Dvs. at nære og stabile omsorgsrelationer nu skal tillægges vægt i forbindelse med valg af anbringelsessted. I bestemmelsen understreges det, at børn og unge skal anbringes i en plejefamilie, hvis det er mest hensigtsmæssigt for barnet eller den unges behov. Dernæst er der som noget nyt indføjet, at kommunalbestyrelsen så vidt muligt skal vælge samme anbringelsessted, hvis der er flere søskende, der har behov for at blive anbragt. Og endelig som noget nyt skal kommunalbestyrelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i familien eller i netværket, som barnet eller den unge har tillid til, og som kan være barnets eller den unges støtteperson under anbringelsen. Barnet eller den unge har med bestemmelsen en ret (ikke en pligt) til en støtteperson. Når der er peget på en person (støtteperson) skal kommunen undersøge om støttepersonen vil være en stabil voksenkontakt i barnets eller den unges liv med positiv betydning for barnet eller unges fremtidige udvikling.

Kommunen skal tage kontakt til støttepersonen og sammen med barnet eller den unge udarbejde en aftale om, hvordan kontakten vedligeholdes. Omfanget bestemmes i hvert enkelt tilfælde. Samværet kan også fastsættes efter § 71, hvis det viser sig at være mest hensigtsmæssigt. Der laves samtidig aftale om dækning af eventuelle udgifter som støttepersonen vil have i forbindelse med det at være støtteperson. Hvis der ikke kan findes en støtteperson, skal kommunalbestyrelsen overveje om barnet eller den unge i stedet skal have en fast kontaktperson efter § 52, stk. 3, nr. 7.

KL's bemærkninger

En bestemmelse der i det store hele skaber rigtig mange nye opgaver for kommunerne. I forbindelse med valg af anbringelsessted er det nu ikke nok, at se på metode for behandling osv., hver enkelt voksen på anbringelsesste-

det skal vurderes i forhold til om den pågældende kan være en stabil omsorgsperson for barnet eller den unge.

Dernæst bliver det en meget stor opgave for kommunerne, at finde og tilbyde en støtteperson til alle børn og unge uanset alder (og uanset psykisk funktionsnedsættelse), der skal anbringes. Scenariet vil være, at kommunen

- ikke kan få kontakt til den udpegede støtteperson (der skal findes en anden),
- flere gange forsøger at få kontakt; det lykkes men pågældende siger nej (der skal findes en anden),
- flere gange forsøger at få kontakt; det lykkes og pågældende siger ja men ikke på de betingelser, som kommunen forsøger at opstille til barnets bedste (der skal findes en anden),
- kommunen finder en person, som barnet eller den unge ikke ønsker (der skal findes en anden),
- osv osv.

Dertil kommer opgaven med at lave aftalen om kontakten og aftale om eventuel dækning af udgifter.

KL kan være bekymret for, hvad forslaget vil betyde for målgruppen af børn med nedsat psykisk funktionsevne. I forhold til denne målgruppe kunne det være mere relevant med en reel repræsentant, der kunne tale barnets sag overfor forvaltningen og de øvrige professionelle, der er omkring barnet.

KL mener, at det er vigtigt, at lovgiver er opmærksom på, hvor mange personer barnet eller den unge skal kunne relatere sig til. Det handler blandt andet om, hvor mange personer barnet eller den unge kan overskue. Dernæst handler det om at gøre barnet eller unge opmærksom på, hvad han/hun kan bruge de enkelte personer til. I en ny anbringelsessituation har barnet i forvejen mange nye voksne at forholde sig til. KL finder det ikke hensigtsmæssigt, at der lovgivningsmæssigt gives barnet eller den unge en ret til bestemte personer. Der bør i lovgivningen kun være indlagt en mulighed, som kommunalbestyrelsen ud fra en konkret, individuel vurdering skal træffe afgørelse om.

Forslag nr. 48

– om kommunens opgaver under anbringelsen efter § 69

Kommunalbestyrelsen får nu en pligt til at høre barnet eller den unges anbringelsessted i forbindelse med afgørelse om samvær, hjemgivelse og om ændring af anbringelsessted. (Anbringelsesstederne får ikke partstatus og har ikke en pligt til udtale sig). Formålet er at sikre, at anbringelsesstedets viden indgår i grundlaget for afgørelsen. Ved akutte sager kan kommunalbe-

styrelsen undlade at høre anbringelsesstedet inden afgørelse træffes. Anbringelsesstedet skal dog efterfølgende have lejlighed til at udtale sig.

KL's bemærkninger

KL mener ikke at forslaget tilgodeser barnets tarv. En høringsret for anbringelsesstederne som leverandører vil kunne flytte fokus fra barnets tarv ved fx at fastholde barnet i et anbringelsessted ud fra nogle andre hensyn end barnets tarv, fx anbringelsesstedets økonomiske interesse.

Med det nye forslag, bør det efter KL's vurdering fremgå meget tydeligt i lovgivningen, hvilken rolle og hvilke rettigheder anbringelsesstederne har. Det bør tydeliggøres, at anbringelsesstederne ikke tillægges partsstatus, og at selve den faglige beslutning fortsat ligger i kommunerne. KL mener, der kan være en fare for, at anbringelsesstederne kan få en uberettiget forventning om, at deres holdning til sagen skal tillægges vægt i forhold til de beslutninger, der skal træffes i forhold til barnet.

Endvidere vurderer KL, at forslaget medfører en længere sagsbehandlingstid, idet der er tale om endnu et formelt krav til en i forvejen meget kompleks sagstype.

Forslag nr. 49, forslag nr. 50-51 og forslag nr. 77

– om revision af handleplanen efter § 70 og om tilsyn og mindst én årlig samtale med barnet eller den unge efter § 148, stk. 3

Det personrettede tilsyn samles nu i § 70, stk. 2. (§ 148, stk. 3 og opfølgningen på handleplanen § 70, stk. 1, 3. og 4. pkt. ophæves derfor). I handleplanen er beskrevet den indsats, der er truffet afgørelse om, og som det personrettede tilsyn skal følge op på. Samtidig er det personrettede tilsyn og samtale med barnet, grundlaget for revisionen af handleplanen. Sammenhængen mellem tilsyn og handleplansopfølgning vurderes at kunne foretages samtidig i én og samme arbejdsgang. Som noget nyt skal der afholdes mindst to årlige samtaler med barnet eller den unge. Og helst uden tilstedeværelse af andre end barnet eller den unge selv. Dernæst skal hvert af de enkelte punkter i handleplanen vurderes mindst hver 6. måned. Dette er en skærpelse fra de nugældende 12 måneder i § 70, stk. 1.

KL's bemærkninger

De nye processuelle tiltag skaber i høj grad et merarbejde i kommunerne. Der er nu indlagt to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, og to årlige samtaler med barnet. Dernæst er der krav om opfølgning på handleplanen hver 6. måned.

De nye proceskrav hænger ikke umiddelbart sammen med regeringens afbureaukratiseringsforslag. I indledningen til aftale om Barnets Reform fremgår

det, at satspuljepartierne har lagt vægt på, at reformen ikke medfører yderligere bureaukrati i kommunerne. Krav om flere tilsynsbesøg og flere samtaler med barnet i forbindelse hermed er efter KL's opfattelse unødvendige procesregulerende regler, der kan medføre et uhensigtsmæssigt tidsforbrug i den kommunale administration.

Forslag nr. 53

– om samvær med barnets eller den unges forældre, familie og netværk efter § 71

Barnet eller den unges ret og ønske om kontakt og samvær kommer med forslaget til at stå over forældrenes ønske om kontakt og samvær. Der skal således nu tages hensyn til, om samværet vil være skadeligt for barnets eller den unges trivsel og udvikling. Samværet udvides med forslaget til udover forældrene at omfatte netværk i form af søskende, bedsteforældre eller andre nære relationer. Det skal klart og tydeligt fremgå af afgørelsen, hvis barnet eller den unges holdning ikke følges (holdningen vil fremgå ved børnesamtalen efter § 48). Vigtigt, at barnet eller den unge gøres opmærksom på, at der ikke er tale om, at barnet eller den unge selv skal tage beslutningen om samvær.

KL's bemærkninger

Umiddelbar hilser KL forslaget velkomment. Men det rejser en række spørgsmål. Fx hvilken alder barnet skal have, for at barnets holdning kan tillægges passende vægt? Hvad skal der til, hvis barnet eller den unge ikke har noget sprog? Hvorledes skal kommunen forholde sig, hvis en bisidder på barnets eller unges vegne anfægter et planlagt samvær? Etc.? Det er en meget svær balancegang, som kommunerne bliver bedt om at være med i. Kommunen skal sikre sig, at barnet eller den unge ikke efterfølgende møder kommunen med, at barnet eller den unge selv har haft ansvar for at tage stilling til, om barnet eller den unge ønskede samvær og med hvem.

Kommunernes arbejde med afgørelser om samvær vil blive betragteligt udvidet. For det første skal det afdækkes om samvær er til gavn for barnet eller til skade for barnet. Dernæst skal det afdækkes, hvem barnet eller den unge skal have samvær med. Hvis det er en fra netværket er det vigtigt, at den pågældende for det første adviseres om et påtænkt samvær. Dernæst skal den pågældende spørges, om han/hun ønsker samvær med barnet eller den unge – og hvor ofte samvær er påtænkt. Kommunen skal derfor sørge for at have spurgt et evt. netværk om samvær, førend barnet indkaldes til en samtale om den forestående afgørelse om samvær, jf. § 48.

Forslag nr. 54

- om samvær og kontakt efter § 71 og om børn- og ungdomsvalgets beslutning om undersøgelse uden samtykke, når barnet eller den unge opholder sig på institution eller indlæggelse på sygehus efter § 51

Børn- og ungdomsvalget får nu mulighed for at regulere samværet, mens en undersøgelse efter § 50 uden for hjemmet, jf. § 51, gennemføres, jf. nyt stk. 4 i § 71 og nyt 3. pkt. i § 51, stk. 1.

KL's bemærkninger

KL kan støtte dette forslag. Der er klart tale om en juridisk forbedring af borgernes retsstilling.

Forslag nr. 55

- Konsekvens af forslag nr. 84 om klagealderens nedsættelse fra 15 til 12 år.

Barnet eller den unge på 12 år skal efter §§ 72 og 73 have tilbudt gratis advokatbistand under en klagesag, samt gøres bekendt med retten til aktindsigt og ret til at udtale sig inden afgørelse træffes.

KL's bemærkninger

Med forslaget er der efter KL's opfattelse et behov for i bemærkninger til forslaget at få præciseret, hvorledes børn og unges ret til advokatbistand og aktindsigt ved foranstaltninger uden samtykke, tænkes realiseret. Skal en 12-årig for eksempel have aktindsigt i en forældrekompetence-undersøgelse, der indeholder personfølsomme oplysninger?

Forslag nr. 61-65

- om tilbud til unge fra 18 til 22 år efter § 76

Der præciseres et fremadrettet fokus på den unges livssituation og evne til at føre en selvstændig tilværelse. Støtten skal bidrage til en bedre overgang til en selvstændig tilværelse, herunder fokus på uddannelse, beskæftigelse etc. Dernæst gives der mulighed for at yde anden form for støtte end den almindelige indsatsvifte, hvis støtte kan hjælpe med en bedre overgang. Der bliver nu også mulighed for, at genetablere støtte indtil det 23. år. Endelig får kommunalbestyrelsen en pligt til at tilbyde unge i alderen 18-23 år en kontaktperson, hvis den unge er eller har været tvangsanbragt før det 18. år. (En ret for den unge)

KL's bemærkninger

Det er generelt positivt, at formålet med efterværn præciseres, således at der kan udarbejdes mere præcise og brugbare overgangsregler fra barn til voksen. Det er fx positivt at der kan etableres nye foranstaltninger for den unge efter det fyldte 18. år, også selvom den unge ikke er eller har været anbragt tidligere. KL hilser velkomment, at bestemmelsen åbner for en række nye indsatser, der kan være langt mere gavnlige end den faste indsatsvifte.

KL kan ikke støtte forslaget om ret til kontaktperson for unge der har været anbragt uden samtykke. Der bør ikke lovgivningsmæssigt være en ret for den unge til at have en kontaktperson. Det bør, som i alle andre sager, vurderes ud fra en konkret individuel vurdering om den unge skal have en kontaktperson.

Forslag nr. 66

- om indenrigs- og socialministerens mulighed for at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens udarbejdelse af kvalitetsstandarder for sagsbehandlingen i sager om særlig støtte børn og unge efter § 138

Bestemmelsen ophæves. Det betyder samtidig ophævelse af kravet til kommunalbestyrelsen om udarbejdelse af standarder for sagsbehandlingen. Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan.

KL's bemærkninger

KL hilser forslaget velkomment.

Forslag nr. 67

- om handleplanens formål, mål og delmål med indsatsen efter § 140, stk. 5

Handleplanen skal ikke længere omfatte mål for hvert af de seks forhold i § 50-undersøgelsen. Samtidig skal planen ikke længere indeholde delmål med indsatsen. De mål der sættes op, skal anføres så specifikt som muligt, så det er tydeligt hvad formålet med indsatsen er, og samtidigt muligt at vurdere indsatsens effekt. Målet er, at en tæt sammenhæng mellem undersøgelsen, handleplanen og opfølgningen sikrer, at man undgår foranstaltninger, som ikke har den ønskede effekt. Endvidere foreslås det i sammenhæng med forslag nr. 61-65, at der i handleplanen for unge, der er fyldt 15 år, skal opstilles konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet.

KL's bemærkninger

KL hilser forslaget velkomment. Dog vil det medføre en merbelastning i sagsbehandlingen, når der skal tages stilling til konkrete mål og tiltag for unge der er fyldt 15 år. Krav, ønsker, drømme og håb som den unge i alderen 15-18 år kan have, skifter ofte fra det ene øjeblik til andet. Derfor kan det være vanskeligt for sagsbehandleren at vurdere, hvad der skal til for, at den (konkrete) unge sikres en god overgang fra ung til voksen. Dette vil betyde, at handleplanen skal revideres oftere end hvad lovgivningen lægger op.

Forslag nr. 68

- om én samlet handleplan for flere børn i familien efter § 140, stk. 8

Som led i Regeringens afbureaukratiseringsplan bliver det nu muligt kun at udarbejde en samlet handleplan for flere børn i familien.

KL's bemærkninger

KL's hilser forslaget velkomment. For yderligere bemærkninger til forslaget henvises til KL's bemærkninger til forslag nr. 16.

Forslag nr. 69

– om godkendelse af plejefamilier som generelt eller konkret egnede efter § 142, stk. 1
Godkendelsesreglerne gøres mere fleksible således at det nu bliver muligt udover at godkende som generelt egnet at godkende plejefamilier som konkret egnede til et eller flere nærmere angivne børn. En plejefamilie skal således enten være godkendt af den stedlige kommune som generelt egnet eller af den anbringende kommune som konkret egnet. Når en familie er godkendt som konkret egnet, kan andre kommuner som udgangspunkt ikke anvende familien. Undtagelsen er kun, hvis der er tale om flere søskende, der fx bor i forskellige kommuner. En familie der er konkret egnet er ikke omfattet af den stedlige kommunes forpligtelse til at føre driftsorienteret tilsyn efter lovens § 148a. Tilsynet bliver sikret ved den anbringende kommunes pligt til at føre personrettet tilsyn med barnet eller den unge. Det er enten den stedlige eller den anbringende kommune der har godkendt familien, der har pligt til at tilbyde efteruddannelse og supervision til familien.

KL's bemærkninger

KL mener ikke, at dette forslag er gavnligt for hverken barnets tarv eller plejefamilieområdet. Der vil være en risiko for, at familier, der af deres stedlige kommune har fået afslag på en generel godkendelse, gør sig attraktive overfor andre kommuner, der ikke har kendskab til deres afslag. Man risikerer på den måde at få plejefamilier, der ikke er tilstrækkelig kvalificerede. Forslaget rejser ligeledes spørgsmålet om den anbringende kommune, der har konkret godkendt en familie også har mulighed for konkret at godkende dem til endnu et barn? Dette fremgår ikke klart og tydeligt.

KL har den opfattelse, at familieplejeområdet bliver skrøbeligt hvis der godkendes alt for mange konkret egnede familier, idet disse jo ikke kan tage andre børn end det eller de børn, som de er konkret egnet til. Altså kun børn fra anbringende kommune. Man risikerer på den måde at få flere familier til at stå uden et plejebarn. Ærgerligt, hvis de i øvrigt kunne godkendes som generelt egnede. Området risikerer at blive udhulet. De kommuner der har økonomien i orden, og som betaler bedst, har mulighed for at opbygge en hob af familier, som de selv kan bruge. Det er ikke måden at opbygge et samarbejde mellem kommunerne på. Tilsvarende tankegang for de forskellige opholdssteder ville være uhørt og tåbeligt.

Forslag nr. 70-71

– om plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamiliers efteruddannelse og supervision efter § 142, stk. 3-5

Det præciseres, at det lovpligtige kursus på minimum 4 hele kursusdage som udgangspunkt skal gennemføres inden anbringelsen af barnet. Særlige forhold kan dog bevirke, at barnet anbringes hos familien inden kurset afholdes.

Herudover er som noget nyt indføjet, at den kommunalbestyrelse der godkender plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier skal sikre, at familierne får den fornødne efteruddannelse og supervision. Det skal sikres, at der gives minimum 2 dages efteruddannelse om året og den fornødne supervision. Der lægges op til at de nye ”kommunale plejefamilier” får mere efteruddannelse og mere supervision end de traditionelle plejefamilier.

KL's bemærkninger

KL hilser velkomment, at det nu præciseres i lovgivningen, at det i særlige tilfælde er i orden at lade en plejefamilie virke som plejefamilie inden gennemførelsen af de 4 kursusdage.

KL hilser endvidere velkomment, at plejefamilier både får en ret og en pligt til efteruddannelse. Dernæst hilser KL velkomment, at det bliver den godkendende kommune, der ud fra en konkret vurdering skal tage stilling til hvor mange efteruddannelsesdage om året familien har behov for udover de to dage, som forslaget allerede lægger op til. Dog bør det påpeges, at den godkendende kommunes arbejde i forbindelse med både vurdering af efteruddannelse og supervision udvides betragteligt. Den godkendende kommune skal være langt mere opsøgende for at afdække, hvad familien har behov for af dels efteruddannelse dels supervision. For at kunne afdække behovet skal den godkendende kommune have et godt og grundigt kendskab til, hvilke børn plejefamilien har i pleje og hvilket plejeb behov plejebarnet har.

Forslag nr. 72

– om egne værelser, kollegier etc. efter § 142, stk. 4

Som noget nyt skal egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder godkendes af den anbringende kommune som konkret egnede i forhold til den pågældende unge. Det bliver således alene den anbringende kommune, der får ansvaret for, at anbringelse af unge på eget værelse sker under betryggende forhold. Forslaget er et led i Regeringens afbureaukratiseringsplan.

KL's bemærkninger

KL hilser forslaget velkomment.

Forslag nr. 73

- om den stedlige kommunes godkendelse af opholdssteder som generelt egnede efter § 142, stk. 5

Som led i Regeringens afbureaukratiseringsplan ophæves krav om godkendelse af opholdssteder som generelt egnede. I stedet opstilles en række kriterier, herunder kriterier for pædagogisk metode og målsætning, som skal være opfyldt, hvis det enkelte opholdssted skal kunne optages på Tilbudsportalen. De opstillede kriterier viser tilbage til den nye formålsbestemmelse i § 46. Optagelse og registrering på Tilbudsportalen bliver herefter en forudsætning for at andre kommuner kan anvende de konkrete opholdssteder. Den direkte kobling af godkendelsen og indberetningen af oplysninger til Tilbudsportalen tydeliggør, at den godkendende kommune står inde for tilbudet. Kommunerne skal stadig forholde sig til tilbuddets personale, pædagogik, målgruppe m.v. samt føre tilsyn hermed. Opholdsstedet skal vurderes ud fra den konkrete målgruppes behov.

KL's bemærkninger

KL er fra flere kommuner blevet gjort opmærksom på det betænkelige i, at hjemlen i § 142, stk. 5 til den generelle godkendelse af et privat opholdssted i forslaget fjernes. Dernæst at servicelovens § 143 om indenrigs- og socialministerens bemyndigelse til at udstede en bekendtgørelse om godkendelse og tilsyn af de private opholdssteder også fjernes med forslaget.

KL har i forbindelse med ovenstående betænkeligheder taget kontakt til Indenrigs- og Socialministeriet for at høre, om der eventuelt kunne være tale om en fejl. Ministeriet har hertil svaret, at der ikke som sådan er tale om en fejl, men derimod er der tale om, at de manglende elementer i Barnets Reform indgår i ministeriets kommende forslag om regeringens afbureaukratiseringsforslag.

Ministeriet har oplyst, at indenrigs- og socialministerens bemyndigelse til at udstede en bekendtgørelse om godkendelse og tilsyn af de private opholdssteder vil være indeholdt i servicelovens § 14, som jo så altså indgår i ministeriet kommende lovforslag om regeringens afbureaukratiseringsforslag. Ministeriet har videre oplyst, at nævnte forslag sandsynligvis vil blive sendt i høring i uge 5 og at forslaget vil blive fremsat marts I 2010.

På baggrund af ovenstående tager KL forbehold for yderligere bemærkninger til forslag nr. 73, idet forslaget bør ses i sammenhæng med Indenrigs- og Socialministeriets kommende lovforslag om regeringens afbureaukratiseringsforslag.

Ganske kort kan KL dog bemærke, at det ikke findes hensigtsmæssigt, at reglerne for den nuværende § 142, stk. 5 ændres, uden man samtidig ændrer reglerne for botilbud efter § 107, jf. § 144, stk. 1. og stk. 4. Flere af de private opholdssteder, som er godkendt efter § 142, stk. 5, er ligeledes godkendt efter § 144, stk. 1. Derved skal ét opholdssted godkendes efter flere forskellige regelsæt. Forslaget virker derfor ikke afbureaukratiserende.

Med forslaget som skitseret i nærværende reform vil kommunerne skulle tage stilling til en lang række kriterier fastsat i formålsbestemmelsen i den nye § 46 i forbindelse med opholdsstedet godkendelse. Kommunerne skal nu også forholde sig til pædagogiske metoder og målsætning samt stedets egnethed i forhold til at opfylde krav om nære, stabile relationer til voksne (se forslag nr. 45). Dette bliver et større udredningsarbejde, end hvad der foretages i dag.

Forslag nr. 74

- om indbringelse af kommunalbestyrelsens afgørelser for det sociale nævn efter § 166

De forskellige anbringelsessteder får nu mulighed for at klage til det sociale nævn over afslag på henholdsvis konkret og generel godkendelse. Dernæst får opholdssteder mulighed for at klage, hvis opholdsstedet har fået afslag på optagelse på Tilbudsportalen.

KL's bemærkninger

KL mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at anbringelsesstederne får en klageret i forbindelse med afslag på godkendelse. Det er vanskeligt at se, at det sociale nævn vil have de rette kompetencer i forbindelse med vurderingen af, om en familie skal være konkret eller generelt egnet. Forud for et afslag på en godkendelse som generelt egnet foretages en række forskellige afdækninger i forhold til familiens samlede forhold. Herunder i forhold til uddannelse, beskæftigelse, egen baggrund, opdragelse og opvækst, boligforhold, indkomst og deres alder samt antallet af egne børn og børnenes alder. Endvidere afdækkes deres personlige og faglige erfaringer med anbragte børn. Endelig skal familien selv gennemtænke, om den ønsker at være plejefamilie, og om den kan forene sig med, at kommunen skal oplyses om alle større ændringer i familien som fx job, skilsmisse, helbredsforhold eller ferieplaner. Afdækningen foretages både skriftligt og mundtligt ved samtaler med familien herunder ved fælles møder med andre plejefamilier om det at være plejefamilie. KL vil på baggrund af de nævnte forhold foreslå, at det i bemærkninger til lovforslaget kommer til at fremgå, hvorledes det sociale nævn skal vurdere en families egnethed som plejefamilie.

KL ønsker præciseret, at plejefamiliers klageadgang går på godkendelsen generelt og således ikke på om familien hellere ville have været godkendt som noget andet end det de er godkendt som, fx konkret eller generelt eg-

net. Dernæst ønsker KL også præciseret, at forslaget ikke handler om klageadgang i forbindelse med kommunens vurdering af, om familien skal godkendes som traditionel plejefamilie, kommunal plejefamilie eller akut plejefamilie.

Forslag nr. 76

- om indenrigs- og socialministerens mulighed for at fastsætte regler om godkendelse og tilsyn efter § 143, stk. 1 og 2

Som konsekvens af forslagene 69-73 om ændring af godkendelsesreglerne præciseres bemyndigelsesbestemmelsen, så ministeren fremover kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier.

KL's bemærkninger

KL gør opmærksom på, at KL's Familieplejehåndbog på udmærket vis vejleder kommunerne i, hvorledes kommunerne skal godkende og føre tilsyn med plejefamilierne. KL mener derfor ikke, at der er brug for lovgivningsmæssige tiltag i den forbindelse.

Forslag nr. 78

- om det generelle driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder for børn og unge efter § 148a

Det præciseres i nyt stk. 2 i § 148a, at kommunalbestyrelsen i sit løbende generelle driftstilsyn skal påse, at anbringelsesstedets pædagogiske målsætninger og metoder fortsat gør anbringelsesstedet egnet til at opfylde målgruppens behov. Kriterierne herfor svaret til kriterierne for optagelse på Tilbudsportalen – se forslag nr. 73. Det sikres allerede i dag i praksis, at anbringelser sker på et betryggende grundlag, hvor anbringelsesstedets pædagogik ikke kan udelades. Som et nyt lovgivningsmæssigt krav skal kommunalbestyrelsen føre minimum et uanmeldt driftsorienteret tilsyn årligt.

KL's bemærkninger

KL skal henvide til KL's bemærkninger i forslag nr. 73.

KL tager som i forslag nr. 73 forbehold for yderligere bemærkninger, idet forslaget bør ses i sammenhæng med Indenrigs- og Socialministeriets kommende lovforslag om regeringens afbureaukratiseringsforslag.

Forslag nr. 79

- om det generelle driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder for børn og unge efter § 148a

Der indsættes et nyt stk. 4 i § 148a, hvoraf det fremgår, at det generelle driftsorienterede tilsyn ikke omfatter konkret godkendte plejefamilier, kon-

kret godkendte kommunale plejefamilier, netværksplejefamilier samt egne værelser m.v.

KL's bemærkninger

KL kan støtte forslaget.

Forslag nr. 81

- om fagpersoners underretningspligt efter § 153

Der er tale om en delvis videreførelse af fagpersoners underretningspligt efter den nugældende § 153. Det nye er, at fagpersoners underretningspligt om kendskab til forskellige problemer nu er indsat i lovteksten i stedet for som nu i en bekendtgørelse. Det præciseres, at underretningspligten indtræder uanset, hvad årsagen er til, at barnet eller den unge kan have behov for særlig støtte. Det er således nok, at den pågældende får kendskab til eller grund til at antage at noget er galt. Er der vanskeligheder, som reglerne i servicelovens kapitel 11 tager sigte på at løse, skal der altid underrettes uanset at underretteren har mulighed for at afhjælpe problemet i eget regi. Forslaget skal ses i sammenhæng med forslag nr. 9 om udveksling af oplysninger i det tidlige eller forebyggende arbejde – SSD-samarbejde. Det er nyt, at det klart fremgår, at der skal underrettes, hvis underretteren får kendskab til eller at det må antages at barnet eller den unge udsættes for vold eller andre overgreb. Endelig indføres som noget nyt, at kommunalbestyrelsen efter anmodning skal videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretning, om hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger for det pågældende barn eller unge efter serviceloven (der ikke hjemmel til at videregive oplysninger om karakteren af eller indholdet af de pågældende undersøgelser eller foranstaltninger).

KL's bemærkninger

KL hilser forslaget velkomment. Det har længe været et problem, at underretteren (fagpersonen) ikke har kunnet få oplyst (som følge af tavshedspligtreglerne) om der blev taget hånd om sagen. Dette har ofte ført til uberettigede beskyldninger om manglende initiativ den ene og den anden vej.

KL vil foreslå, at det i bemærkningerne yderligere præciseres, hvor omfattende oplysningerne til underretteren må være. Dernæst bør det præciseres, hvilke krav der stilles vedrørende tilbagemeldingen til forældrene.

Forslag nr. 84

- om børn og unges klageadgang og § 168, stk. 2 om klage til Ankestyrelsen over børn- og ungdomsvalgets afgørelser efter § 167

Børn på 12 år og derover får adgang til at klage. I § 167 er der som noget nyt lavet en oplystning af, hvad børn på 12 år og derover kan klage over.

Samtidig får børn på 12 år og derover adgang til at klage til Ankestyrelsen over børn- og ungeudvalgets afgørelser, jf. § 168, stk. 2.

KL's bemærkninger

Forslaget vil skabe merarbejde i kommunerne. Børn og unge helt ned til 12 år får nu mulighed for klage. Og med en støtteperson, en omsorgsperson, en mentor (en fast kontaktperson) osv. ved hånden vil flere børn og unge med al sandsynlighed føle sig foranlediget til at klage. Børnene får mulighed for at blive klædt bedre på (læs: ikke at dette nødvendigvis har betydning for om klagen er berettiget). Dertil kommer, at de som konsekvens af forslaget samtidig skal have tilbudt gratis advokatbistand under en klagesag, samt gøres bekendt med retten til aktindsigt og ret til at udtale sig inden afgørelse træffes, jf. §§ 72 og 73.

KL har følgende konkrete bemærkninger til de enkelte forslag i den del af forslaget i Barnets Reform der vedrører forslag til lov om ændring af retssikkerhed og administration på det sociale område:

Forslag nr. 2-4

- om børn og unge-udvalgenes sammensætning efter § 19

Børn og unge-udvalgenes sammensætning ændres. Således skal der nu kun være to medlemmer for kommunalbestyrelsen i stedet for som i dag 3 medlemmer. Til gengæld udvides antallet af børnesagkyndige fra 1 til 2 medlemmer.

KL's bemærkninger

Med en sammensætning som den foreslåede, hvor kun to medlemmer fra kommunalbestyrelsen skal deltage, vil efter KL's opfattelse svække den objektive vurdering i de enkelte sager. Det har stor betydning, at også lægmænd er med til at vurdere de enkelte sager. KL mener ikke, det er nødvendigt med to børnesagkyndige. Den oprindelige tanke har været, at den børnesagkyndige skulle sikre, at den faglige indfaldsvinkel indgår i den endelige beslutning. Det behøver der efter KL's opfattelse ikke to børnesagkyndige til.

Forslag nr. 6

- om opsættende virkning for afgørelser efter § 72

Afgørelser om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode, jf. servicelovens § 68, stk. 2, afgørelser om valg af anbringelsessted, jf. servicelovens § 68 b, stk. 1 og afgørelser om ændret anbringelsessted, jf. servicelovens § 69 får opsættende virkning. Opsættende virkning betyder, at det anbragte barn stilles på samme måde, som før kommunen traf sin afgørelse, indtil spørgsmålet er endeligt afklaret i det sociale nævn. I en sag om hjemgivelse vil det fx bety-

de, at det anbragte barn forbliver i plejefamilien, indtil det sociale nævn har truffet sin afgørelse.

KL's bemærkninger

KL kan støtte forslaget.

Indenrigs- og Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. Dan Holmgren og Christina Hviid, boern@ism.dk

29. januar 2010

Hørings svar

Vedrørende forslag til ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Barnets Reform)

Børn & Familier takker for muligheden for at afgive høringssvar til det omfattende lovforslag. I høringssvaret fra Børn & Familier vil fokus primært være på de dele af lovforslaget, der vedrører plejefamilieanbringelse og relaterede forhold hertil, bl.a. samvær, hjemgivelse mv. Høringssvaret består først af overordnede kommentarer og derpå de konkrete kommentarer til de udvalgte dele af lovforslaget.

Overordnede kommentarer

Børn & Familier ser i lovforslaget mange gode intentioner udmøntet i lovgivning, som et resultat af hele processen om Barnets Reform. Særligt positivt er det, at et fokus på barnets tarv skærpes. Det er også positivt, at familieplejeområdet tildeles større opmærksomhed og vægtning som anbringelsestype.

Hvis den ny vægtning af familieplejeområdet skal gavne på lang sigt, vil det være en fordel at de samlede faglige overvejelser for denne anbringelsestype i større omfang er tilstede – også set i relation til de øvrige anbringelsestyper, opholdsteder og døgninstitutionsanbringelser.

Det er Børn & Familiers vurdering, at væsentlige forudsætninger for lovforslagets intentioner mangler, specielt hvis ændringerne i praksis skal fungere som langsigtet og sammenhængende styrkelse af anbringelsesområdet som helhed. Dette skal ses i lyset af at familieplejeområdet generelt er underbelyst og at store faglige og strukturelle forandringer har præget området de senere år, særligt med strukturreformen og kommunalisering af familieplejeområdet. Der er i et vist omfang sket en økonomidrevet forandring af området og dets faglighed, ligesom det gælder for de øvrige anbringelsestyper, men på ret forskellig vis. I lyset af at Barnets Reform ligger op til væsentlige og også gode ændringer, vil det være gavnligt at en grundigere beskrivelse og forståelse af forholdene, så det kan præciseres mere hvilken udvikling man tilstræber hvordan.

Hvor skal det danske familieplejearbejde hen som del af Barnets Reform? Kan der tales om en uddannelses- og professionsstrategi for familieplejearbejde? Hvori består anbringelsestypernes

indbyrdes sammenhæng og faglige logik, så området bliver fagligt bæredygtigt på lang sigt? Hvorledes tænkes på de faglige sammenhænge og overlap organiseret mellem familiepleje, opholdssteder og døgninstitutioner?

Det er ikke tydeligt, hvor omfattende ændringer man forestiller sig nationalt, og hvad man derfor i kraft af lovgivning stiller i udsigt, at kommuner og andre parter, herunder private aktører og organisationer, skal pejde efter og samarbejde om. Børn & Familier fremhæver dette, da rammer og midler fagligt set skal omsættes og tilpasses rigtigt på familieplejeområdet, hvis de skal imødekomme de omfattende nye udfordringer, der lægges op til med udvidelse af området med børn og unge fra opholds- og døgninstitutioner.

Baseret på en faglig beskrivelse og analyse af familiepleje i relation til anbringelsesområdet kunne Børn & Familier ønske sig en konkret, overordnet strategi på anbringelsesområdet, som udmøntningen af et lovforslag er et resultat af. Dette vil sikre større langsigtet sammenhæng. Heri kunne det præciseres, hvad hvert anbringelsesområde fagligt set kan og gerne skal rumme uden at gå på unødigt kompromis med det faglige indhold og niveau, som er en forudsætning for enhver anbringelse - og det rette kvalificerede match.

Børn & Familier vil derfor generelt anbefale grundigere udredning af familiepleje- og anbringelsesområdet i sin helhed samt en vision og strategi på området, så man på den baggrund skaber mulighed for at lovgive mere målrettet og kvalificeret. Mere tid til såvel udredning, visions- og lovgivningsarbejde, som til høringsproces vil være ønskeligt. Børn & Familier stiller sig gerne til rådighed for en sådan videre proces.

Konkrete kommentarer til lovforslaget

§50 stk. 1,2. pkt. Børnefaglig undersøgelse gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge der er fyldt 15 år.

Børn & Familier finder, at selvom kommunen jf. lovforslaget aktivt skal søge forældrenes samarbejde i forbindelse med §50-undersøgelser, er forældrenes retssikkerhed i fare, hvis de kan blive undersøgt uden at give samtykke hertil. Der er risiko for, at lovforslaget vil bidrage til et dårligt samarbejds-klima mellem forældre og forvaltning, hvilket flere undersøgelser viser, skaber uro omkring barnet og besværliggør en samlet, fælles indsats mod at få skabt de bedste trivsels- og udviklingsbetingelser for barnet.

Det kan være positivt og nødvendigt ift. barnet, at gennemføre en undersøgelse hurtigt uden at afvente forældresamtykke. Men i så fald skal væsentlige grunde i relation til barnets tarv tale herfor. Der bør være stærke formelle procedurer, så forældrenes retssikkerhed ikke forringes unødigt. Lovforslaget kan anskues som et forsøg på håndtering af gråzone-feltet mellem samtykke og 'tvunget undersøgelse'. Tiltaget kan alt for nemt blive en smutvej til umiddelbar handling. I

forvejen viser igangværende forskning, at retssikkerheden for de borgere under undersøgelse ikke er god: Børnefaglige § 50 undersøgelser foretages i dag uden, at forældre og børn er klar over det, trods egen aktive deltagelse heri (Kildedal og Uggerhøj 2010). Behovet for gennemførelse af §50 undersøgelser må i udgangspunktet tage afsæt i de grundlæggende retssikkerhedsprincipper. Med lovforslagets "så vidt muligt"-formulering åbnes mulighed for et farligt kompromis med retssikkerheden. Børn & Familier anbefaler derfor, at lovforslaget trækkes tilbage eller bearbejdes yderligere.

§ 66 " Kommunale plejefamilier"

Lovforslag ligger op til at indføre en ny type plejefamilier, "kommunale plejefamilier", der skal have særlige kompetencer og kvalifikationer til varetagelse af omsorg for børn med specielt udfordrende problematikker.

Da Børn & Familier har flere kommentarer og anbefalinger opdeles disse i tre temapunkter:

1. Opkvalificering og ansættelse for alle – ikke A- og B-hold i familiepleje

Børn & Familier ser det som positivt, at lovforslaget ligger op til en opkvalificering med øget efteruddannelse og supervision. Det er imidlertid væsentligt, at dette sker i tilstrækkeligt omfang og at de tilrettelægges så det imødekommer forskellige faglige behov. Og dette kan ikke læses ud af lovforslaget eller bemærkningerne. Børn & Familier finder det ydermere særdeles positivt, at arbejdsforholdene forbedres med en større tryghed i ansættelse og en tættere relation og direkte kontakt til den pågældende kommune. Det gælder dog for både opkvalificering og forbedrede arbejdsforhold, at disse er relevante tiltag for alle plejefamilier, og ikke blot specialiserede.

Børn & Familier anbefaler derfor, at opkvalificering og forbedrede arbejdsforhold for plejefamilierne udbredes til generelt også at omfatte plejefamilier og ikke mindst netværksplejefamilier, hvis helt særlige forhold, specielt mht. slægt, kan tilgodeses bedre. Lovforslaget rummer en risiko for en uheldig opdeling i et A- og B-hold, der muligvis vil kunne praktiseres relativt forskellig fra kommune til kommune. Det vil være gavnligt gennemtænke sammenhænge i hvordan rekruttering og fastholdelse tænkes ind, så et stærkt vækstlag i den almindelige familiepleje går til de mere udfordrende specialiserede opgaver. Her kan også være tale om personale og fagpersoner fra institution og opholdssteder træder ind i familieplejearbejde.

2. "Specialiserede plejefamilier" - som dækkende betegnelse

Betegnelsen "kommunale plejefamilier" finder Børn & Familier med fordel kan relateres til den opgave, der lægges op til, at de skal løse; nemlig mere komplicerede opgaver, end hvad der almindeligvis kræves af en plejefamilie. Børn & Familiers opfordrer i stedet til brug af betegnelsen, "specialiserede plejefamilier". Den vil i højere grad være dækkende for plejefamilier med særlige kvalifikationer og kompetencer. Dertil kommer, at specialiserede plejefamilier i dag er både kommunale og private plejefamilier. Betegnelsen bør signalere, at denne type plejefamilier kan

være ansat af private aktører, såsom familieplejeorganisationer, opholdssteder eller andre. Det kan samtidig præciseres i den kommende vejledning.

Når private familieplejeorganisationer modtager anmodninger om døgnophold for børn og unge, som det ikke er lykket kommunen at finde egnet familiepleje til, skyldes det ofte, at det er børn, der kræver flere ressourcer og kompetencer hos plejefamilierne, end hvad der almindeligvis kræves. En stor andel af de private familieplejeforhold er specialiserede plejefamilier, og det er væsentligt, at de også sikres samme betryggende ansættelse, som hvis de var i kommunalt regi. Dette kan illustreres mere konkret:

Børn & Familiers medlemsorganisationer udbyder MTFC – behandling (Multidimensionel Treatment Foster Care). Behandlingskonceptet implementeres aktuelt i samarbejde med Servicestyrelsen, hvor børn og unge med væsentlige adfærdsproblemer anbringes i en træningsfamilie, dvs. en godkendt plejefamilie, i op til 12 måneder. En af forældrene påtager sig opgaven som fuldtidsarbejde og opser typisk et andet arbejde. MTFC-træningsfamilien ansættes af den private familieplejeorganisation, uden at anbringende kommune er part. Disse fagspecialiserede plejefamilier bør kunne sikres samme arbejdsvilkår, som i en kommune. Det vil være mod hensigten om styrket, differentieret faglighed og bedre anbringelser ikke at stille private aktører tilsvarende godt i arbejdet med plejefamilier.

3. Samlet vision for anbringelsesområdet

Børn & Familier ser meget positivt på lovforslagets intention om større grad af faglig differentiering i form af flere typer af plejefamilier. Dette er der stærkt behov for og udviklingen er godt i gang, men kan styrkes, bl.a. da forskning og udvikling af metoder mv. går stærkt.

Børn & Familier efterlyser større præcisering af udgangspunkt og udviklingsperspektiv for familiepleje i relation til anbringelsesområdet. Dette er der brug for af flere grunde:

- **Familiepleje og anbringelsesområdet:** Vi ved ikke tilstrækkeligt om, hvad hver anbringelsesform i sig selv kan og ikke kan, og deraf heller ikke præcist hvor de gode overlap og koblinger mellem dem er – selvom de findes. Derfor er øvelsen mht. udvidelsen familiepleje-området med børn og unge fra de øvrige anbringelsesformer vanskelig. Ved udredning heraf kan arbejde med hvert område og arbejdet mellem dem kvalificeres, så familiepleje-området tager opholds- og institutionsbørn ind i kraft af områdets særlige faglige forudsætninger og kapacitet – snarere end at området sættes under skævt fagligt pres. Et andet forhold at tage hensyn til, som mange praktikere fremhæver, er behovet for mere fleksible både-og-muligheder, fx familiepleje i tæt samarbejde med et opholdssted, så anbringelsestyperne snarere end at ses som forskellige og adskilte modsætninger, kan fungere som koblede og delvist gensidige af hensyn til børnene og de unge. Mange unge oplever at være begge steder i kortere eller længere tid, og dette vil der forsat være behov for på sigt, hvorfor det er relevant at tage højde herfor.

- Familieplejeområdet i sig selv: Familieplejeområdet i sig selv rummer mange facetter, udfordringer og muligheder – som man kan undersøge, forstå og understøtte bedre og mere systematisk, fagligt set. Den faglige differentiering mellem plejefamilier i tre kategorier er væsentlig. Men større præcision er relevant, dels ift. rekruttering og fastholdelse, dels da det er naturligt plejefamilier vil udvikle sig og ændre status mellem typerne - grundet eget ønske og et eller flere børns behov. Samtidig kan der være behov for en strukturel faglig styring af udviklingen ift. en vurdering af det samlede behov, så den rette afvejning mellem de tre typer kan søges defineret og tilstræbt. Dette er vanskeligt, men vigtigt arbejde. Det kan med fordel kunne afsøges gennem flere forskellige typer indsatser, hvis erfaringer kan omsættes i et længere perspektiv. Hvis området skal rumme børn fra døgninstitutioner og opholdssteder skal det overvejes nøje hvilke børn håndteres hvordan, for det kræver noget nyt og helt særligt, hvis det ikke skal gå ud over hverken børn og unge, fagområdet og dets praktikere. Det sker nemt, når tingene går for hurtigt. Heri ligger en relativ stor risiko. Hvordan dette ses og gøres – med afsæt i dem som vurderes som både reelle og potentielle plejebørn - er i sig selv en vigtig opgave.
- Faglig udvikling i en større sammenhæng: Børn & Familier så gerne at oplæg og lovforslag ofrede større fokus på, hvordan nye former for faglig udvikling og samarbejde mellem parter kan ske, så det faglige arbejde styrkes institutionelt. Det er behov for at flere parter inddrages, at privat-offentlige samarbejde kvalificeres. Det gælder eksempelvis udvikling af nye modeller for familiepleje fx i mere fleksibel kombination med andre anbringelsesformer, ligesom metodeudvikling både indenfor og på tværs af anbringelsestyperne kan indtænkes. Hvis ønsket er større specialfaglig kompetence hos "specialiserede plejefamilier" kan der med fordel tænkes i velforankret institutionelt samarbejde i og med fagfolk i sundhed, handicap, sociale forhold mv., ligesom hele den uddannelses- og forskningsmæssige forankring tilsvarende bør institutionaliseres. Dette vil samlet set medvirke til at understøtte en langsigtet faglig udvikling af familieplejeområdet og anbringelsesområdet som helhed.

Børn & Familier anbefaler derfor at lovforslaget i sit ønske om at understøtte en større faglig, og også bred specialisering i større omfang fokuserer på flere forskellige bestræbelser på at muliggøre dette.

§ 52 Nr. 45. Barnets eller den unges ret til en støtteperson under anbringelsen.

Ifølge lovforslaget får det anbragte barn ret til at få tilknyttet en støtteperson, barnet har særlig tillid til. Hvis der ikke i barnets familie eller netværk kan findes en sådan person, bliver det kommunens vurdering, hvorvidt det er relevant for barnet eller den unge, at der tilknyttes en fast kontaktperson efter SL § 52, stk. 3 nr. 7. Der vil i så fald ikke være tale om en ret hos barnet til at få tilknyttet en kontaktperson.

Børn & Familier finder det som udgangspunkt positivt, at anbragte børn og unge får mulighed for at få tilbudt en støtteperson. Det ses dog som en risiko, at der for særligt udsatte børn med et skrøbeligt eller ikke eksisterende netværk ikke kan findes en støtteperson, hvorved barnets ret hertil frafalder, og kommunens konkrete vurdering bliver afgørende. Dette ses som uhensigtsmæssigt, da disse børn i lige så høj grad kan have behov. På denne baggrund anbefaler Børn & Familier, at anbragte børn og unge, der har ønsket en støtteperson, men hvor der ikke er fundet en egnet i familie eller netværk, i stedet har ret til at få tilknyttet en kontaktperson. I mange situationer vil der være behov for en professionel.

§ 69 stk 5: Kommunen forpligtes til at høre anbringelsesstedet i forbindelse med afgørelser om samvær, hjemgivelse og ændring af anbringelsessted.

Børn & Familier ser det som et positivt tiltag. En høring af barnets eller den unges nære omsorgspersoner kan bidrage til en nuancering af beslutningsgrundlaget for beslutninger om væsentlige ændringer af barnets forhold. Det er Børn & Familiers forhåbning, at lovforslaget kan medvirke til at begrænse ukvalificerede og ikke planlagte hjemgivelser og ændring af anbringelsessted, ligesom at samvær vil kunne håndteres og ændres mere kvalificeret, når anbringelsesstedet, tæt på barnet, høres systematisk.

§ 70 stk. 2: 2 årlige tilsynsbesøg.

Børn & Familier finder det stærkt relevant, at tilsynsbesøgene hæves til min. 2 årlige besøg. Da effekten af flere tilsyn er afhængig af kvaliteten af tilsyn, er det væsentligt at sikre sig kvaliteten af tilsyn. Børn & Familier ønsker at understrege dette, da flere tilsyn ikke per automatik giver bedre tilsyn, selvom meget taler for det. Børn & Familier anbefaler, at loven understreger eller betoner kvaliteten af tilsyn samt at tilsynsbesøg skal foregå efter en faglig vurdering af behov.

Nr. 53 (3.1.3): Samvær med forældrene skal tilrettelægges ud fra hensynet til barnet (ikke sidestillet med hensynet til forældrene). Ret til samvær udvides desuden til at omfatte barnets eller den unges søskende, bedsteforældre eller andre nære relationer.

Børn & Familier ser det som positivt, at barnets eller den unges syn på samværet med forældrene tillægges større betydning end hidtil. Tilsvarende er det positivt, at barnets eller den unges ret til samvær udvides til også at omfatte øvrige netværk, hensyn til barnets fortsatte kontakt til sit øvrige netværk. En forudsætning for at lovforslaget reelt omsættes til praksis er, også at der afsættes tid og ressourcer til dette skrift i faglig praksis, som fagpersoner, særligt for sagsbehandlere og samværskonsulenter samt anbringelsesstederne.

Børn & Familier vil generelt anbefale, at samvær netop som et vigtigt og dynamisk område og element i Barnets Reform prioriteres og gøres til genstand for større opmærksomhed og udredning. Det er væsentligt af flere grunde: 1. Hvis barnets tarv skal tilgodeses mere og bedre, skal samvær-arbejdet revideres, og her vil det være hensigtsmæssigt at tilstræbe mere systematisk

inddragelse af nye og kendte dialog- og relations-orienterede metoder og derved styrke samvær. 2. Børnekonventionens bestemmelser er dertil gældende, herunder barnets ret til ikke at deltage, hvilket mange praktikere overser. 3. Samvær kan medvirke til at udvikle en sag så præmisser for hele anbringelsessagen ændres. Dette skal der tages højde for. Disse ting kan indskrives i vejledningen til lovforslaget.

Nr. 69 (3.1.2.1, 3.4.4 og 3.4.5): Kommunerne kan fremover vælge at foretage enten en generel eller en konkret godkendelse af en plejefamilie til den specifikke anbringelse af et barn eller en ung (nu: kun netværksanbringelser godkendes konkret).

Forslagets hensigt er større kommunal fleksibilitet i anbringelsesarbejdet, idet den anbringende kommune lettere kan foretage individuelt match mellem barn og plejefamilie. Den anbringende kommune får mulighed for at anbringe børn og unge i plejefamilier uden generel godkendelse, som i stedet godkendes som egnet til det konkrete barn af anbringende kommune.

Børn & Familier anser forslaget som problematisk, idet det er vanskeligt at forudsige hvorledes kommunerne vil håndtere det i praksis. Børn & Familier anerkender, at lovforslaget tiltænker at imødekomme et kommunalt behov for fleksibilitet. I lyset af aktuelle erfaringer for nogle kommuners anbringelsespraksis er det desværre nødvendigt at stille sig meget kritisk overfor muligheden for mere 'fleksible' løsninger, da fagligheden kan komme (yderligere) under pres. Børn & Familier kan derfor ikke anbefale lovforslaget. Børn & Familier vil gerne præcisere baggrundene herfor:

1. Forslaget er en væsentlig forringelse af sikkerheden for, at børn og unge anbringes i egnede plejefamilier. Grunden hertil er, at anbringende myndigheder ofte er presset i forhold til at finde et anbringelsessted. Der er derfor en væsentlig risiko for, at anbringende kommune slækker på kravene til kvaliteten af plejefamilien for at få anbringelsen effektueret. Lovændringen vil medføre en væsentlig risiko for fejlanbringelser af børn og unge med eventuelle svigt, overgreb og brud til følge.
2. Erfaringer fra netværksanbringelser viser, at der er en stor risiko forbundet med for hurtige og uforberedte anbringelser. Det skyldes ikke altid, at familierne ikke har potentiale som familieplejere, men snarere at de ikke i tilstrækkeligt omfang rustes til opgaven og derved opnår den nødvendige indsigt og kompetencer til at håndtere opgaven. I forbindelse med akutte anbringelser uden tilstrækkelig opfølgning forstærkes risikoen for sammenbrud. Omvendt viser erfaringen, at slægtsplejefamilier, som særligt uddannes og godkendes hertil og som modtager tilsyn orienteret mod deres særlige behov, fungerer anbringelserne bedre.
3. Lovforslaget præciserer ikke tilstrækkeligt hvad en konkret godkendelse fagligt set rummer til forskel fra den generelle. Det faglige niveau og indhold af en konkret godkendelse bør ikke ligge under en generel godkendelse. I udgangspunktet er det væsentligt, at alle plejefamilier stilles så godt muligt, og at der derfor som minimum ikke skal gås på kompromis med det

faglige niveau i den generelle godkendelse. Dertil kommer, at kommuners brug af 'konkrete godkendelser' kan medvirke til en for selvkørende og lukket faglig praksis uden involvering af andre aktører og instanser.

4. I anbringelsesarbejde, med dårligt stillede børn og unge, sker det, at en stedlig kommune passivt som aktivt modsætter sig at give den generelle tilladelse, formodentlig da anbringelsen kan medføre en belastning på kommunens institutioner og budget. Det sker, at veludredte sager og grundige, gode match hindres af sådanne forkerte årsager, og man må ty til den næstbedste løsning. I sådanne forhold imødekommer muligheden for konkret godkendelse et behov, men ovenstående risici er for store. Mellemkommunale løsninger skal løses på dette niveau, snarere end gennem plejebørn og plejefamilier. I den nuværende form kan indsatsen være for stor.

Nr. 70 + 71 (3.1.2): Plejefamilier (alle tre typer) får ret og pligt til efteruddannelse og supervision

Børn & Familier anser det for positivt, at plejefamilier få ret og pligt til supervision og minimum 2 dages efteruddannelse årligt. Børn & Familier anbefaler derfor, at det indskrives i lovgivningsteksten, at uddannelsesbehov skal imødekommes og efterkommes i relation til en faglig vurdering og at bemærkningerne indføres i vejledningen.

Til nr. 6 (ændring af RETSSIKKERHEDSLOVEN): Klager over afgørelser om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode får opsættende virkning

Forslaget betyder, at barnet forbliver på anbringelsesstedet, indtil klagesagen er behandlet. Dette skal sikre, at barnet ikke først hjemtages for siden at anbringes på ny efter sagsbehandling.

Forslaget åbner mulighed for at plejefamilier kan klage, hvilket kan ses som en sikring, og muligvis også det modsatte, hvis der går kamp i en anbringelsessag. Det kan ikke læses ud af lovforslaget. Børn & Familier vurderer dog lovforslaget som en væsentlig sikring og forbedring for mange familieplejesager.

På Børn & Familiers vegne,

Jesper Hartvig Thomsen
Formand for Børn & Familier

&

Gitte Kirkeby
Udviklings- og Administrationschef

**Kristelig Forening
til Bistand for Børn og Unge**

Dronningensvej 4, 2 Telefon
Postboks 169 38 86 36 36
2000 Frederiksberg klou@kfbu.dk www.kfbu.dk

Til Indenrigs- og Socialministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K.

Frederiksberg den 29.01.2010.

Frederiksberg den 29. januar 2010

Høringssvar til Indenrigs- og Socialministeriets forslag til lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform).

Indenrigs- og Socialministeriets forslag om afbureaukratisering i Servicelovens bestemmelser kan Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge tilslutte sig. Ved en forenkling vil de offentlige ressourcer blive udnyttet bedre, og kommunerne og behandlingsstederne vil få større mulighed for at bruge tid og arbejdskraft på børnene de unge og familierne.

Foreningen tilslutter sig meget, at en tidlig indsats (både i forhold til barnets alder og en begyndende bekymring eller tegn på mistrivsel) er af afgørende betydning for barnets udvikling. Fokus skal være på barnet, og forældrenes interesser skal og må aldrig overskygge barnets tarv.

Foreningen har følgende kommentarer til forslagene:

1. I henhold til § 46, punkt 1 finder vi at begrebet kontinuitet skal indføres i teksten, da vi mener, det er vigtigt for barnets udvikling og relationsdannelse, at der er kontinuitet i anbringelsen. Forslag: "sikre et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder kontinuitet i opvæksten samt nære og stabile relationer til voksne..."
2. I henhold til forslag i § 50 undersøgelsen, finder vi det vigtigt, at der ikke slækkes på kvaliteten i undersøgelsen. En samlet undersøgelse kan indebære en risiko for, at man ikke ser det enkelte barns problematik, og dermed ikke får taget det enkelte barns særlige situation op og sikrer at denne vurderes individuelt.
3. Til nr. 40. I henhold til at kategorisere plejefamilier, finder vi det mere tydeligt og rigtigt, hvis de *kommunale plejefamilier* benævnes som specialiserede plejefamilier. At benævne plejefamilier som kommunale fortæller mere om, hvor de hører til organisatorisk end hvad de kan og hvilken opgave, de kan løse. Vi mener endvidere, at de specialiserede

plejefamilier skal gennemføre en grunduddannelse, tilbydes kurser og supervision, samt have ansættelsesforhold og lønforhold, der svarer til opgavens karakter.

4. Til nr. 50 og 51. Ved tilsyn på anbringelsesstedet skal der gennemføres en børnesamtale med barnet alene. Her bør nævnes, at barnet har ret til en bisidder.
5. I henhold til § 76 om efterværn, mener vi at alle unge, der har været anbragt, skal som minimum have en kontaktperson tilknyttet 2 år efter udsulning til egen bolig. En kontaktperson bør ansættes og lønnes, samt have indberetningspligt, som andre der arbejder med børn og unge. En mentor har en anden og mindre forpligtende tilknytning og kan ikke sidestilles med kontaktpersonen.

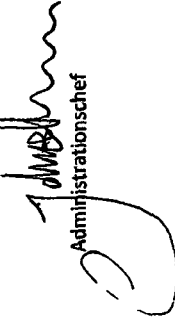
Med venlig hilsen

Lene Trolle

Udviklingskonsulent

John E. Hansen

Administrationschef

Ankestyrelsen

Indenrigs og Socialministeriet
Kontoret for børn
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt på mail til boern@ism.dk

Høring om udkast til lov om ændring om lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform) 2. februar 2010

Ankestyrelsen er ved mail af 14. januar 2010 anmodet om bemærkninger til forslag til ændringer af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område inden for hovedpunkterne nærhed og omsorg, børn og unges klagerettigheder, tidlig indsats samt kvalitet i indsatsen.

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

Vi har følgende bemærkninger til lovforslaget om ændring af lov om social service:

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
www.ast.dk

Til nr. 5: Bør ”barnet eller den unges” i § 49, stk. 3, 2. sætning rettes til barnets eller den unges. (ses flere steder, også i bemærkningerne).

Eksp.tid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Til nr. 12: Det foreslås at skrive ”det pågældende barn eller den unge” i stedet for ”pågældende barn eller ung”.

Til nr. 16: I forbindelse med begæring om aktindsigt, kan det give praktiske problemer, hvis der ikke er lavet individuelle § 50-undersøgelser. Det foreslås i givet fald, at undersøgelserne struktureres meget tydeligt.

Til nr. 13: Det foreslås, at der i forlængelse af § 50, stk. 4, 3.pkt. tilføjes, at denne undersøgelse kan ske udenfor hjemmet, hvis forældremyndighedsindehaveren eller den unge over 15 år giver samtykke.

Til nr. 18: Det foreslås, at det i § 51, stk. 1 tilføjes, at undersøgelsen evt. kan ske ambulantly, i overensstemmelse med, hvad der står i vejledningen pkt. 327.

Til nr. 22: Da der i § 52, stk. 3 er tale om en opremsning af tilbud, foreslås det at slette ordet ”beslutning om, at barnet eller den unge skal søge”.

Til nr. 28: Der bør stå ”et barns eller en (i stedet for den) ungs særlige behov.
I § 52a, stk. 1, nr. 3 bør der i stedet for ”at” stå ”eller” efter undgås.

Til nr. 39: Der synes ikke at være grund til den indskudte sætning ”der er nævnt i loven”, der forinden står de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt.
Det foreslås at skrive ”kapitel 11 og 12” i stedet for ”loven” i § 65, stk. 1, som det står i bemærkninger til de enkelte bestemmelser til nr. 39.

Hvis § 65, stk. 1 fastholdes, foreslås det at supplere ny § 65, stk. 3 med § 71, stk. 3 (som AST efter § 75 kan træffe formandsafgørelse om), § 50, § 140, § 68 og § 70 (som AST kan pålægge kommunen i dag) og § 52.

Hvis ikke § 50, § 140, § 68, og § 70 og § 52 (herunder frivillig anbringelse) medtages i ny § 65, stk. 3, vil det betyde, at sagsprocessen gøres langsommere end i dag- selv om der sættes tidsfrist på. Og dette synes ikke at stemme overens med ønsket om hurtigere indgriben overfor barnet og de overvejelser, der har været om at give Ankestyrelsen hjemmel til at træffe kontormæssige afgørelse uden mødebehandling.

Til nr. 44: Der kan evt. blive tale om, at den nye opholdskommune skal træffes en ny afgørelse, idet det må forudsættes, at den tidligere opholdskommune har truffet afgørelse, inden den unge fyldte 17 ½ år. Det bør derfor overvejes, om det giver anledning til omformulering af § 68, stk. 13.

Til nr. 54: For forståelsens skyld foreslås, at der i stedet for ” jft.” skrives ”efter”.

Til nr. 64: Det foreslås at slette ”fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år”, da disse ord gør stykket uklart.

Til nr. 68: Se bemærkning til nr. 16.

Til nr. 81: AST har noteret sig, at en af intentionerne i Barnets Reform har været at tydeliggøre underretningspligten herunder til AST. Det bør derfor overvejes at nævne underretningsmuligheden til Ankestyrelsen eksplicit i servicelovens § 153.

Vi har følgende bemærkninger til de almindelige bemærkninger:

Til nr. 3.1.2.1., 2. afsnit forslås at ordet ”valg” erstattes af ”afgørelse om”.

Til nr. 3.1.3.3., sidste afsnit foreslås at tilføje: primært til brug for kommunes afgørelse.

Til nr. 3.1.4.2, 1. afsnit. Det forslås at bruge nye tal fra Ankestyrelsens praksisundersøgelse fra 2009 i stedet for gamle tal :at handleplanen i ”36 pct”. af sagerne ikke angav, hvilke former for støtte, der selvstændigt skal iværksættes overfor familien. Det er også kun i ”34 pct”. af sagerne, at det er fremgået af sagen, at forældrene har fået tilbudt en særskilt handleplan.

Til nr. 3.2.1.1, 1. afsnit. Det foreslås at skrive ”valg af anbringelsessted” i stedet for ”anbringelsessted” og ”afgørelse om ungepålæg” i stedet for ”ungepålæg”. Desuden skal ”af”foranstaltninger vel være ”og” foranstaltninger. § 57 c, bør vel også ændres til § 57b. Til 2. afsnit, sidste sætning synes ikke at have sammenhæng med det øvrige.

Til nr. 3.2.1.3., 2. afsnit. Det er ikke nyt, at de 15-årige får adgang til at klage over foranstaltninger efter § 52, stk. 3, jfr. § 167.

Til nr. 3.2.3.1, 6. afsnit. AST kan pålægge kommunen at gennemføre afgørelserne, ikke kun at træffe afgørelserne, på nær vedrørende anbringelsessted og samvær med netværket. Sidste afsnit. AST kan desuden tillige træffe afgørelse efter § 51, 58, 63 og § 68a.

Det foreslås desuden, at uddybe de muligheder AST har for at tage sager op af egen drift i forbindelse med kendskab til bekymrende forhold vedrørende omtalte børn i pressen, i klagesager vedrørende søskende, sager gennem praksisundersøgelser og via underretning til AST.

Til nr. 3.3.2.2., 4. afsnit, 3. sætning. Der skal vel stå ”myndigheds” og ikke ”myndighedens”.

Til nr. 3.3.2.3., 8. afsnit: Udover henvisning til § 153 bør der vel også henvises til § 65, stk. 5.

Til nr. 3.4.1.3., 1. afsnit, sidste sætning, er der et ”stadig” for meget.

Til nr. 3.4.5.2., 3. afsnit, 2. sætning, mangler der et ”på” før de anbragte børns udvikling.

Til nr. 3.4.7.1., 2. sætning. Ankestyrelsen vil foreslå, at ordet ”tvangsanbringelse” anvendes i stedet for ”tvangsfjernelse”.

Vi har følgende bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

Til nr. 1., 8. afsnit foreslås omformuleret. I 9. afsnit foreslås at erstatte ordet ”mor” med ”forældre”.

Til nr. 5, 6. afsnit, 2. sætning. Ordet ”an” foreslås erstattet med ”sig”.

Til nr. 9, 3. afsnit, 1. sætning. Der mangler et ”om” før konkrete. I 5. afsnit, 2. sætning er Serviceloven er nævnt 2 gange. I 2. afsnit, 2. sætning foreslås ordet ”behov” udskiftet med et andet ord.

Til nr. 15, 3. afsnit: Afsnittet foreslås tydeliggjort.

Til nr. 39. Det foreslås at tydeliggøre, hvilke ændringer, der foreslås og forskellen mellem de forskellige stykker. Gerne med eksempler også.

Til nr. 44, 1. afsnit, 1. sætning: Der bør tilføjes et ”senest” før seks måneder - og tilføjes ”og træffe afgørelse” efter fylder 18 år.

2. sætning: Det foreslås at tilføje ordet ”ny” før afgørelse om efterværn.

3. afsnit: Det foreslås at tilføje ordet ”ny” før afgørelse om efterværn.

Til nr. 48, 2. afsnit: Det foreslås at erstatte ordet ”indstilling” med udtalelse.

Til 3. afsnit: Ankestyrelsen skal hertil bemærke, at kommunen i dag beder børnehaver og andre om udtalelser til brug for et udsat barn. Ankestyrelsen noterer sig, at et anbringelsessted efter den foreslåede formulering ikke vil have en forpligtelse til at give en sådan udtalelse ved anmodning fra kommunen side.

Ankestyrelsen skal endvidere bemærke, at i satspuljeaftalen om Barnets Reform, bilag 10 stod, at der i Ankestyrelsens forretningsorden skulle indføres mulighed for, at Ankestyrelsen kunne indhente udtalelse fra personer omkring barnet, ligesom disse personer kunne deltage på ankemødet, hvis Ankestyrelsen vurderede det nødvendigt. Det foreslås derfor, at dette omtales under pkt. 48.

Til nr. 61-65, 9. afsnit, 3. sætning. Det foreslås at slette ” forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år”, jfr. ovenfor under nr. 64 i lovforslaget.

Til nr. 81, afsnit 21. Orienteringen af fagpersoner, der underretter, gælder vel også for underretninger til AST.

Til nr. 84 og 85, 2. afsnit, 2. sætning. Det foreslås at forlænge sætningen med ” samt afgørelser om foranstaltninger efter § 52”.

Til 3. afsnit, 3. sætning. Det foreslås at tilføje ordet ”alle” før foranstaltninger.

Vi har følgende bemærkninger til lovforslaget om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område:

Der er ingen bemærkninger hertil.

ASTs øvrige forslag til lovændringer i Serviceloven:

Det foreslås at supplere advokatbistandshjemlen i § 72 med underretningssager i AST, jfr. § 168, stk. 4.

Det foreslås afklaret om, der kan klages til domstolene over frivillige afgørelser, jfr. § 169.

Venlig hilsen

På Ankestyrelsens vegne
Marie-Louise Linneballe Hansen

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

3F's bemærkninger til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Det er 3F's opfattelse, at der i de mange ændringer der er lagt op til vedr. Barnets Reform, er mange positive elementer til gavn for mange børn i dagens Danmark.

Konkrete og mærkbare forbedringer for udsatte børn og unge. Det er positivt, men tilbage står stadig et helt grundlæggende problem: At vi i Danmark mangler et ordentligt rådgivnings- og klagesystem for børn og unge.

3F mener derfor, at der i forbindelse med Barnets Reform burde være indtænkt en Børnetalsmand, som skal sikre børn og unge rettigheder i alle de mange sager, hvor deres ret til det offentliges beskyttelse ikke er tilgodeset. Børnetalsmanden skal give alle børn et sted at henvende sig, når de ikke føler sig hørt og inddraget, og institutionen skal give uvildig rådgivning til børn og unge om deres rettigheder og klagemuligheder. Børnetalsmanden skal også kunne videreformidle sager til de relevante klageinstanser.

Der er nemlig det problem, at de eksisterende klageinstanser er alt for utilgængelige for børn og unge. De er ofte skruet sådan sammen, at kun voksne kan finde ud af dem, og der mangler kompetencer til at håndtere børns henvendelser. Børn og unge *ved* heller ikke altid, at de kan klage over uretfærdig eller fejlagtig behandling. Hvor mange børn går fx til kommunalbestyrelsen, Det Sociale Nævn, Statsforvaltningen eller Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning? Svaret er – som enhver kan tænke sig – at urimeligt få børn henvender sig. Resultatet er, at alt for mange sager havner på gulvet og først tages op, når det er for sent.

Som nævnt medfører Barnets Reform forbedringer på en række områder, men de grundlæggende problemer kommer aftalen ikke til at ændre ved - snarere tværtimod. Reformen er mere af det samme: En styrkelse af myndigheder, som reelt set er usynlige og utilgængelige for børn og unge, og af rettigheder som børn får svært ved at gøre brug af. Vi står altså fortsat i den situation, at børn og unge i praksis ikke kan klage over myndighedernes behandling. Der er samlet set tale om fjerne, abstrakte og uforståelige klageadgange, der entydigt henvender sig til voksne. Børnene *har* rettigheder – men i praksis *får* de ikke ret. Og så har vi ikke nævnt de områder, hvor der ikke *findes* klageadgange for børn og unge, bl.a. på sundhedsområdet og på skoleområdet

Børnerådet har tidligere i år fremlagt et konkret forslag til, hvordan man kan styrke retsstillingen for *alle* børn og unge i Danmark. Forslaget går i al enkelthed ud på at styrke Børnerådets ressourcer og kompetencer, bl.a. ved at give rådet indsichtsret i enkeltsager og besøgsret på sociale institutioner og hos myndigheder, som beskæftiger sig med børn. Det vil give børn og unge en ombudslignende, national, uafhængig og kritisk instans, som med de nødvendige myndighedsbeføjelser kan fungere som fortaler for børn, hvis rettigheder bliver krænket, det mener vi i 3F vil være med til at sikre børnene de nødvendige rettigheder også i praksis.

Jane Korczak
Næstformand i 3F

Indenrigs- og Socialministeriet

boern@ism.dk

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og love om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Indledning

LOS – Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud takker for muligheden for at komme med bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

LOS vil indledningsvis overordnet rose Barnets Reform for at sætte fokus på inddragelse af børn, unge og forældre, og for at der sættes fokus på helhedsperspektivet i de indsatser der sættes i værk over for det enkelte barn/den enkelte unge.

Trods de gode tiltag der er med barnets reform er det dog LOS opfattelse, at det først bliver den dag, man vælger at indføre en af kommunerne uafhængig visitationsinstans, at det bliver de udsatte børn og unge behov der bliver styrende for indsatsen og ikke den enkelte kommunes økonomistyring.

LOS kan tilslutte sig det høringssvar som Børnesagens Fællesråd har udarbejdet. Nedennævnte bemærkninger skal derfor ses som et supplement til høringssvaret fra Børnesagens Fællesråd.

Til nr. 5

LOS finder det meget positivt at formålsbestemmelsen nævner fem konkrete formål i stk. 1 som støtten skal sigte mod. For så vidt angår formål nr. 3 skal LOS gøre opmærksom på, at vi i forbindelse med anbringelser på et opholdssted i anden kommune end hvor barnet kommer fra, alt for ofte oplever at samspillet mellem den anbringende kommunes PPR og ny den kommunes PPR ikke fungerer. Det betyder at barnet/den unge venter alt for længe på at kunne starte i skole.

LOS vil derfor anbefale at, der gøres en indsats for at styrke og opkvalificere samarbejdet mellem anbringelsesstederne og det lokale skolesystem. Det kan f. eks ske ved at lave aftale om en tidsplan fra anbringelsesstedet kontakter beliggenhedskommunen om en kommende anbringelse til eleven starter i et undervisningstilbud. I de sager, hvor der ligger indstillinger fra anbringende kommune om alternativ skoleplacering (i forhold til folkeskolen) kan beliggenhedskommunen også i højere grad tage udgangspunkt i disse og så efterfølgende evaluere om eleven har fået det relevante skoletilbud. Hvis man finder, at der er andre og bedre løsninger har man jo efterfølgende kompetencen til at flytte eleven. Der er behov for at udvikle kvaliteten i handleplanerne og, der skal sættes mere fokus på undervisningsselementet i handleplanerne. I det hele taget er der behov for at anbringende kommune i højere grad dokumenter elevens undervisningspotentiale og – behov. Dette stiller krav om et bedre samarbejde mellem skole- og socialforvaltningerne.

Det er under alle omstændigheder vigtigt for anbragte børn og unge, at de ikke bliver genstand for forskellige forvaltningers indbyrdes uenighed, men på linje med alle andre børn og unge tilbydes et passende undervisningstilbud så hurtigt som muligt.

Til nr. 19

LOS finder det yderst positivt, at den tidligere formulering om at de mindst indgribende foranstaltninger skal vælges, erstattes med at foranstaltningen altid skal være egnet til at løse det formål den skal opfylde. LOS oplever ofte at børn og unge anbringes alt for sent, fordi der forinden er valgt løsninger der ikke har været egnet til at løse de omfattende problemer, som barnet/den unge har stået med.

Til nr. 22 og nr. 25

LOS finder det positivt, at de to støtteformer skrives sammen til en. Vedrørende kontaktpersoner har LOS flere medlemmer som gerne vil kunne tilbyde at en eller flere af deres medarbejdere fungerer som kontaktpersoner for unge der er i risiko for at blive anbragt eller som har været anbragt. Imidlertid oplever LOS at nogle kommuner i forbindelse med budgetgodkendelsen af opholdsstedet afviser at medarbejdere på opholdssteder kan fungere som kontaktpersoner. Årsagen er at de i forbindelse med godkendelsen af budgettet ønsker at den præcise personalenormering for selve opholdsstedet fremgår af budgettet. Den præcisering kan af gode grunde ikke gives, fordi opholdsstedet ikke ved hvilke kontaktpersonsopgaver, der vil komme i løbet af et år.

LOS vil derfor anbefale at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at også personale på opholdssteder kan fungere som kontaktpersoner.

Til nr. 40

Det fremgår af lovforslaget at når et barn anbringes i kommunal plejefamilie, så vil det sideløbende med anbringelsen kunne tilbydes f.eks. behandling på en specialiseret institution. I og med der står institution kan det tolkes som at det alene er kommunale institutioner der vil kunne tilbyde en sideløbende støtte.

For at undgå misforståelser herom vil LOS anbefale at det fremgår af bemærkningerne til loven at såvel offentlige som private leverandører, herunder opholdssteder vil kunne stå for en sådan støtte.

Til nr. 44

LOS vil i forbindelse med omtalen af, hvad der gælder for så vidt angår efterværn, og hvem der betaler herfor, gøre opmærksom på at der tilsyneladende er uklarhed om gældende retstilstand. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at den hidtidige opholdskommune ikke i forbindelse med sin revision af handleplanen kan træffe afgørelser, der binder den kommende opholdskommune økonomisk. Det fremgår implicit heraf, at den økonomiske forpligtelse for efterværn overgår til kommende opholdskommune ved det fyldte 18. år. Det er imidlertid ikke i overensstemmelse med bemærkningerne til retssikkerhedsloven, hvoraf det fremgår, at såfremt der har været mellemkommunal betaling for et anbragt barn, fortsætter denne refusion, når barnet bliver 18 år, hvis der iværksættes efterværn. Det vil altså sige, at den økonomiske forpligtelse fortsat påhviler den hidtidige opholdskommune.

LOS vil anbefale, at der skabes klarhed over gældende retstilstand.

Såfremt denne afklaring viser, at gældende ret er, at den økonomiske forpligtelse overgår til kommende opholdskommune vil LOS anbefale, at gældende retstilstand ændres således, at både handle- og betalingsforpligtelsen forbliver hos den hidtidige opholdskommune.

Mange anbragte unge er når de fylder 18 år reelt ikke i stand til at varetage eget liv på en måde, som giver mening i forhold til kunne klare sig selv og/eller blive selvforsørgende. De har brug for støtte i en yderligere periode i form af efterværn, og i dag tilbyder rigtig mange opholdssteder efterværn i forskellige former. Fordelen ved disse efterværn er, at de kan foregå i de omgivelser, som de unge kender og/eller i forhold til de voksne, de har haft med at gøre ofte i mange år. LOS oplever imidlertid ofte, at resultatet af en ellers vellykket anbringelse ødelægges, fordi det efterværn som er aftalt med den oprindelige anbringelseskommune ændres, når den unge fylder 18 år, og opholdskommunen overgår til at være handlekommune. LOS oplever i de nævnte tilfælde, at den nye opholdskommune vælger at overføre den unge til en af kommunens egne og ofte mindre omfattende efterværnsprojekter. Herved brydes såvel kontinuiteten i den tidligere anbringelse som den plan som den anbringende kommune ud fra sit kendskab til den unge, til stor skade for den unge.

Til nr. 48

LOS finder det yderst positivt at der kommer en pligt til at høre det konkrete anbringelsessted i forbindelse med afgørelser om samvær, hjemgivelser og skift af anbringelsessted.

For så vidt angår de tilfælde hvor den kommunale forvaltning ikke modtager anbringelsesstedets egen skriftlige udtalelse og kommunen derfor tager notat, vil LOS, for at undgå efterfølgende misforståelser, anbefale at det af lovforslaget fremgår at kommunen forpligtes til at sende notatet til høring hos anbringelsesstedet med henblik på anbringelsesstedets eventuelle bemærkninger til notatet.

Til nr. 53

Det fremgår af lovforslaget at hvis den unges holdning til samvær ikke følges, så bør det fremgå af afgørelsen, at barnets eller den unges holdning ikke følges. LOS vil anbefale at det altid fremgår af afgørelsen hvorfor barnets eller den unges holdning ikke følges.

Til nr. 54

Det fremgår af teksten til nr. 54 at det følger af gældende ret, jf. lovens § 51 at kommunens børne- og ungeudvalg uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren kan beslutte, at den børnefaglige undersøgelse efter § 50 skal gennemføres under barnets eller den unges ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus. LOS er bekendt med at ministeriet i et svar til et advokatfirma har oplyst at barnet eller den unge også kan opholde sig på et opholdssted mens den børnefaglige undersøgelse finder sted.

For at undgå misforståelser herom skal LOS derfor anbefale at det af bemærkningerne fremgår at den unge også kan opholde sig på et opholdssted mens den børnefaglige undersøgelse finder sted.

Til nr. 61-65

LOS finder det yderst positivt at de støttemuligheder der hidtil har fremgået af § 76, stk. 3 suppleres med en mulighed for at tildele andre former for støtte end de der konkret nævnes.

Det fremgår af lovforslaget, at for så vidt angår unge der har været anbragt uden for hjemmet uden samtykke, så skal kommunalbestyrelsen tilbyde de unge en kontaktperson umiddelbart inden det fyldte 18. år.

Da de fleste anbringelser sker med samtykke, og da mange anbragte unge har svære problemstillinger, også selvom de er anbragt med samtykke, vil LOS anbefale lovforslaget kommer til at omfatte at alle unge, der er anbragte uden for hjemmet, tilbydes en kontaktperson.

Til nr. 70-71

Som også nævnt under kommentarerne til punkt 40 vil LOS anbefale at det fremgår af bemærkningerne til loven, at støtten til de kommunale plejefamilier kan ske ved etablering af samarbejde med såvel offentlige som private leverandører, herunder opholdssteder.

Til nr. 72

Det fremgår af lovforslaget at værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder fremover ikke skal godkendes af den stedlige kommune som generelt egnet, men i stedet skal godkendes konkret af den anbringende kommune.

LOS oplever ofte store problemer i forbindelse med anbringelser i enkeltmandsprojekter. I disse tilfælde må det være udgangspunktet, at anbringelsen ikke er omfattet af kravet om den stedlige kommunes generelle godkendelse af opholdssteder i medfør af § 142, stk. 5, da den anbringende kommune aftager samtlige pladser og dermed skal føre både det generelle og personrelaterede tilsyn. Imidlertid oplever LOS at mange anbringende kommuner ønsker at gøre brug af leverandører af enkeltmandsprojekter, men siger de ikke kan, da enkeltmandsprojektet ikke er godkendt som generelt egnet i medfør af § 142, stk. 5 og optaget på Tilbudsportalen!

For at undgå at gode initiativer målrettet nogle af de sværest anbringelige børn og unge ikke hindres grundet misforståelser af regelsættet, anbefaler LOS at også enkeltmandsprojekter omfattes af lovforslaget og fremover alene skal godkendes konkret af den anbringende kommune og at der ikke stilles krav om optagelse på Tilbudsportalen. Da enkeltmandsprojekter, ligesom anbringelse på eget værelse, er et aftaleforhold mellem én kommune og én udbyder omkring én borger, og ophører ved afslutningen af aftalen, finder LOS, at der kan sættes spørgsmålstegn ved nødvendigheden af at foranstaltningen skal optages på Tilbudsportalen. Omvendt kunne man overveje at udvide Tilbudsportalen med udbydere af enkeltmandsprojekter.

Til nr. 73

LOS skal indledningsvis udtrykke tilfredshed med at det foreslås at der alene skal ske optagelse og registrering på Tilbudsportalen som betingelse for at kommunerne kan anvende de konkrete opholdssteder til anbringelser.

LOS skal dog gøre opmærksom på at en sådan løsning ikke vil løse de store problemer som LOS p.t. oplever i forhold til kommunernes tilsyn med opholdsstederne. Den erfaring som LOS har med kommunernes hidtidige godkendelse og løbende tilsyn er at kommunernes praksis er ekstrem forskellig og i øvrigt ofte ikke i overensstemmelse med regelsættet eller intentionerne hermed. F.eks. er der mere reglen end

undtagelsen at kommunen går i enkeltposter i budgettet trods det at det helt klart fremgår af regelsættet at kommunen ikke skal forholde sig til enkeltposter. LOS vil også tillade sig at så tvivl om hvorvidt kommunernes tilsynskonsulenter i alle tilfælde er tilstrækkelig klædt på til at vurdere det pædagogiske indhold af ofte meget specialiserede opholdssteder. Typisk er der ansat meget få tilsynskonsulenter i de enkelte kommuner. Disse skal føre alle former for tilsyn i forhold til en meget bred vifte af tilbud. At de få tilsynskonsulenter skal kunne vurdere såvel økonomi, målgruppe, organisering og ikke mindst pædagogik på kvalificeret vis mener LOS ikke er realistisk. Desuden sker der i mange kommuner en hyppig udskiftning blandt tilsynskonsulenterne. LOS mener i stedet at der bør indføres en statslig tilsynsenhed. En sådan statslig tilsynsenhed vil kunne sikre en ensartet og et kvalificeret tilsyn, hvor det bliver muligt at arbejde metodisk både i forhold til vidensopsamling og udvikling af området.

LOS skal derfor anbefale at lovforslaget ændres således at der oprettes en statslig tilsynsenhed der står for vurdering i forhold til optagelsen af opholdssteder på Tilbudsportalen og i øvrigt står for det løbende tilsyn med opholdssteder og andre anbringelsesformer der skal godkendes som generelt egnet.

Som det er i dag på Tilbudsportalen er det således at taksten for ophold på offentlige døgninstitutioner er eksklusiv moms fordi de ikke skal betale moms hvorimod taksten for opholdssteder er med moms. I bunden af teksten for de enkelte steder fremgår det dog at den moms som er pålagt taksten for opholdssteder refunderes. Det er dog ikke særligt gennemskueligt at man skal langt ned i teksten for at finde ud af at taksten for opholdssteder reelt er lavere end den som den der søger umiddelbart ser.

For at sikre lige vilkår og gennemskuelighed anbefaler LOS derfor, at taksten på Tilbudsportalen for opholdssteder fremgår uden moms, d.v.s. efter fradrag af den mellemkommunale momsudligningsordning.

Til nr. 74

LOS skal udtrykke stor tilfredshed med at der indføres en ankeinstans for opholdsstederne i forhold til godkendelse og optagelse på Tilbudsportalen. Det har i mange år været et ønske fra LOS' side at også opholdssteder skulle kunne anke de afgørelser som den enkelte kommune træffer.

LOS finder det dog uhensigtsmæssigt at det er de sociale nævn der er ankeinstans. Statsamtterne, der skal fungere som sekretariat for de sociale nævn i klagesagerne, har for tiden en sagsbehandlingstid på 9 måneder og desuden finder LOS, at det er en tung og bureaukratisk måde at søge at ensarte praksis på. LOS finder at det i stedet, som nævnt under punkt 73, at der bør være en statslig tilsynsinstant, og desuden en uafhængig statslig Ankeinstans.

Til nr. 78

Som nævnt i bemærkningerne til nr. 73 mener LOS ikke at det bør være de enkelte kommuner der fører tilsyn med hvorvidt de pædagogiske målsætninger på anbringelsesstederne.

LOS skal derfor anbefale at lovforslaget ændres således at der oprettes en statslig tilsynsenhed der står for vurdering i forhold til optagelsen af opholdssteder på Tilbudsportalen og i øvrigt står for det løbende tilsyn med opholdssteder og andre anbringelsesformer der skal godkendes som generelt egnet.

Til nr. 79

Som nævnt under punkt 72 anbefaler LOS at enkeltmandsprojekter, ligesom anbringelse på eget værelse, fremover alene skal godkendes som konkret egnet af den anbringende kommune. LOS anbefaler på samme vis at enkeltmandsprojekter omfattes af forslaget om, at der alene skal føres løbende tilsyn af den anbringende kommune.

Med venlig hilsen

Geert Jørgensen

Direktør

LOS – Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud

Emdrupvej 115A, 4. Sal

2400 København NV

Svar på høring af 14. januar 2010 over forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform), ministeriets j.nr. 2010-234

Som svar på Indenrigs- og Socialministeriets høring over ovennævnte forslag kan jeg på vegne af statsforvaltningsdirektørerne anføre følgende:

Det overordnede sigte med forslaget er at understøtte udsatte børn og unges muligheder for at trives og få et godt liv. Et formål, som ingen kan være uenig i, og de i forslaget indeholdte initiativer til forbedring af denne udsatte gruppes forhold må overordnet betragtet betegnes som meget velegnede.

Det øgede fokus på truede børns og unges forhold vil i sig selv vil medføre et øget antal klagesager til de sociale nævn. Det er vanskeligt at skønne kvalificeret herover, men erfaringen viser, at en sådan øget opmærksomhed vil medføre en meraktivitet for nævnene.

Mere specifikt kan jeg pege på, at klagebegrænsningen i den nugældende § 142, stk. 6, foreslås ophævet, således at der vil kunne klages over afslag på at blive godkendt som anbringelsessted og/eller at blive optaget på tilbudsportalen.

Herudover foreslås en nedsættelse af aldersgrænsen for børns klageret fra 15 til 12 år. Det er selvsagt vanskeligt at estimere, hvor mange 12 - 15-årige der vil benytte sig heraf, men en meraktivitet må påregnes.

Ligeledes foreslås det, at der fremtidig skal være 2 særligt pædagogisk-psykologisk sagkyndige medlemmer af børn- og ungeudvalgene i stedet for 1. Denne del af forslaget ses ikke nærmere argumenteret, og man kan stille spørgsmål ved, om en simpel fordobling af antallet i sig selv vil tjene til en forbedring af de udsatte børn og unges vilkår, eller om man måske – som tilfældet er i Norge – snarere burde etablere en ordning, hvor disse særligt sagkyndige udpeges på en bredere baggrund (psykolog, psykiater, socionom etc.) for at sikre en egentlig tværfaglig bedømmelse af disse børn og unges ofte komplicerede situation.

Det er statsforvaltningernes opgave at sørge for udpegning og vederlæggelse af disse særligt pædagogisk-psykologisk sagkyndige, og en fordobling af antallet må antages at medføre en fordobling af statsforvaltningernes samlede arbejdsbyrde og samlede udgift til vederlag m.v.

Allerede på nuværende tidspunkt dækkes statsforvaltningernes udgifter langt fra af den bevillingstilførsel med 2,1 mio. kr., som i sin tid blev givet statsforvaltningerne til dette formål, og som er indeholdt i rammebevillingen. Alene i 2009 udgør statsforvaltningernes samlede udgifter hertil (vederlæggelse + dækning af transportudgifter) knapt 4 mio. kr. Af de almindelige

bemærkninger pkt. 4 fremgår, at der er afsat i alt 5,6 mio. kr. til dækning af de sociale nævns meraktivitet som følge af forslaget. Hvorvidt dette beløb tillige skal dække udgiften til flere børnesagkyndige, ses ikke nærmere beskrevet, men forudsættes afklaret i forbindelse med den videre behandling af forslaget.

Generelt er det statsforvaltningernes opfattelse, at den etablerede ordning med statsforvaltningerne som ansvarlig for ikke blot udpegning, men også vederlæggelse m.v. af de pædagogisk-psykologisk sagkyndige til børn- og ungeudvalgene ikke er velfungerende, men bør ændres. Det er utilfredsstillende for statsforvaltningerne at have ansvaret for et område, hvor statsforvaltningerne er uden mulighed for indflydelse eller indsigt. Ordningen kunne forbedres ved, at aflønningen blev overført til kommunerne, således at statsforvaltningerne alene skulle stå for udpegningen, således som det fx er tilfældet med formændene for huslejenævne.

Også på det kommunale tilsyns område må det forudses, at nogle af de foreslåede ændringer vil medføre en meraktivitet. Forslaget indeholder nemlig en række forenklinger, der skal ses som en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, og dette indebærer bl.a., at kommunerne i vidt omfang selv vil kunne vælge, hvorledes man vil leve op til forslagets målsætning om at styrke indsatsen overfor truede børn og unge. Det må forudses, at denne valgfrihed kan give anledning til tvivl om, hvorvidt en konkret foranstaltning rent faktisk ligger inden for rammerne af det, som en kommune lovligt kan beslutte - eller ikke beslutte - for at opfylde forslagets målsætning.

Også sager om Ankestyrelsens adgang til at pålægge en kommune at iværksætte bestemte foranstaltninger inden for en given tidsfrist må antages at medføre en vis meraktivitet for det kommunale tilsyn, nemlig i de tilfælde, hvor en kommune ikke opfylder Ankestyrelsens krav.

Det er uklart, om den nye hjemmel, som forslaget indeholder til at udveksle fortrolige og personfølsomme oplysninger mellem myndigheder om bestemte personer vil give anledning til, at der rejses sager for det kommunale tilsyn, uagtet sådanne sager vil henhøre under Datatilsynet.

Samlet er det min vurdering, at forslaget vil indebære en ikke uvæsentlig meraktivitet for statsforvaltningerne.

Vibeke Larsen

direktør

Dato 01.02.2010

Side 1 af 7

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København H

Toldbodgade 19 B · Postboks 69 · DK 1003 København K · T 7010 1099 · ds@socialrdg.dk · www.socialrdg.dk · CVR DK 6335 6018

29. januar 2010, HEN

Høringssvar til lovforslag om Barnets reform

Dansk Socialrådgiverforening (DS) skal takke for tilsendelsen af lovforslaget om Barnets reform.

Det er DS' vurdering at dele af lovforslaget udgør markante ændringer i indsatsen overfor udsatte børn og familier. Indledningsvis vil vi derfor påpege en alvorlig skævhed i lovforslaget, som handler om forældrene til de udsatte børn. Det er DS' holdning at forældre har en ekstremt vigtig rolle i alle børns liv. Det gælder også for langt de fleste socialt udsatte børn. Det er derfor væsentligt at fastholde en tydelig og konstruktiv rolle for forældrene i dette vanskelige arbejde. Ikke mindst fordi de biologiske forældre i de allerfleste tilfælde udgør en central del af netværket, når barnet bliver voksent. De allerfleste forældre spiller også i praksis en positiv rolle i forbindelse med en social sag.

Det er DS' vurdering, at flere af ændringerne i lovforslaget vil medvirke til, at forældrene bliver presset ud på sidelinjen i børnenes liv. En række af ændringerne er *generelle ændringer*, men fra praksis ved vi, at det kun er et mindretal af forældrene, der blokerer for, at myndighederne kan komme til at hjælpe børnene. DS så derfor hellere, at der blev skabt mulighed for undtagelsesvist at kunne afvige fra et hovedprincip om forældreinddragelse, så det var muligt at tage højde for disse få forældre. DS finder ikke, at det er rimeligt eller klogt at lave en lovgivning med udgangspunkt i de ganske få sager, hvor et samarbejde ikke er muligt. Man må ikke skabe en lov, hvor den forældreinddragelse, der er nødvendig for barnet og for sagens udvikling, fravælges, fordi den er for besværlig eller fordi man ikke forstår betydningen af den. Vi er bange for, at lovforslaget trækker i den retning. En tendens til at presse forældrene ud og lade samfundet overtage deres opgaver er derudover kostbar på både kort og langt sigt.

Ændringen i **formålsparagraffen** § 46, stk. 1 er rimelig og relevant. Desværre er det svært at tro, at den får stor betydning. Formålsparagraffen har siden indførelsen haft en perifer betydning, blandt andet fordi kommunerne aldrig er blevet holdt op på, om de lever op til den.

Ændringen rummer imidlertid en vigtig forringelse. I den gældende § 46 stk. 5 slås det fast, at børnene skal sikres *kontinuitet* i opvæksten. Det fremgår ikke af den nye para-

graf, selvom manglende kontinuitet er et problem, som netop mange anbragte børn møder i forbindelse med anbringelsen. Derfor bør formuleringen om kontinuitet fastholdes.

DS kan tilslutte sig, at bestemmelser om **underretningspligt** flyttes over i loven. Det er også positivt, at det eksplicit slås fast, at der *skal* underrettes om vold og overgreb. DS vil derimod beklage, at der ikke er noget i forslaget, der fremmer, at f.eks. skole eller daginstitution sammen med socialforvaltning, forældre og barnet kan løse mindre problemer uden underretning. Forslaget lægger op til en praksis, hvor problemer i endnu højere grad sendes til socialforvaltningen med en underretning. Det understreges af, at der efter forslaget også skal underrettes, alene hvis det *antages*, at der er grund til det. DS mener, at den praksis, forslaget lægger op til, er uheldig, og kan kollidere med de gode initiativer, mange kommuner tager for at få socialforvaltning, skoler osv. til at samarbejde om at hjælpe børn, inden problemerne bliver så store, at det er nødvendigt at oprette en social sag.

Forslaget vil uden tvivl medføre flere underretninger og flere sager. Dette har DS intet problem med, heller én underretning for meget end en for lidt. Det bør dog klart fremgå af lovforslaget, at en konsekvens af forslaget også er, at der tilføres ressourcer til at løfte opgaven med at reagere på det stigende antal underretninger og deraf følgende sager. Uden tilstrækkelige ressourcer kan det stigende antal underretninger komme til at udgøre et alvorligt problem frem for at virke forebyggende.

DS finder det problematisk, at en underretter skal orienteres om, hvad der sker efter underretningen. Man bør fastholde kravet om, at forældrene skal give samtykke til en sådan orientering. Vores erfaring er, at man kan få samtykke til at videregive oplysninger til f.eks. en lærer i langt, langt de fleste sager, hvis man bruger tid og er omhyggelig med at informere og inddrage forældrene. Og inddragelse og samtykke er samtidig en god start på et samarbejde i det videre forløb. Hvis orientering kan gives uden forældrenes samtykke eller viden, vil det give anledning til utryghed og usikkerhed om, hvor meget der tales om hvilke børn uden forældrenes vidende, og hvem der gør det. Det kan skade samarbejdet og dermed forsøget på at støtte barnet.

Ydermere er der en vigtig uklarhed i lovforslaget: Hvor mange gange kan en underretter få oplysninger fra socialforvaltningen? Én gang? Flere gange i sagsforløbet (f.eks. under en undersøgelse og senere, når der er sat foranstaltning i værk?) Det er en alvorlig uklarhed i lovforslaget, som må rettes op. Det må ikke være muligt for en underretter løbende at kunne følge med i en sag, uden at forældrene har givet samtykke til det.

DS mener, at man skal undgå at udhule reglerne om samtykke og fortrolighed. Tavs-hedspligten er en tryghed for os alle i forhold til at oplysninger om private problemer ikke kan flyde frit mellem de professionelle omkring vores børn. Den tryghed er afgørende for at få en sag til at gå godt og for, at forældrene kan spille den store rolle, de skal spille. Derfor skal man være meget varsom med at ændre reglerne om **videregivelse af oplysninger**. Samtykket fra forældre og børn er centralt. Vi er klar over, at det i enkelte situationer er svært at opnå, men det er kun i meget få tilfælde, hvis der er en ordentlig og grundig dialog om det. Man skal heller ikke glemme, at forældrene har behov for den information, de kan få fra de professionelle. Vi ser forslaget som et eksempel på en generel regel, der i værste fald kan svække forældrenes position og deltagelse. I stedet bør man forsøge at lave regler for de få undtagelser, hvor det ikke er muligt at indhente samtykke.

Vi er opmærksomme på, at SSP-samarbejdet har givet bedre muligheder for at sætte sammenhængende ind over for kriminalitetstruede børn og unge, så vi forstår ønsket om at etablere et tilsvarende **SSD-samarbejde**. Vi deler helt forslaget ønske om at styrke et tværsektorielt samarbejde om at hjælpe børnene tidligt og sammenhængende. Vi mener dog, at man som overvejende hovedregel skal arbejde med samtykke fra forældre og børn og i øvrigt inddrage dem så meget, det er muligt. Vi ved fra socialrådgivernes arbejde, at det kan lade sig gøre. Målet om at inddrage forældre og børn er helt fraværende i forslaget, men bør af ovennævnte grunde snarere fremgå tydeligt af selve lovteksten.

DS er enig i, at videregivelse af oplysninger uden samtykke kun må ske en enkelt gang og i, at konkrete sagsskridt skal føre til, at de normale regler om videregivelse bruges. Det kan være med til at sikre, at forslaget ikke bliver en glidebane, der åbner for megen snak mellem de professionelle uden inddragelse af forældre og børn.

De allerfleste forældre medvirker konstruktivt i **§ 50-undersøgelserne**, og det er farligt generelt at åbne for undersøgelse uden samtykke. Det bør fortsat kun ske undtagelsesvist. Vi mener, at den nye formulering om, at undersøgelsen skal ske "så vidt muligt i samarbejde" med forældrene er utilstrækkelig til at sikre forældrenes samtykke og inddragelse. Undersøgelse uden forældrenes samtykke kan blive reglen snarere end undtagelsen, og vi risikerer, at de presses ud på sidelinjen, og at vi får mere modstand, dårligere undersøgelser og et dårligere samarbejde efterfølgende. Det er ikke gavnligt for børnene.

DS er tilfreds med, at formkravene til undersøgelsen blødes op, og at der kan laves én samlet undersøgelse af flere børn i en familie blot med individuelle hensyn. Formkravene har været stive og arbejdskrævende, som DS har påpeget i forarbejdet til reformen.

Tilsvarende finder vi, at det er godt, at de stive formkrav til **handleplanerne** blødes op, og at der med individuelle hensyn kan laves en samlet plan for flere børn i en familie. Vi vil dog påpege, at der bør laves særskilte planer for børn, der får foranstaltning hver for sig. Deres forløb bliver forskellige, og det skal planen afspejle. Ellers vil man ikke kunne videregive oplysninger til personalet i foranstaltningerne om det enkelte barn uden at overtræde tavshedspligten. Endelig finder vi det fornuftigt, at det slås fast, at handleplanerne alene skal tage udgangspunkt i § 50-undersøgelsen. Det kan modvirke, at der tages urimelige hensyn, herunder useriøse hensyn til den kommunale økonomi.

Udvidelsen af **børnenes klagerettigheder** ser DS som en af reformens forbedringer. Det er positivt, at der indføres mulighed for at klage over flere beslutninger, og at klager over hjemgivelse besluttet af kommunen får opsættende virkning. DS har gentagne gange påpeget, at der skulle indføres bedre muligheder for at gøre indsigelse mod urimelige hjemgivelser. Igen må vi henvise til nødvendigheden af at sikre, at børn ikke hjemtages urimeligt på grund af useriøse kommunaløkonomiske hensyn.

DS støtter nedsættelsen af aldersgrænsen for retten til at klage til 12 år. Mange børn på 12-14 år både kan og vil tage dette ansvar på sig, og der er gode grunde til at styrke deres rettigheder. Vi er opmærksomme på, at det kan være et pres for visse børn og unge, og at de i værste fald kan komme i klemme mellem forskellige voksne, hvis de bruger deres ret. Man må da i den konkrete situation arbejde for at undgå, at det sker. Og alt i alt mener vi, at fordelene ved at sænke aldersgrænsen opvejer ulempen ved, at nogle børn kan komme i klemme.

DS har sammen med andre organisationer foreslået, at der som led i Barnets reform etableres en **børnetalsmand**. Vi skal meget beklage, at det ikke indgår i forslaget, og opfordre til, at det tages med i den endelige lov. Det vil styrke alle børns mulighed for at blive hørt, hvis de oplever problemer eller overgreb.

DS er enig i at bestemmelserne om **støtte til forældrene** i forbindelse med anbringelse samles og præciseres i loven, og at der skal træffes en afgørelse om en samlet plan for støtten. Kravet om, at der skal være en plan, er desværre en forøgelse af bureaukratiet, men vi finder det alligevel rigtigt ud fra formålet.

DS er enig i, at princippet ved valg af **støtteforanstaltninger** skal være, at den mest formålstjenlige foranstaltning vælges. Risikoen for, at man med gældende lov entydigt sigter mod den mindst indgribende foranstaltning, er for stor. Det gælder navnlig i perioder med kommunale nedskæringer.

Vi er også enige i, at der skal kunne iværksættes foranstaltning sideløbende med en § 50-undersøgelse, når det er nødvendigt. Og i, at der kan gives økonomisk støtte og konsulentbistand uden en § 50-undersøgelse.

DS kan endvidere tilslutte sig, at personlig rådgiver og kontaktperson slås sammen. Vi mener dog, at det er en fejl at placere en eventuel mentor samme sted. Der er en klar forskel på en (kontakt)person, der blandt andet har en myndighedsopgave, og en mentor, der skal være rådgiver, rollemodel og vejleder for barnet på et relationsbaseret grundlag. Mentorordningen bør derfor stå selvstændigt.

DS er enig i, at man skal kunne give aflastning til handicappede børns *familie* efter § 84.1, uden at der laves en § 50-undersøgelse, når det ikke er nødvendigt. Vi mener dog, at aflastning til *barnet* bør ske efter § 52 og dermed forudsætter en § 50-undersøgelse.

DS er usikker på indførelsen af **behandling uden samtykke** efter § 52.3.3. Det er generelt meget begrænset, hvordan man kan behandle tvangsmæssigt i disse situationer. Der er kun få tilfælde, hvor det indholdsmæssigt giver mening, f.eks. for unge, hvor forældrene ikke tilslutter sig en behandling, som den unge ønsker. Overordnet ser vi det igen som en generel ændring i stedet for at der indarbejdes en undtagelse til brug for de få tilfælde, hvor tvang kan være nødvendigt. Vi mener, at der er en risiko for, at man med en generel adgang til tvangsmæssig behandling i mindre grad vil gøre sig umage for at få forældrenes samtykke. Samtidig vil vi påpege, at det ikke er nok, at der står, at kommunen *så vidt muligt bør* informere forældrene om behandlingsforløb og sagsskridt. Der bør stå, at de *skal* informere.

Lovforslaget præciserer forpligtelsen til at yde **rådgivning om prævention**, og det foreslår økonomisk støtte i den forbindelse. I de generelle bemærkninger nævnes det, at "det ofte ses, at familier med børn, der er anbragt uden for hjemmet, får flere børn, som også bliver anbragt". Vi må klart tage afstand fra tænkningen i den formulering og dermed i forslaget. Rådgivning i prævention må ikke begrundes i, at man kan forhindre, at der fødes børn i bestemte familier. Skal der endelig indføres den slags rådgivningsforpligtelser bør det være et generelt tilbud til alle borgere, som de selv kan søge om.

DS tilslutter sig, at den generelle **godkendelse og tilsynet** med værelser afskaffes. Vi er også enige i, at der for opholdssteder sker en samling af godkendelse og tilmelding til Tilbudsportalen, hvis det ikke fører til en udhuling af kravene til godkendelsen. I stedet

bør den pædagogiske og kompetencemæssige godkendelse og det efterfølgende tilsyn af disse forhold styrkes. Vi kan derfor kun tilslutte os et mere regelmæssigt og indholdsmæssigt udvidet tilsyn. Vi savner dog i den forbindelse en mulighed for at gribe ind, hvis kommunen ikke udfører tilsynet. Det er vores indtryk, at kommunerne ikke altid har løftet denne opgave, og lovforslaget bør skabe mulighed for at gribe ind, hvis de ikke gør det. Vi finder derfor, at det er fint, at anbringelsesstederne får mulighed for at klage over kommunens afgørelser vedrørende godkendelser.

Anbringelsesreformen efterlod alvorlige mangler vedrørende **det individuelle tilsyn**, og DS er helt enig i, at tilsynet nu styrkes, så der skal laves mindst to tilsynsbesøg og at samtalen med børnene indskærpes. Vi mener, at loven burde gå videre og understrege kommunens *pligt* til at føre et konstruktivt tilsyn og støtte anbringelsesstedet, hvis der er problemer. Alt for mange anbringelser bryder sammen, fordi der ikke er tilstrækkelig støtte til både barn og anbringelsessted, når det brænder på. Sammenbrud er et meget stort problem, som lovforslaget ikke forholder sig tilstrækkeligt til.

DS er enig i bestræbelserne på at forbedre **plejefamiliernes kompetencer og vilkår**. Vi kan helt tilslutte os forslaget om at styrke kurserne for plejefamilier og om at gøre dem obligatoriske. Forslaget om ret og pligt til supervision ser vi også som et vigtigt fremskridt. Vi vil samtidig påpege, at forslaget ikke fuldt imødekommer de behov, plejefamilierne har. Der er behov for nye RUGO-kurser for erfarne plejeforældre og for plejeforældre, hvis børnene stiller specielle krav.

Etableringen af kommunale plejefamilier er et fremskridt for så vidt, at de giver plejeforældrene bedre arbejdsvilkår og vilkår i øvrigt. Det er dog afgørende, at det ikke de facto devaluerer de øvrige plejeforældre. Vi kan ikke tilslutte os, at det kun er en del af plejeforældrene, der skal have sådanne vilkår. Når man som plejeforældre pålægges i årevis at arbejde helt eller næsten på fuld tid med plejeforholdet, så bør man have løn- og pensionsforhold, der afspejler denne særlige arbejdsopgave.

DS er imod at åbne i større omfang for konkret godkendelse af plejeforældre. Vi ser det som en åbning for discount-ordninger, hvor der slækkes på godkendelsen. Det er uheldigt i en situation, hvor sammenbrud af anbringelser i plejefamilier er et reelt problem. Ved en konkret godkendelse kan det blive svært at få alle oplysninger om en plejefamilie på bordet, når det måske er en kommune, der ligger langt væk, der skal godkende den. En åbning for flere konkret godkendte familier er for os at se i modstrid med intensjonen i lovforslaget om at styrke plejefamilierne med efteruddannelse osv.

Ændringerne i **samværsreglerne** er igen et eksempel på, at problemer i få sager søges løst med en generel lovændring. DS mener, at forældrene fortsat skal have ret til samvær, men at der skal være en mulighed for at begrænse det, hvis børnene klart ønsker det. Forslagets generelle afskaffelse af forældrenes ret stiller dem meget svagt, hvis der opstår usikkerhed om barnets holdning til eller gavn af samværet. Vi er klar over, at man skal have tungen lige i munden, når man på en gang skal sikre forældres ret til samvær og barnets ret til selv at bestemme, men denne ændring giver anbringelsesstedet og kommunen alle kort på hånden i tolkningen af, om der skal være samvær. I øjeblikket hører vi om konkrete tilfælde, hvor kommunerne anvender private firmaer til både at stå for overvågning af samvær og ansættelse af plejefamilie. I disse sager kommer forældrene allerede slemt i klemme, hvis etikken ikke er i orden hos det private firma. Den foreslåede ændring i samværsregler vil styrke den klemme, og det finder DS både urimeligt og uhensigtsmæssigt, idet det helt eller delvis kan afskære forældrene fra barnet. Ses forslaget dertil sammen med muligheden i § 68 a for at videreføre en anbringelse, hvis

barnet opnår en stærk tilknytning til anbringelsesstedet, er forældrene i risiko for at blive kørt helt ud af barnets liv.

DS mener, at det er et vigtigt fremskridt, at børnene får ret til samvær med familie og slægt m.v. Det er oftest familie og slægt, det skal have som primært netværk senere i livet. Vi mener også, at det er godt, at søskende som princip skal anbringes sammen.

Endelig mener vi, at det er godt, at børnene kan få en **støtteperson** fra netværket. Det kan gøre anbringelsen bedre for børnene ved at give dem en fortrolig, gennemgående voksen, og det kan øge kontinuiteten i forløbet ved brud eller ændringer. Vi mener dog ikke, at man skal begrænse støttepersonens virke til tiden under anbringelsen. Der er behov for at lade denne støtte fortsætte i en tid efter ophør af anbringelsen. Indførelse af en støtteperson kræver dog, at rolle- og kompetencefordelingen mellem de voksne, der har forpligtelser over for barnet, afklares. Indførelsen af en ny voksen i barnets sag må ikke skabe forvirring og usikkerhed.

DS finder indførelsen af en **pligt til at høre anbringelsesstederne** uheldig. De er ikke, og skal ikke være part i sagen. Det er tankevækkende, at lovforslaget giver anbringelsesstederne udtaleret om samvær, samtidig med, at forældrene mister retten til samvær. Hvis der indhentes udtalelser fra anbringelsesstederne, så skal de foreligge på skrift, så forældre, børn og unge kan læse, hvad de indeholder.

Det er en forbedring af **efterværnet**, at handleplanen allerede fra 16. år skal forholde sig til, hvordan den unge bliver i stand til at leve som voksen. Det er også positivt, at der i § 76.3.4 åbnes for andre former for støtte i efterværnet, og at det bliver lettere at etablere eller genetablere efterværnsordninger, når den unge er fyldt 18. Disse to forslag er vigtige udvidelser af muligheden for at få relevant efterværn til de unge. Til gengæld mener vi, at det er en alt for begrænset ret til efterværn, de unge indrømmes, når kun tvangs-anbragte får det – og når de kun får ret til en kontaktperson.

Det er positivt, at det ekspliciteres, at handleplanen skal sendes over til en ny kommune, når den unge fylder 18, og at den nye kommune pålægges at træffe afgørelse hurtigt. Det er imidlertid et alvorligt problem, hvis den nye handlekommune også bliver betalingskommune. Det kan i praksis stoppe efterværnet, fordi opholdskommunen ikke oplever, at den har ansvaret for at betale for efterværn til unge, der er anbragt af en anden kommune. Lovforslaget rummer uklarheder om de finansieringsmæssige forhold, når den unge fylder 18 og overgår til den nye handlekommune. Disse uklarheder bør absolut afklares, inden loven vedtages.

DS vil fastholde vores forslag om en mere gennemgribende revision af bestemmelserne i flere love, så der kan skabes en bedre og mere sammenhængende indsats over for de mest udsatte unge fra 15 til 25 år. Forslaget er fremsat sammen med Socialpædagogernes Landsforbund og HK/Kommunal i forarbejdet til Barnets Reform, og vi mener, at det må tages op i forbindelse med midtvejsevalueringen af efterværnsforsøget 'Lige muligheder'. De nuværende forslag til forbedring er, til trods for at de er positive, ikke tilstrækkelige til at sikre de unge tidligere anbragte en god start i voksenlivet.

DS er enig i, at **Ankestyrelsens kompetence** udvides som foreslået. Vi vil dertil opfordre til, at den faktisk bruges. Vi mener ikke, at egendrift-kompetencen bruges særligt meget i dag, hvilket vi ser bekræftet i den passivitet, Ankestyrelsen udviser over for de aktuelle kommunale besparelser på børneområdet, f.eks. i Randers. Vi mener, at den

styrkede kompetence bør tages som afsæt for konstruktive kvalitetsdialoger med kommunerne, hvor man både går efter at rette eventuelle fejl og efter at inspirere kommunernes opgaveudførelse.

Med venlig hilsen

Bettina Post
Formand
Dansk Socialrådgiverforening

Den 28-01-2010

J.nr. 3.4.4.65

Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service mv. (Barnets Reform)

Indenrigs- og Socialministeriets j.nr. 2010-234

Indenrigs- og Socialministeriet har til Dansk Psykolog Forening fremsendt ovennævnte lovforslag i høring med anmodning om eventuelle bemærkninger senest 29. januar 2010.

Dansk Psykolog Forening har følgende bemærkninger.

1. En psykologisk vurdering bør altid indgå forud for, at der træffes en afgørelse om en mere indgribende foranstaltning for et barn eller ung

Der bør i langt højere grad sættes på kvalitetsløft i kommunerne i udredningen af børns og unges problemer. Udredningen er det logiske grundlag for at kunne træffes afgørelser om, hvilke foranstaltninger, der er mest formålstjenlige og egnede til at løse de problemer, der giver børn og unge behov for særlig støtte.

Undersøgelser har vist, at der er en større andel af anbragte børn, der lider af psykiske problemer og egentlig psykisk sygdom, end ikke anbragte børn. I mange tilfælde bliver disse psykiske problemer og sygdomme ikke udredt. Af en praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen, december 2009, fremgår, at der i 35 pct. af de undersøgte anbringelsessager ikke er gennemført en § 50 undersøgelse. Hvis såvel de sociale som psykiske forhold hos børn og unge ikke undersøges tilstrækkeligt, så kan man komme til at handle mere eller mindre i blinde med hensyn til valg af foranstaltning.

Sociale sager vedrørende børn og unge kan ikke betragtes isoleret som rent sociale. I sagerne om børn og unge indgår som regel psykiske aspekter af mere eller mindre alvorlig karakter. Det være sig i relation til omsorgssvigt, trivsel, forældreene, samvær, seksuelle krænkelse, psykisk sygdom, vurdering af udviklingsmuligheder for børnene med meget mere. Som bidrag til at sikre kvaliteten i de beslutninger der træffes i kommunen om eventuelle foranstaltninger, bør der derfor altid i beslutningsgrundlaget indgå en psykologisk vurdering. Vurderingen bør danne grundlag for afgørelse om, hvorvidt der bør gennemføres en egentlig psykologisk udredning.

Dansk Psykolog Forening foreslår derfor, at der indskrives i den sociale servicelov en bestemmelse om, at der forud for en afgørelse om en eventuel mere indgribende foranstaltning, samvær mv. skal indhentes en psykologfaglig vurdering, der skal danne grundlag for en beslutning om eventuelt at iværksætte en egentlig psykologisk udredning.

Det er helt nødvendigt også at inddrage den psykologfaglige vinkel i børne- og ungesagerne, ellers afskærer man sig fra et væsentligt element i beslutningsgrundlaget.

I henhold til folkeskoleloven skal der indhentes en pædagogisk-psykologisk vurdering forinden der kan iværksættes specialundervisning. Desværre med den tilføjelse, at det er blevet indført, at specialundervisning i enkelte fag kan iværksættes uden en forudgående pædagogisk-psykologisk vurdering. En sådan vurdering skal dog foretages, såfremt forældrene eller eleven kræver det. Herudover indgår PPR aktivt i forhold til daginstitutions- og skoleområderne på mange andre måder.

I henhold til forældreansvarsloven træffes afgørelser om samvær, bopæl, forældremyndighed mv. Forud for afgørelserne foretages en børnesagkyndig undersøgelse ved psykolog.

Et krav om, at der altid skal foretages en psykologisk vurdering, behøver ikke medføre et stort bureaukrati. Det kan eksempelvis for en del sagers vedkommende klares ved, at en psykolog foretager vurderingen ud fra det eksisterende materiale, der er fremkommet i forbindelse med forvaltningens undersøgelse. Det centrale er, at psykologer med særlig viden på børneområdet har forudsætninger for at vurdere, om der er tegn på, at der kan være særlige psykiske problemer involveret eller særlige risikofaktorer involveret, som giver anledning til en egentlig psykologisk udredning.

2. Den forebyggende og behandlende indsats bør styrkes

Det er afgørende for børns positive udvikling og fremtidige muligheder i livet, at den forebyggende indsats overfor psykiske og sociale problemer styrkes. Jo tidligere, der sættes ind med tilstrækkelig indsats i forhold til børnene og familierne, jo bedre kan man forebygge senere psykiske og/eller sociale problemer, der kan lede til specialundervisningsforanstaltninger, anbringelser, kriminalitet, indlæggelse i psykiatrien, manglende uddannelse mv.

Hvis den forebyggende og behandlende indsats skal styrkes, er det helt nødvendigt, at problemstillingerne hos børn, unge og familierne udredes med tilstrækkelig faglig kvalitet.

Dansk Psykolog Forening har i forskellige sammenhænge foreslået, at der tæt på borgerne med fri og gratis adgang etableres et ambulant psykologisk rådgivnings- og behandlingstilbud til børn og deres familier. Ofte kan man på et tidligt tidspunkt i et barns liv se tegnene på omsorgssvigt og mistrivsel. Et ambulant psykologisk rådgivnings- og behandlingstilbud vil gennem udredning, rådgivning og behandling af familierne og børnene kunne forebygge og behandle en lang række problemstillinger hos børnene og familierne, så problemerne ikke eskalerer og ender med indgribende foranstaltninger overfor børnene og familierne. Hvilket i sidste ende bliver ganske omkostningsfuldt økonomisk.

Der er via satspuljemidlerne igangsat forsøg med ambulante psykologiske tilbud ganske få steder i kommunerne. Resultaterne af forsøgene bør nøje indgå i overvejelserne om indretning af denne form for tilbud.

En rapport fra 2008 fra SFI "Anbragte børns sundheds og skolegang – udviklingen efter anbringelsesreformen" viser bl.a., at anbragte børn i langt videre udstrækning end ikke-anbragte børn får stillet en diagnose. De anbragte har ofte flere handicap og lider betydeligt hyppigere af børnepsykiatriske sygdomme, ADHD eller er udviklingshæmmede. Desuden er der en overhyppighed af følelsesmæssige, adfærdsmæssige og opmærksomhedsmæssige vanskeligheder, der medfører nedsat kognitiv funktionsniveau. KL skriver i sit oplæg fra september 2009 om den socialpsykiatriske indsats bl.a. at flere og flere børn og unge henvises til børne- og ungdomspsykiatrien, og samtidig afvises et stigende antal til behandling i psykiatrien, efter der er indført udrednings- og behandlingsgaranti. Kommunerne er under pres, da de står med flere og flere tungere problemstillinger i forhold til børn og unge. KL skriver bl.a., at der er brug for, at der i kommunalt regi ansættes flere psykologer og andet relevant personale til tværfaglige sociale udredningsteams. Det skal fremme, at de psykiske problemstillinger bliver identificeret så tidligt som muligt.

Disse forhold bestyrker behovet for en opkvalificeret udredning af børne- og ungesagerne og hertil kræves rette personale, herunder psykologer, som KL skriver. Ambulante psykologiske rådgivnings- og behandlingstilbud kan medvirke til, at kvaliteten i udredningerne af børnenes og familiernes problemer øges, samt at der kan sættes ind på et tidligt tidspunkt med rette indsats.

3. Behandling uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren

Dansk Psykolog Forening kan ikke støtte dette forslag, da det er af vigtig betydning for effekten af en eventuel behandling af et barn eller ung, at det sker med samtykke fra forældrene.

I lobemærkningerne nævnes som eksempel, at det kan være u hensigtsmæssigt i situationer, hvor et hjemmeboende barn eller ung får behov for f.eks. psykologhjælp, uden der dog er grund til anbringelse uden for hjemmet, og forældremyndighedsindehaveren ikke vil give samtykke til dette.

Det vil imidlertid kunne sætte et barn eller ung i en meget vanskelig situation af krydspres, såfremt kommunen sætter psykologbehandling i gang mod forældrenes vilje. Barnet eller den unge skal i så fald overfor en psykolog tale om de problemer, som vedkommende har, og som er tæt tilknyttet forholdene i hjemmet. Der er naturligvis tavshedspligt omkring, hvad der bliver sagt og talt om, men barnet eller den unge kan blive presset af forældrene til at sige bestemte ting eller efter samtalerne med psykologer blive presset af forældrene til at oplyse, hvad vedkommende har sagt. Forudsætningen for en vellykket terapi er, at der er etableret en bæredygtig alliance klient og terapeut imellem. Det er således ikke gavnligt for effekten af psykologbehandling, at barnet eller den unge bliver bedt om at tale om forhold, som barnet eller den unge ved, at forældrene ikke ønsker, barnet eller den unge skal udtale sig om.

4. Afslutning

DANSK PSYKOLOG FORENING

Dansk Psykolog Forening er tilfreds med at blive hørt i forbindelse med de fremlagte lovforslag vedrørende Barnets Reform, da foreningen repræsenterer ansatte psykologer og privatpraktiserende psykologer, der arbejder med de sociale sager for kommunerne. Foreningen kunne dog ønske sig at have været inddraget langt tidligere i forløbet, der har ledt til de fremsatte lovforslag. Det er med forundring, at foreningen konstaterer, at der fra regeringens side har været en længere dialogproces om Barnets Reform med myndigheder, organisationer mv., men hvor Dansk Psykolog Forening ikke har været inddraget.

Med venlig hilsen

Roal Ulrichsen
Formand

Lars Michaelsen
Konsulent

Dansk Blindesamfund
Thoravej 35
2400 København NV

1. februar 2010

Vedr. hørings svar til lovforslag om ændring af serviceloven og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets reform)

Dansk Blindesamfund takker for muligheden for at fremkomme med hørings svar vedr. det fremlagte lovforslag, kaldet barnets reform.

Dansk Blindesamfund er overordnet enig i, at der er behov for en ændring af lovgrundlaget for at sikre bedre muligheder for støtte til især sårbare børn og unges udvikling. Til denne gruppe hører afgjort børn og unge, der fødes med eller får et synshandicap, lige som forældre og myndighedsindehavere til disse børn og unge også har brug for bedst mulig støtte.

Det er af afgørende betydning, at sociale myndigheder samt undervisnings- og uddannelses- og sundhedsmyndigheder får oplysninger om et barn eller en ung med et alvorligt synshandicap så hurtigt som muligt, da det er afgørende for barnets eller den unges udvikling, at der tages hånd om en bred, specialfaglig indsats med det samme. Der er behov for oplæring i at leve med et synshandicap, der må sættes ind med specialrådgivning om barnets eller den unges behov for støtte på det alderstrin, det er på, og forældre eller andre myndighedsindehavere må have introduktion til og oplæring i at støtte og hjælpe barnet eller den unge igennem de udfordringer, der opstår når man har et synshandicap. For børn og unge med synshandicap i uddannelse er det vigtigt, at undervisningspersonale bliver introduceret til de hensyn, der må tages til disse elever så hurtigt som muligt, så undervisningen kan fortsættes på de præmisser, der er nødvendige for barnet eller den unges deltagelse.

Dansk Blindesamfund skal på den baggrund foreslå, at reglerne i lov om social service § 153, stk. 4, strammes. Det fremgår af det fremlagte forslag, at social- og sundhedspersonale som f.eks. praktiserende læger og speciallæger **kan** indsende oplysninger om børn og unge under 18 år til Kennedy-Centret, samt at Kennedy-Centret **kan** videreformidle disse oplysninger til andre myndigheder. Videregivelse af oplysningerne til og fra Kennedy-Centret skal ifølge forslaget foregå med myndighedsindehavernes samtykke.

Dansk Blindesamfund foreslår, at der pålægges social- og sundhedspersoner, der kommer i besiddelse af oplysninger om et barn eller en ung med synshandicap pligt til at videregive disse oplysninger til Kennedy-Centret, samt at Kennedy-Centret pålægges pligt til at videregive oplysninger til andre myndigheder, der har behov for disse til støtte for barnet, den unge og dennes forældre. Ordet **kan** i lovforslaget udskiftes med et **skal**.

Forældre eller andre myndighedsindehavere skal efter Dansk Blindesamfunds opfattelse stadig give samtykke til videregivelse af oplysningerne, men det må ikke være en mulighed for social- og sundhedspersonalet at undlade at videregive oplysningerne, lige som det heller ikke må være en mulighed for Kennedy-Centret at undlade at videregive oplysninger om børn og unge med synshandicap til relevante myndigheder.

Når det efter Dansk Blindesamfunds opfattelse er vigtigt, at der er tale om en forpligtelse for offentlige myndigheder til at videregive oplysninger er det fordi vi ønsker, at ansvaret for sikring af indberetning entydigt placeres hos de offentlige myndigheder og Kennedy-Centret. En vag kan-bestemmelse vil efter vores opfattelse medføre, at der over tid sker en nedgang i indberetningerne om børn og unge med synshandicap, og det vil medføre forringet støtte til disse børn og unge og deres forældre/myndighedsindehavere. Dermed vil det overordnede, politiske formål med denne reform gå i vasken for denne lille, men meget sårbare gruppe, hvilket vil medføre risiko for sociale problemer, manglende uddannelse og dermed også manglende beskæftigelse.

Et andet problem vil efter Dansk Blindesamfunds opfattelse være, at hvis der ikke indberettes børn og unge med synshandicap til Kennedy-Centret vil den meget vigtige forskning, som i dag foregår på centret risikere at blive forringet og forsvinde. Kennedy-Centret er blandt de førende i Verden inden for forskning i arvelige øjensygdomme, og det er man fordi man har adgang til data om de indregistrerede børn og unge med synshandicap. Forskning i arvelige øjensygdomme og dermed også i behandlingen af disse vil på sigt kunne nedbringe antallet af børn, unge og voksne med synshandicap, hvilket vil være til stor fordel for de personer, der undgår eller kureres for synshandicappet. Det vil samtidig være en økonomisk fordel for samfundet, der får aktive og ressourcestærke medborgere, der ikke har behov for sociale foranstaltninger pga. synshandicap.

Vi håber, at disse bemærkninger vil give anledning til en ændring af forslaget. Undertegnede står til rådighed med yderligere oplysninger såfremt dette måtte være ønskeligt. Kontakt kan ske på mobil 23 40 92 00 eller mail tol@dkblind.dk.

Med venlig hilsen

Dansk Blindesamfund

Thorkild Olesen
Landsformand

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

29. januar 2010

Høringssvar til lovforslag om Barnets Reform

TABUKA, Landsforening for nuværende og tidligere anbragte, takker for muligheden for at give høringssvar til lovforslaget om Barnets Reform.

Støtteperson til anbragte

Forslaget om at indføre en støtteperson til anbragte børn er meget vigtigt. Det modsvarer et ønske, som TABUKA har fremsat lige siden organisationens dannelse. Anbragte børn kastes ofte rundt med geografiske skift, skoleskift, skift af anbringelsessted osv., og de voksne omkring dem kan også skifte meget. Børnene rammes også langt oftere af dødsfald i familien end andre børn. Børnene kan have meget svært ved at følge med i og forstå, hvad der sker. Beslutningerne om deres liv tages ofte langt fra dem, og de får kun begrænset information om dem. Derfor mangler de stabile voksne, som er deres fortrolige, som ikke er en del af 'systemet'. Selv plejeforældre kan i barnets øjne være en del af 'systemet', især hvis der er problemer i anbringelsen. Støttepersoner kan i bedste fald blive livsvidner for børnene, fordi de kan bevidne nogle forløb i barnets liv, som kan være kaotiske og uden holdepunkter, der kan belyse dem, når barnet senere skal se tilbage på dem.

TABUKA er derfor meget glad for, at støttepersonen er med i lovforslaget i en form, der fint afspejler det forslag, vi har fremsat.

Ideen om, at kommunen skal hjælpe barnet med at finde den, der skal være støtteperson, ser fornuftig ud. Støttepersonen skal findes i barnets netværk, men det er vigtigt at barnet definerer netværket, så man sammen med barnet finder en, som det vil være glad for og tryk ved. Barnet skal kunne stoppe ordningen igen: det skal være en ret, ikke en forpligtelse. TABUKA mener ikke, at støttepersonen skal godkendes af forældrene, men vedkommende skal kunne fungere med dem uden problemer. Forslaget om at udarbejde en aftale mellem barnet, kommunen og støttepersonen forekommer nødvendigt, men en aftale må ikke blokere for den store fleksibilitet, som barnet i nogle tilfælde har brug for. Støttepersonen skal være der, når barnet har brug for en voksen at tale med.

Støttepersonen skal sættes ind allerede mens anbringelsen er ved at blive besluttet. Netop ved anbringelsen har barnet mere end nogensinde brug for en sikker voksen, som det kan tale med om de ekstremt voldsomme ting, der sker med det. Man skal huske, at barnet er i krise i den situation. Støttepersonen skal også helst fortsætte efter anbringelsen, fordi det er i overgangene fra én fase til en anden, der er behov for sådan en voksen. Det vil styrke kontinuiteten i barnets kaotiske liv.

Det forekommer rigtigt, at støttepersonen kun har ret til de oplysninger om barnet, som er nødvendige for, at vedkommende kan opretholde kontakten med det. Barnet må selv beslutte, hvad det vil fortælle støttepersonen hen ad vejen. Det er vigtigt, at barnet kan nå støttepersonen let og med relativt kort varsel. Telefonisk eller over nettet. Det skal være en del af aftalen. Indførelsen af en støtteperson vil også give barnet mulighed for at få denne med som bisidder til møder, når det ønsker det. I den situation skal støttepersonen lytte, forklare og styrke barnet i mødesituationen.

Lovforslaget går ud fra, at støttepersonerne ikke skal honoreres. Det er TABUKA uenig i. Det kan i værste fald gøre det meget svært at finde støttepersoner. Vi mener ikke, at der skal være en høj honorering, men støttepersonen kan få en del at se til i nogle situationer, og ved-

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

kommende bør helst kunne inddrages i de tilfælde, hvor barnet ønsker det. Vi foreslår, at støttepersoner får en form for tabt arbejdsfortjeneste, i hvert fald så længe barnet er anbragt.

Børns klageret og Børnetalsmand

Det er også et stort fremskridt, at lovforslaget udvider store børns og unges ret til at klage over kommunens beslutninger væsentligt. Det er godt, at aldersgrænsen sættes ned til 12 år, og at alle over den alder skal kunne klage over alle foranstaltninger efter § 52, stk. 3 samt afgørelser om ungepålæg og samvær. Vi er også meget glade for, at alle ned til 12 år skal kunne klage over valg af anbringelsessted, ændring af det, hjemgivelse og hjemgivelsesperiode, og at disse klager har opsættende virkning. Det sidste er ikke mindst vigtigt, fordi vi er midt i en periode, hvor mange kommuner flytter rundt med anbragte børn for at spare eller finder utilstrækkelige anbringelsessteder til dem. TABUKA hilser også velkommen, at § 167 nu fremtræder klarere, så børnenes rettigheder mht. klage bliver lettere at overskue.

Når det er sagt, så vil vi nævne, at TABUKA helt bakker op om det forslag, som mange organisationer har fremsat, om at indføre en børnetalsmand, som børn kan henvende sig til, hvis de er i klemme. Der er mange forhold i anbragte børns liv, som de ikke kan finde ud af at klage over, og som en børnetalsmand ville kunne hjælpe med.

Underretning og videregivelse af oplysninger

Lovforslaget indebærer, at mange fagfolk får bedre mulighed for at tale sammen uden samtykke fra forældrene og børnene og de unge. Det dårlige samarbejde mellem de forskellige instanser kan friste til at lempe tavshedspligten, men TABUKA mener ikke, at det er løsningen på problemet. Det kan føre til, at de forskellige fagfolk taler endnu mere sammen bag barnets ryg. Der er i forvejen alt for meget, man som et barn, der har problemer, ikke inddrages i eller får at vide. Alt, alt for meget! Man føler sig tit som en genstand, andre flytter rundt med. Det er ikke sikkert, at man får selv de mest afgørende informationer på et tidspunkt og i en form, så man kan forstå dem. Derfor er man tit uvidende om, hvad der sker, og hvorfor det sker. Det skaber stor utryghed og det kan påvirke selve identitetsdannelsen – man kan blive magtesløs helt ind i det inderste. Derfor skal man være særdeles forsigtig med at udvide muligheden for, at de professionelle kan snakke sammen uden at informere børnene og de unge og uden deres samtykke. Det gælder både ved underretning og ved videregivelse af oplysninger. Og vi tror ikke, at løsningen på problemet er særlig langt væk: lærerne, pædagogerne, socialrådgiverne osv. skal blive bedre til at tale med børnene, og de skal gøre det i højere grad, end de ofte gør. Stadigvæk. Så vil der næppe være problemer med at få børnenes og de unges accept af, at de voksne taler sammen – men man skal tale med børnene for at få deres samtykke. Ellers aner de ikke, hvad der sker.

Godkendelse og tilsyn med opholdssteder og tilsyn med anbragte børn

Det er vigtigt, at barnet kender sin sagsbehandler. Derfor skal der være en grundig kontakt mellem dem inden anbringelsen, hvor barnet informeres og inddrages fuldt ud, og hvor det kan lære den person at kende, der står for sagen. Derefter skal der være løbende kontakt. I den forbindelse er det vigtigt, at barnet kan nå sagsbehandleren direkte og hurtigt pr. telefon eller over nettet. Børn kommunikerer i dag med sms-ere og på nettet, og det skal sagsbehandleren åbne helt op for! TABUKA mener, at der skal være mere end to egentlige besøg på anbringelsesstedet. Det er nødvendigt for at holde kontakten med barnet og for at fange problemer i starten. De mange sammenbrud skyldes efter vores vurdering ikke mindst, at der ikke tidligt er kommet støtte til en anbringelse, der løber ind i problemer. Tilsynsbesøgene skal selvfølgelig være rettet mod dialog og mod at hjælpe begge parter – barnet og anbringelsesstedet – så tingene går godt. Besøgene skal være udviklingsorienterede, det er ikke kontrol og fejlfinding. Men uanset denne grundholdning skal den tilsynsførende tale alene med barnet og garantere det fortrolighed. Ellers kan besøget være ligegyldigt!

Godkendelsen og tilsynet med døgninstitutioner og opholdssteder må ikke svækkes. Vi har desværre erfaring med nogle steder, der er tillukkede, og som har en dårlig linje over for børnene. Tillukkede institutioner kan let udvikle en 'vi alene vide'-holdning, der stiller børnene

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

skakmat. Institutioner og opholdssteder skal åbne sig for tilbundsående pædagogiske diskussioner med både de godkendende og anbringende kommuner. Igen: det skal fra begge sider være udviklingsorienteret og konstruktivt, men det skal være grundigt og åbent. TABUKA vil pege på, at børnene og de unge bør inddrages i tilsynsarbejdet. Det er indlysende, at man ikke kan diskutere pædagogikken og dagligdagen på en institution uden at høre, hvordan børnene oplever det. Det er dem, det handler om, og som lever i det. For os at se er inddragelse af børnene og de unge i tilsynsdiskussionerne en del af fremtidens kvalitetssikring! Det siger lovforslaget ikke noget om, men det mener vi, at det bør.

Bedre forhold for plejeforældre

TABUKA mener, at plejeforældre kan blive bedre. De har en krævende opgave, og vi har respekt for det store arbejde, de ofte yder. Men vi mener, at de kan blive bedre i stand til at klare opgaverne. Derfor er det godt med obligatorisk supervision og uddannelse af plejeforældre. Vi vil pege på nogle emner, som vi mener, plejeforældrene bør fokusere på på kurserne.

De skal lære, at de skal lukke børnene helt ind i familien. Man skal ikke være i en 'halvposition' som en, der ikke rigtigt er med. Man skal være medlem af familien på linje med de andre medlemmer. Det er meget svært, også fordi plejeforældrene har egne børn at tage hensyn til, men det er et stort problem for anbragte børn, når de opdager, at de kun er sekundamedlemmer. Og de opdager det uvægerligt, hvis det er tilfældet. Det er nogle meget vanskelige balancer for plejeforældrene, og derfor skal de have det med på deres kursus. Et andet emne er evnen til at tale med børnene. Det er også et problem i plejefamilier, selvom det nok er mindre fremtrædende end i samtalen med pædagoger og især med folk fra forvaltningen. Forholdet til forældrene må også indgå. Plejeforældrene skal respektere forældrene og skal kunne samarbejde med dem. Børnene kommer voldsomt i klemme, hvis der er gnidninger eller konflikter. Vi vil også pege på, at kurserne skal ruste plejeforældrene bedre til at klare de kriser, der opstår i et plejeforløb. Vi bør generelt være meget mere opmærksomme på kriserne, fordi de kan føre til sammenbrud og i øvrigt belaster børnene meget.

TABUKA har svært ved at se formålet med den nye opdeling af plejefamilierne. Vi er bange for, at opdelingen betyder, at nogle plejeforældre bliver godkendt på for løst et grundlag. Det ligger i ovennævnte store krav til plejeforældrene, at godkendelsen skal være grundig. Man skal vide, om de er i stand til at leve op til opgaven. Derfor er indførelse af en 'light-godkendelse' for plejeforældre, der er godkendt til et konkret barn, et skråplan. Og alle plejeforældre skal have samme uddannelse, supervision og støtte. Vi kan ikke se af lovforslaget, om det er tilfældet, og det bør gøres tydeligt.

Samvær

TABUKA mener, at det er godt, at afgørelser om samvær i højere grad skal bygge på barnets ønsker, og at anbragte børn på den måde får mere at skulle have sagt. Det kan især løse de alvorlige problemer, når børn slet ikke ønsker at se en eller begge forældre, og de pålægges det alligevel. Men der er to problemer i ændringen. For det første skal barnets behov efter forslaget stadig tolkes af sagsbehandleren og andre i systemet. De skal afgøre barnets behov for samvær. Det kan svække barnets indflydelse væsentligt og blande hensyn ind, som ikke er barnets. De professionelle kan f.eks. beslutte at afskære forbindelsen mod barnets ønske. På den måde kan forslaget være hult. Det andet problem peger faktisk i modsat retning, og det viser, at spørgsmålet om samvær er modsigelsesfyldt. For ændringen kan føre til, at forældrene presses ud af samværet eller i værste fald manipuleres ud. De mister efter forslaget deres ret til samvær, og det overlades til de professionelle tolkning af børnenes udtalelser og behov, om de får det. Det må ikke føre til, at kontakten svækkes ubegrundet, det ville være et overgreb på børnene. Især skal plejefamilierne som nævnt lære på de udvidede kurser, at de skal respektere forældrene og forebygge, at børnene bliver en lus mellem to negle. Plejeforældrene kan i værste fald manipulere forældrene ud.

TABUKA ser det som et meget stort fremskridt, at der kommer ret til samvær med familie og søskende. Alt for mange tidligere anbragte har svage kontakter til deres søskende og slægt, når de bliver voksne, blandt andet fordi anbringelsen har svækket den. Resultatet kan let

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

blive et ensomt liv. Derfor skal alle gode relationer til familien fastholdes. På den baggrund er vi også meget glade for, at søskende fremover skal anbringes sammen. Vi mener, at der skal være meget tungtvejende grunde til at undlade at gøre det.

Efterværn

Tidligere anbragte kan have behov for støtte i en årrække efter anbringelsen. De første voksenår kan være meget vanskelige, fordi man skal ind i bolig, uddannelse, arbejde osv. og skal leve op til normale voksenhandlinger. Hvis man ikke får den fornødne hjælp, så kan det i sig selv blive et problem, der skaber nye problemer. Det er i de år, man kan glide ind i misbrug, få dårlige venner, gro fast i ensomhed og i en identitet som ikke-uddannet og arbejdsløs, få dårlig økonomi, usikre boligforhold osv. Derfor skal perioden fra 15 til 25 år ses under et, og både efterværnet og de forskellige voksenordninger i jobcenter, uddannelsesrådgivning, socialforvaltning osv. skal kunne spille sammen om det.

TABUKA mener, at de foreslåede ændringer er gode. Det er godt, at der indføres flere former for efterværn og godt, at det bliver lettere at genetablere efterværn, når de unge er over 18 år. Vi vil i den forbindelse pege på, at udvidelsen af efterværnsformerne bør indebære, at tidligere anbragte får mulighed for at få psykologhjælp. Det efterlyser mange, og det er svært at få i dag. Det er også fint, at der kommer en handleplan fra 16 år og opefter, der sætter fokus på forberedelsen til voksenlivet.

Men uanset disse klare fremskridt, så løser lovforslaget stadig ikke grundproblemet: at overgangen fra ung til voksen ikke tænkes sammenhængende. Lovforslaget styrker mulighederne i børnereglerne (efterværnet), men de kobles stadig alt for lidt til det vidtforegrene voksne-system. Og lovforslaget stiller slet ingen krav til dette system. Om at åbne sig og være særskilt imødekommende over for tidligere anbragte. Voksensystemet behandler tidligere anbragte som andre unge, og det er ikke nok. Lovforslaget er fundamentalt mangelfuldt, fordi det ikke bygger en holdbar bro mellem de to systemer. Vi er klar over, at det er en udfordring at bygge en sådan bro mellem store lovsystemer, men det er det, tidligere anbragte har brug for.

TABUKA vil også påpege, at lovforslaget i alt for ringe grad indfører en *ret* til efterværn for tidligere anbragte! Der er kun lidt kontaktperson til tidligere tvangsanbragte. Det er en besynderlig afgrænsning og alt for lidt.

Endelig vil vi pege på, at der måske skjuler sig et problem i bestemmelserne om handlekommune og betalingskommune. Vi læser forslaget sådan, at det er den nye handlekommune, når den unge fylder 18 år, som skal være betalingskommune, selvom indsatsen måske er besluttet langt tidligere af den oprindelige handlekommune. Det holder ikke. Det må være den kommune, der ud fra sit kendskab til den unge sætter indsatsen i gang, der fortsat bør betale for den. Ellers vil de nye kommuner vægre sig ikke kun mod at gå ind i efterværnsindsats men måske mod selve det at have institutioner og plejefamilier, der vil gøre unge tidligere anbragte til borgere i byen, når de fylder 18 år. Når anbringelsesmønsteret (af gode grunde) er geografisk spredt, så må betalingsforpligtelsen forblive i den oprindelige handlekommune.

Med venlig hilsen

Bente Nielsen

Formand for TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte

Mette Larsen

Fra: Lars Thøgersen (958lath) [lath@famstyr.dk]
Sendt: 3. februar 2010 00:26
Til: BOERN
Cc: Henriette Braad Olesen (958hebo)
Emne: Barnets reform

Kære Christina Hviid

Som jeg nævnte i telefonen tidligere idag har vi behov for afklaring af et mindre og teknisk problem i relation til udkastet til lovforslag vedr. Barnets Reform.

Udkastets § 1, nr. 18, giver kommunalbestyrelsen hjemmel til at regulere et samvær "under gennemførelsen af en børnesagkyndig undersøgelse", jf. nr. 54. Dette forslag giver os pricipielt ikke anledning til bemærkninger, men vi mener, at der er behov for at klargøre kommunalbestyrelsens kompetence til at regulere samvær i forhold til statsforvaltningernes adgang til at træffe afgørelse om samvær efter forældreansvarsloven.

Efter forældreansvarsloven har statsforvaltningerne kompetence til at træffe afgørelse om samvær i alle relationer, også hvor en anden myndighed er stærkt involveret i sagen.

Forældreansvarsloven indeholder i § 24 følgende bestemmelse:

Samvær med anbragte børn

§ 24. Bestemmelserne om samvær og anden kontakt i denne lov finder ikke anvendelse, hvis barnet er anbragt uden for hjemmet efter kapitel 11 i lov om social service.

Forarbejderne til bestemmelsen indeholder bl.a. følgende:

Til § 24

Samvær med anbragte børn

Det foreslås, at der ikke længere skal være parallelkompetence mellem kommunerne og statsforvaltningerne til at behandle sager om samvær med børn, der er anbragt uden for hjemmet. I dag er det både statsforvaltningerne og kommunerne, der har kompetence til at behandle disse sager. Der er imidlertid meget få sager, som statsforvaltningen behandler vedrørende anbragte børn, idet spørgsmålet er reguleret i § 71 i lov om social service. Kommunerne skal efter denne bestemmelse sørge for, at kontakten mellem det anbragte barn og forældre holdes ved lige under anbringelsen. Det er derfor mest hensigtsmæssigt, at afgørelser om samvær med anbragte børn træffes af kommunen, da kommunen er nærmest til at vide, hvordan samværet bør være af hensyn til formålet med anbringelsen af barnet eller den unge. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 4.11.2.2.

I overensstemmelse med dette ser vi gerne, at samværskompetencen under børnesagkyndige undersøgelser alene tilkommer kommunalbestyrelsen.

Dette forudsætter imidlertid, at disse samværsafgørelser træffes over for børn, der er anbragt uden for hjemmet, og det fremgår ikke klart af udkastet, at disse børn betragtes som anbragt uden for hjemmet. Hvis de betragtes som anbragt uden for hjemmet, ville de være omfattet af den foreslåede nye bestmmelse i § 71, stk. 1, nr. 1-2, og så ville den foreslåede stk. 4 være overflødig. I så fald er situationen omfattet af forældremyndighedslovens § 24, og kommunerne har enekompetence.

Men dette falder fra hinanden, hvis der ved gennemførelsen af en undersøgelse ikke er tale om, at barnet anbringes uden for hjemmet.

Kan vi drøfte det?

Med venlig hilsen
Lars Thøgersen
Chefkonsulent

Tlf. direkte 33 92 29 12

E-mail direkte: lath@famstyr.dk

F A M I L I E S T Y R E L S E N

Kristineberg 6

2100 København Ø

Tlf. 33 92 33 02

[www.famliestyrelsen.dk](https://epost.jm.dk/exchweb/bin/redirect.asp?) <<https://epost.jm.dk/exchweb/bin/redirect.asp?>

URL=<http://www.famliestyrelsen.dk/>>

Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 3. februar 2010
J.NR.: 04-014102-10-0093
REF.: rmm-hfe

boern@ism.dk

Høring over forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Ved e-mail af 21. januar 2010 har Indenrigs- og Socialministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Advokatrådet har noteret sig forslaget om at skabe ny hjemmel for udveksling af oplysninger om rent private forhold i SSD-samarbejdet, herunder at en sådan hjemmel bl.a. betyder, at persondatalovens regler om udveksling af oplysninger ikke finder anvendelse i denne sammenhæng.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslaget, at formålet bl.a. er at skabe en fælles hjemmel til at udveksle oplysninger om rent private forhold om udsatte børn og unge, således at der skabes ensartede regler for udveksling af oplysninger mellem de myndigheder, der indgår i det forebyggende samarbejde, så myndighederne ikke afstår fra at samarbejde på grund af usikkerhed om reglerne.

For en ordens skyld bemærkes i den forbindelse, at sætningen "I kravet om nødvendighed ligger bl.a., at ..." i de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.1.2. rent sprogligt ikke synes at være færdiggjort.

Advokatrådet har noteret sig, at den foreslåede ordning vil blive evalueret i såvel 2012 som 2014, og rådet forudsætter, at det i den forbindelse vil blive overvejet, om ordningens betydning for hjælpen til børn og unge også i praksis kan begrunde, at den almindelige beskyttelse efter persondataloven ikke finder anvendelse.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Christina Hviid

Sendt til: chvi@ism.dk

4. februar 2010

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2010-112-0273
Sagsbehandler
Maja Blomquist
Rasmussen
Direkte 3319 3229

Vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Ved e-post af 1. februar 2010 har Indenrigs- og Socialministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovenstående lovforslags § 1, nr. 9, vedrørende den foreslåede § 49 a i lov om social service (serviceloven), samt lovforslagets § 1, nr. 81, vedrørende § 153 i serviceloven.

Datatilsynet har – henset til lovforslagets kompleksitet og den givne tidsfrist – alene enkelte bemærkninger af mere generel karakter:

Lovforslagets § 1, nr. 9.

1. Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 9, at der i serviceloven indsættes en ny § 49 a, hvorefter skole, skolefritidsordning, sundhedsplejen, dagtilbud og fritidshjem samt myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barn eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge (SSD-samarbejde).

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at formålet med bestemmelsen i servicelovens § 49 a er at skabe ensartede regler for udveksling af oplysninger mellem de myndigheder, der indgår i det forebyggende samarbejde efter § 49 a, således at de berørte myndigheder og fagpersoner ikke afstår fra at samarbejde på grund af usikkerhed om reglerne. Samtidig skal forslaget sikre, at den tidlige eller forebyggende indsats ikke afhænger af, om det er muligt at indhente samtykke i den indledende afklarende fase.

Det er Datatilsynets opfattelse, at den foreslåede bestemmelse i § 49 a indebærer en fravigelse af persondatalovens¹ bestemmelser for så vidt angår videregivelse af følsomme oplysninger som led i koordinering af indsats over for børn og unge, der er i risiko for at blive udsat.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

Datatilsynet har noteret sig, at Indenrigs- og Socialministeriet har forholdt sig til såvel persondatalovens som databeskyttelsesdirektivets² bestemmelser i lovforslagets bemærkninger. Ministeriet har således redegjort for, i hvilket omfang persondatalovens regler fraviges med hensyn til den foreslåede bestemmelse om myndigheders videregivelse af oplysninger om bl.a. helbreds-mæssige forhold og væsentlige sociale problemer.

Datatilsynet har endvidere noteret sig, at adgangen til videregivelse af personoplysninger undergives en række begrænsninger. Videregivelse kan således alene ske af hensyn til det nævnte formål (koordinering af den tidlige eller forebyggende indsats over for barnet eller den unge, der er i risiko for at blive udsat), og videregivelse skal være nødvendig for SSD-samarbejdet. Videregivelsen forudsætter i øvrigt, at den pågældende myndighed som udgangspunkt har forsøgt eller overvejet muligheden for at indhente samtykke fra forældre-myndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, før der foretages en videregivelse.

Datatilsynet har tillige noteret sig, at myndighederne på baggrund af den foreslåede bestemmelse ikke er forpligtede til at videregive oplysninger, ligesom myndighedernes videre behandling af personoplysninger ikke vil være reguleret af lovforslaget og således bl.a. vil skulle ske under iagttagelse af persondatalovens bestemmelser. Behandlingen af personoplysninger sker endvidere i en kreds af myndighedspersoner, der er uddannet til at håndtere fortrolige oplysninger, og som er underlagt en strafbelagt tavshedspligt.

Det angivne formål med den foreslåede bestemmelse i § 49 a er efter Datatilsynets opfattelse sagligt og anerkendelsesværdigt. Bestemmelsen giver ikke tilsynet anledning til konkrete bemærkninger. Datatilsynet skal generelt bemærke, at en adgang til at videregive oplysninger i videre omfang end, hvad der følger af persondataloven, kun bør tilvejebringes, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor. Datatilsynet finder, at det må bero på en politisk vurdering, om de samfundsmæssige hensyn, som forslaget tilsigter at varetage, har en sådan karakter.

For så vidt angår forholdet til databeskyttelsesdirektivet har Datatilsynet ikke grundlag for at tilsidesætte Indenrigs- og Socialministeriets vurdering af, at den foreslåede bestemmelse i § 49 a ligger inden for rammerne heraf.

Lovforslagets § 1, nr. 81.

2. Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 81, at servicelovens § 153, stk. 1, affattes således, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller hverv, skal underrette kommunen, hvis de får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende for-

² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

ældres forhold, eller at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb.

Det fremgår endvidere af den foreslåede bestemmelse i § 153, stk. 3, at kommunalbestyrelsen, med mindre særlige forhold gør sig gældende, efter anmodning skal videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretningen om, hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter serviceloven vedrørende det barn eller den unge under 18 år, underretningen vedrører.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 81, at den foreslåede bestemmelse i servicelovens § 153 indebærer en fravigelse fra persondatalovens § 8, stk. 3.

Datatilsynet skal i den forbindelse henlede Indenrigs- og Socialministeriets opmærksomhed på, at § 8, stk. 3, blev indsat ved fremsættelsen af det 3. lovforslag til persondataloven med henblik på at fastsætte strenge betingelser for videregivelse af personoplysninger på det sociale område.

Datatilsynet skal endvidere henlede opmærksomheden på, at behandling af personoplysninger tillige skal ske i overensstemmelse med persondatalovens § 5.

Persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling, herunder indsamling, ajourføring, opbevaring m.v. af oplysninger. Disse krav skal altid være opfyldt.

Det følger således af § 5, stk. 1, at oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik. Det betyder ifølge lovens forarbejder, at behandlingen skal være rimelig og lovlig. Endvidere fremgår det, at en rimelig behandling bl.a. forudsætter, at registrerede personer kan få kendskab til en behandlings eksistens og, når der indsamles oplysninger hos dem, kan få nøjagtige og fyldestgørende oplysninger med hensyn til de nærmere omstændigheder ved indsamlingen, jf. lovens §§ 28 og 29 om oplysningspligt.

Derudover følger det af § 5, stk. 2, følger, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål.

Endvidere følger det af § 5, stk. 3, at oplysninger som behandles skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Det skal endvidere bemærkes, at bestemmelsen i persondatalovens § 5 følger af databeskyttelsesdirektivets artikel 6.

Datatilsynet har noteret sig, at Indenrigs- og Socialministeriet i de almindelige bemærkninger til lovforslaget afsnit 7 har vurderet, at den foreslåede bestemmelse i § 153 ligger inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivet.

Der ses imidlertid ikke i bemærkningerne at være taget konkret stilling til forholdet til databeskyttelsesdirektivets artikel 6, herunder principperne om formålsbestemthed og proportionalitet.

Datatilsynet skal derfor anbefale, at forholdet til databeskyttelsesdirektivets artikel 6 og persondatalovens § 5, stk. 2 og 3, indgår i Indenrigs- og Socialministeriets overvejelser omkring den foreslåede bestemmelse i § 153.

3. Datatilsynet skal i øvrigt henlede opmærksomheden på persondatalovens kapitel 8-10 om den registreredes rettigheder, der bl.a. indeholder bestemmelser om den dataansvarliges oplysningspligt over for den registrerede, den registreredes ret til indsigt og indsigelse, samt den registreredes ret til at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lov.

Det bemærkes for en god ordens skyld, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Jakob Lundsager
Chefkonsulent

Glostrup, d 29/1 2010

Til indenrigs-og socialministeriet.

Vedrørende høring om forslag til ændring af lov om ændring af lov om social service om retssikkerhed på det sociale område (Barnets reform).

Lovforslagene indeholder forslag, der skal styrke indsatsen vedrørende udsatte og anbragte børn, og indeholder endvidere forslag, der skal forenkle reglerne på området.

Kennedy Centret har af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse fået mulighed for at deltage i høringen.

Forslagene vedr udveksling af oplysninger om rent private forhold, herunder f eks helbredsforhold, i det forebyggende tværfaglige samarbejde om børn og unge, indebærer mulighed for en friere og smidigere udveksling af oplysninger (uden at samtykke skal indhentes) mellem forskellige instanser, som hidindtil har været reguleret af forskellige regelsæt. Det forekommer hensigtsmæssigt, uagtet at det betyder, at persondatalovens bestemmelser vedr. rent private forhold herved ikke finder anvendelse i disse situationer. Det bør formentlig understreges, at Persondatalovens øvrige bestemmelser, f eks vedrørende oplysningspligt, skal overholdes. Det forekommer relevant og hensigtsmæssigt at der sker en evaluering i 2012.

Med Kennedy Centrets overflytning fra Socialministeriet til Ministeriet for sundhed og forebyggelse, gives i henhold til teksten bemyndigelse til sidstnævnte til at fastsætte regler om videregivelse af oplysninger fra Kennedy Centret. Det kan bemærkes, at læger og øvrigt personale ved Kennedy Centret allerede er omfattet af paragraf 153 (underretningspligten) som offentligt ansatte sundhedspersoner.

I øvrigt har Kennedy Centret ingen bemærkninger til lovforslaget.

På institutionens vegne

Karen Brøndum-Nielsen
Direktør

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD

Emdrupvej 115A, 5. etage, 2400 København NV - tlf.: 33 22 17 33,
fax: 70 23 54 00 - e-mail: bf@boernesagen.dk - www.boernesagen.dk

Indenrigs – og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 29. januar 2010

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det administrative område (Barnets Reform)

Børnesagens Fællesråd er positiv over for en række af de konkrete lovforslag, der vil præcisere eksisterende lovgivning og give **yderligere rettigheder til unge ned til 12 års alderen**. Fællesrådet vil som forbedret lovgrundlag gerne fremhæve, at unge ned til 12 år opnår partsstatus og mulighed for at klage over forhold, der vedrører deres liv.

Fællesrådet hilsener velkommet, at **tilsyn med anbringelsessteder udvides fra mindst 1 til mindst 2 gange årligt**.

Børnesagens Fællesråd finder det relevant, at **underretningspligten fremover udgør en del af loven**, og at der specifikt henvises til konkrete forhold, som skal underrettes til kommunen. Det er positivt, at personer, der underretter, fremover kan modtage information om, hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger.

Fællesrådet ser positivt på den kommende lovgivning vedr. børn og unges ret til samvær og kontakt med forældre og netværk under anbringelse uden for hjemmet, og vægtning af, at barnet og den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer.

Børnesagens Fællesråd kan tilslutte sig, at **barnet og den unge får tilknyttet en støtte/tillidsperson**, der uafhængigt af de anbringende myndigheder kan tale barnets sag, kan støtte barnet og være en kontinuitet gennem anbringelsesforløbet.

Endelig finder Fællesrådet det **meget positivt, at der til Børne og Ungeudvalgene fremover vil være udpeget 2 pædagogisk-psykologisk sagkyndige**.

MEDLEMMER AF BØRNESAGENS FÆLLESRÅD:

KFBU - Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge
Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge
Børneforeningen
Ungdommens Vel
LOS - Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud

FBU - ForældreLANDSforeningen
Daginstitutionernes Lands-Organisation
Foreningen Jysk Børneforsorg/Fredehjem
Ungdomsringen
KFUM's Sociale Arbejde i Danmark

Børn og Familier
Børns Vilkår
Mødrehjælpen
Barnets Hus
Red Barnet
Ungdommens Røde Kors

Medlemsorganisationerne dækker tilsammen omsorgen for mere end 500.000 børn og unge

Særskilte høringskommentarer:

Punkt 5, § 46: Formålsbestemmelsen

I overensstemmelse med bemærkningerne til lovforslaget ønsker Børnesagens Fællesråd at understrege betydningen af, at de principper og hensyn, der fremgår af formålsbestemmelsen, bør indgå i myndighedernes fortolkning af servicelovens bestemmelser vedr. særlig støtte til børn og unge.

Med henvisning til Børnekonventionens artikel 20, stk. 3 skal der ”Ved overvejelser om mulige løsninger tages tilbørligt hensyn til ønskeligheden af sammenhæng i et barns opvækst”.

Børnesagens Fællesråd anbefaler derfor, at indledningen i § 46 affattes som følger:

”Formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste **samt kontinuitet og stabilitet i opvæksten**. Formålet er at”

Børnesagens Fællesråd er enig i, at de konkrete formål, som fremgår af de fem punkter i den reviderede formålsparagraf, er en tydeliggørelse af, hvad støtten skal sigte mod.

Forslag om tilføjelse til § 48 stk. 1: Samtale med barnet eller den unge

Børnesagens Fællesråd foreslår, at § 48, stk 1 affattes som følger:

”Forinden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter §....., skal der finde en **eller flere** samtaler sted med barnet eller den unge herom.

Børnesagens Fællesråd finder det nødvendigt, at myndighederne skal overveje muligheden af mere end én samtale af hensyn til barnet og den unges erkendelse af, hvilken foranstaltning der påtænkes iværksat. Det er afgørende for barnet og den unges tarv og involvering.

Punkt 9, § 49a: Udveksling af oplysninger

Børnesagens Fællesråd finder det positivt, at der med lovforslaget skabes ens regler på området vedr. udveksling af oplysninger for de involverede myndigheder (Servicelov, Persondatalov, Sundhedslov).

Forslaget indebærer, at myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, får mulighed for at udveksle oplysninger om rent private forhold om det enkelte barn, uden at der forudgående er indhentet samtykke hertil hos forældrene eller den unge selv. En forudsætning herfor er bl.a., at dette anses for nødvendigt af hensyn til en tidlig eller forebyggende indsats. Efter forslaget er der endvidere fortsat pligt til at overveje muligheden af samtykke, og det er alene muligt at udveksle oplysninger på ét møde.

Børnesagens Fællesråd ønsker, at nødvendighed i forhold til den tidlige indsats præciseres.

Børnesagens Fællesråd kan tilslutte sig forslaget under forudsætning af, at der etableres en oplysnings – og uddannelsesindsats over for de relevante parter i forvaltninger, skoler, SFO'er, klubber, dagtilbud og evt. andre i nærområdet.

Punkt 11, § 50, stk. 1, 2. pkt.: Undersøgelser

Børnesagens Fællesråd finder, at lovgivningen omkring børn og unge med særlige behov skal værne om samarbejdet mellem de implicerede, dvs. børn, unge, forældre og myndigheder. Børnesagens Fællesråd anbefaler derfor, at alle undersøgelser af børn og unge, der trænger til særlig støtte, sker i dialog og samarbejde sikret igennem et samtykke fra forældremyndighedsindehavere og den unge, der er fyldt 15 år. Børn under 15 år bør involveres ved gennemførelse af en eller flere børnesamtaler.

Undtagelsesbestemmelsen i nuværende § 50, stk. 9 kan i den kommende vejledning til Serviceloven eksemplificeres i henhold til bemærkningerne til lovforslaget i punkt 3.4.6.2.

Undtagelsesbestemmelsen i nuværende § 50, stk. 9 kan endvidere udvides til at omfatte såvel eksisterende som nye oplysninger.

Børnesagens Fællesråd fraråder på det kraftigste, at § 50, stk. 1. ændres som fremsat i lovforslaget.

Børnesagens Fællesråd anbefaler, at § 50, stk. 1, pkt. 1 bibeholdes, og at § 50, stk. 1, 2. pkt. affattes som følger:

”Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. **Børn og unge under 15 år skal inddrages gennem en eller flere børnesamtaler**”.

Børnesagens Fællesråd anbefaler endvidere, at § 50, stk. 9 affattes som følger:

”Hvis forældremyndighedens indehaver eller den unge, der er fyldt 15 år, ikke giver samtykke, jvnf. stk. 1, kan undersøgelsen gennemføres uden samtykke ved at indhente de nødvendige eksisterende og nye oplysninger”.

Punkt 12, § 50, stk. 2: Undersøgelsesernes indhold

Børnesagens Fællesråd finder, at en kvalificeret undersøgelse af børn og unges forhold altid skal ske ud fra en helhedsbetragtning, og at de 6 undersøgelsespunkter: udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold, skal indeholdes i undersøgelsen med mindre et eller flere forhold ikke er relevante vedr. barnet og den unge.

Børnesagens Fællesråd kan tilslutte sig den fremlagte formulering af § 50, stk. 2

Pkt. 35 og 36, § 59: Dokumentation over for Børne – og Ungeudvalget

Børnesagens Fællesråd finder det væsentligt, at der fremlægges en fyldestgørende dokumentation for det samlede sagsforløb over for Børne – og Ungeudvalget, når der skal træffes beslutning efter § 59.

Børnesagens Fællesråd kan ikke støtte lovforslaget om begrænset dokumentation over for Børne – og Ungeudvalget som fremlagt, men anbefaler den nuværende § 59 fastholdt.

Pkt. 40, § 66, stk. 2: Kommunale plejefamilier

Børnesagens Fællesråd kan tilslutte sig, at familieplejebegrebet udvides med en ny kategori, i forslaget benævnt kommunale familieplejer.

De nye plejefamilier kan have børn og unge i pleje med tungere problemer end børn i normale familieplejer og rumme børn og unge med større eller mindre grad af behandlingsbehov. Det forudsætter samarbejde med specialister og specialiserede institutioner m.v.

Børnesagens Fællesråd vil derfor anbefale, at denne nye type familiepleje benævnes specialiserede plejefamilier for at klargøre deres særlige funktion.

Det bemærkes desuden, at alle typer af familiepleje har en kommunal opkobling.

Pkt. 45, § 68.b: Kommunens opgaver i forbindelse med anbringelsen

Kommunen skal ved valg af konkret anbringelsessted altid vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnet og den unges behov, og med vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer.

På den baggrund foreslår Børnesagens Fællesråd § 68.b, stk. 2, nr. 2 affattet som følger:

”Forud for en anbringelse skal det vurderes, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1-3, på en døgninstitution, jf. § 67, stk. 1, eller på et opholdssted, jf. § 142, stk. 5, er mest hensigtsmæssig under hensyntagen til barnets eller den unges behov”.

Pkt. 68, § 140, stk. 8: Handleplaner

Børnesagens Fællesråd finder det af afgørende betydning, at Servicelovens skal-bestemmelse om udarbejdelse af en særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet opretholdes.

Børnesagens Fællesråd støtter ikke en ophævelse af den nuværende paragraf 140, stk. 8.

I § 140 anbefaler Børnesagens Fællesråd derfor, at Lovforslagets nye stk. 8 om, at ”Der kan udarbejdes én samlet handleplan for flere børn i familien. Handleplanen skal i så fald tage højde for individuelle forskelle mellem børnene”, bliver gjort til stk. 9.

Pkt. 71, § 142, stk. 4: Godkendelse og opfølgning

Børnesagens Fællesråd anser det for særdeles vigtigt, at uddannelse, supervision, adgang til akut bistand og faglige netværk udgør en solid base i familieplejearbejdet.

Med indførelse af de nye specialiserede familieplejer er netop uddannelse, supervision, akuthjælp og fagligt netværk af betydning for opgaveløsningen.

Børnesagens Fællesråd anbefaler derfor en opgradering af uddannelse samt at plejefamilierne sikres ret til adgang til supervision, akut hjælp og faglige netværk”.

Til stk. 4 foreslås følgende tilføjelse:

”...den fornødne supervision, adgang til akut hjælp samt faglige netværk”.

Pkt. 78, § 148a, stk. 2: Tilsyn

Børnesagens Fællesråd anbefaler, at tilsyn altovervejende bør være anmeldt af hensyn til en fornuftig briefing af såvel barnet eller den unge som personale og som baggrund for en kvalificeret forberedelse af det pågældende tilsyn. Uanmeldt tilsyn vil kunne komme på tale ved fx skærpet tilsyn.

Børnesagens Fællesråd anbefaler, at 2. pkt. i stk. 2 (Det driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder efter § 66, nr. 5 og 6, skal omfatte mindst 1 uanmeldt tilsynsbesøg om året) udelades.

Pkt. 84, § 167, stk. 1 og 2: Klageadgang

Børnesagens Fællesråd har gennem flere år været fortalere for, at børn og unge inddrages i alle forhold, der vedrører deres liv, samt at inddragelsens omfang og form afgøres af barnets modenhed. Barnets og den unges klageadgang ned til 12 år støttes derfor af Fællesrådet.

Børnesagens Fællesråd er imidlertid af den overbevisning, at børns og unges mulighed for at klage gennem de nuværende instanser som Ankestyrelse og Folketingets Ombudsmand ikke reelt kan anvendes af børn og unge.

En styrkelse af børns og unges retsstilling og adgang til at klage giver mening, hvis de får tydelig adgang til at komme i kontakt med klageinstanser og information og vejledning vedr. deres rettigheder.

Derfor har Børnesagens Fællesråd sammen med Børnerådet og 15 børneorganisationer anbefalet omrettelsen af en børnetalsmand/et børneombud. En børnetalsmand skal sikre, at alle børn og unge i Danmark har et sted at henvende sig, når de ikke føler sig hørt og inddraget om problemer, som de finder presserende. Børnetalsmanden skal være synlig og let tilgængelig for alle børn og unge, ikke mindst børn og unge med særlige behov, og skal kunne gå ind i enkeltsager både efter henvendelse og på eget initiativ. Børnetalsmanden skal yde uvildig rådgivning til børn og unge om deres rettigheder og klagemuligheder og skal fungere som retshjælp i konkrete sager.

Venlig hilsen

Sekretariatsleder